

Zeszyt metodologiczny **Produkt krajowy brutto i jego elementy w ujęciu regionalnym**

Methodological report
Gross domestic product and its elements in the regional breakdown

Zeszyt metodologiczny **Produkt krajowy brutto i jego elementy w ujęciu regionalnym**

Methodological report

Gross domestic product and its elements in the regional breakdown

Urząd Statystyczny w Katowicach Statistical Office in Katowice

Katowice 2022

Opracowanie merytoryczne

Content-related works

Urząd Statystyczny w Katowicach. Ośrodek Rachunków Regionalnych
Statistical Office in Katowice. Centre for Regional Accounts

Zespół autorski

Editorial team

Natalia Baron, Aleksandra Bartoń, Ewa Byrczek, Agnieszka Matys, Aleksandra Olejniczak, Renata Porębska

Kierujący

Supervisor

Aurelia Hetmańska, Małgorzata Szczygieł

Konsultacja

Consultation

Anita Perzyna, Alicja Truszyńska

Skład i opracowanie graficzne

Typesetting and graphics

Aleksandra Bartoń

Zeszyt metodologiczny zaopiniowany przez Komisję Metodologiczną GUS

Methodological report, reviewed by the Methodological Commission of Statistics Poland

Publikacja dostępna na stronie

Publication available on website

<https://www.stat.gov.pl>

Przy publikowaniu danych GUS prosimy o podanie źródła.

When publishing Statistics Poland data – please indicate the source.

METADANE

Tytuł zeszytu metodologicznego	Produkt krajowy brutto i jego elementy w ujęciu regionalnym
Autor	Urząd Statystyczny w Katowicach
Zakres podmiotowy badania	Wszystkie jednostki gospodarki narodowej
Zakres przedmiotowy badania	Kategorie rachunku produkcji i rachunku tworzenia dochodów dla pięciu krajowych sektorów instytucjonalnych według rodzajów działalności. Kategorie rachunku podziału pierwotnego dochodów i rachunku podziału wtórnego dochodów w sektorze gospodarstw domowych.
Rodzaj i metoda badania	Badanie pełne
Narzędzia zbierania danych/źródła danych	Narzędzia zbierania danych – wykorzystanie danych pochodzących ze źródeł: <ul style="list-style-type: none"> • statystycznych – badania prowadzone przez GUS, • administracyjnych – dane z systemów informacyjnych i rejestrów urzędowych. Procedura zbierania danych – zbiory są przekazywane na podstawie zapisów w harmonogramach i programie badań statystycznych statystyki publicznej.
Prezentacja rezultatów badania	Publikacje: Główny Urząd Statystyczny / Obszary tematyczne / Rachunki narodowe / Rachunki regionalne Bazy danych: GUS - Bank Danych Lokalnych Database - Eurostat (europa.eu) Regional Economy (oecd.org)
Wykorzystywane klasyfikacje	Polska Klasyfikacja Działalności PKD 2007: Polska Klasyfikacja Działalności PKD 2007 - podstawa prawna wraz z klasyfikacją Klasyfikacja Jednostek Terytorialnych do Celów Statystycznych NUTS: Główny Urząd Statystyczny / Statystyka regionalna / Jednostki terytorialne / Klasyfikacja NUTS
Data opracowania zeszytu metodologicznego	Kwiecień 2022

METADATA

Title of the methodological report	Gross domestic product and its elements in the regional breakdown
Author	Statistical Office in Katowice
Scope of the survey by subject	All units of the national economy
Objective scope of the survey	Categories of the production account and the generation of income account for five national institutional sectors by kind of activity. Categories of the allocation of primary income account and the secondary distribution of income account in the households sector.
The type and method of survey	Survey – full
Data collection tools/data sources	Data collection tools – use of data from the following sources: <ul style="list-style-type: none"> • statistical – surveys of the Statistics Poland, • administrative – data from information systems and official registers. Data collection procedure – the data sets are submitted on the basis of the provisions in the schedules and program of statistical surveys of official statistics.
Presentation of survey results	Publications: Statistics Poland / Topics / National accounts / Regional accounts Databases: Statistics Poland - Local Data Bank Database - Eurostat (europa.eu) Regional Economy (oecd.org)
Classifications used	Polish Classification of Activities PKD 2007 Statistics Poland / Metainformation / Classifications Classification of Territorial Units for Statistics (NUTS) Statistics Poland / Regional Statistics / Classification of Territorial Units / Classification of Territorial Units for Statistics (NUTS)
Date of methodological report	April 2022

SPIS TREŚCI

CONTENTS

METADANE	3
METADATA	4
WAŻNIEJSZE SKRÓTY	7
MAJOR ABBREVIATIONS	7
WSTĘP	8
INTRODUCTION	9
RYS HISTORYCZNY	10
HISTORICAL OVERVIEW	10
1. DEFINICJE KLUCZOWYCH POJĘĆ	12
DEFINITIONS OF KEY CONCEPTS	12
2. PODSTAWOWE ZAŁOŻENIA METODOLOGICZNE	15
BASIC METHODOLOGICAL ASSUMPTIONS	15
3. ZAKRES PODMIOTOWY I PRZEDMIOTOWY BADANIA	17
SUBJECTIVE AND OBJECTIVE SCOPE OF THE SURVEY	17
3.1. Zakres podmiotowy	17
Subjective scope	17
3.2. Zakres przedmiotowy	18
Objective scope	18
3.3. Szacunki i korekty mające na celu uzyskanie kompletności danych zgodnie z ESA 2010	26
The estimates and adjustments aiming at exhaustiveness of the data in accordance with ESA 2010	26
4. ŹRÓDŁA DANYCH	28
DATA SOURCES.....	28
5. METODOLOGIA OBLICZEŃ STOSOWANA NA POZIOMACH REGIONALNYCH	29
CALCULATION METHODOLOGY APPLIED AT REGIONAL LEVELS	29
5.1. Rodzaje metod regionalizacji	29
Types of regionalisation methods.....	29
5.2. Metody obliczeń stosowane na poziomach regionalnych	30
Calculations methods applied at regional levels	30
5.3. Obliczenia na poziomie regionów w cenach bieżących według sektorów instytucjonalnych	30
Calculations at the regions level in current prices by the institutional sectors.....	30
5.3.1. Przedsiębiorstwa niefinansowe (S.11)	30
Non-financial corporations (S.11)	30
5.3.2. Instytucje finansowe (S.12)	34
Financial corporations (S.12)	34
5.3.3. Instytucje rządowe i samorządowe (S.13)	36
General government (S.13).....	36
5.3.4. Gospodarstwa domowe (S.14)	39
Households (S.14).....	39
5.3.5. Instytucje niekomercyjne działające na rzecz gospodarstw domowych (S.15)	42
Non-profit institutions serving households (S.15)	42

5.4. Obliczenia na poziomie regionów w cenach stałych według sektorów instytucjonalnych	43
Calculations at the regions level in constant prices by the institutional sectors	43
5.4.1. Przedsiębiorstwa niefinansowe (S.11)	44
Non-financial corporations (S.11)	44
5.4.2. Instytucje finansowe (S.12)	45
Financial corporations (S.12)	45
5.4.3. Instytucje rządowe i samorządowe (S.13)	46
General government (S.13)	46
5.4.4. Gospodarstwa domowe (S.14)	46
Households (S.14).....	46
5.4.5. Instytucje niekomercyjne działające na rzecz gospodarstw domowych (S.15)	47
Non-profit institutions serving households (S.15)	47
5.5. Obliczenia rachunku podziału pierwotnego dochodów i rachunku podziału wtórnego dochodów w sektorze gospodarstw domowych na poziomie regionów	47
Calculations of the allocation of primary income account and secondary distribution of income account in the households sector at the regions level	47
5.5.1. Rachunek podziału pierwotnego dochodów w sektorze gospodarstw domowych	48
Allocation of primary income account in the households sector	48
5.5.2. Rachunek podziału wtórnego dochodów w sektorze gospodarstw domowych	49
Secondary distribution of income account in the households sector	49
5.5.3. Realne dochody do dyspozycji brutto w sektorze gospodarstw domowych	50
Gross real disposable income in the households sector	50
5.6. Metodologia obliczania produktu krajowego brutto na poziomie podregionów	50
Methodology of calculating gross domestic product at the subregions level	50
6. ZMIENNE WYSTĘPUJĄCE W BADANIU	54
VARIABLES IN THE SURVEY	54
6.1. Główne zmienne w badaniu	54
Main variables in the survey	54
6.2. Wskaźniki i metody ich obliczania	55
Indicators and methods of their calculation	55
7. ORGANIZACJA I ZARZĄDZANIE REALIZACJĄ BADANIA	58
ORGANISATION AND MANAGEMENT OF THE SURVEY	58
8. SPOSÓB PREZENTACJI WYNIKÓW BADANIA	60
PRESENTATION OF THE SURVEY RESULTS	60
9. OCENA JAKOŚCI BADANIA	62
ASSESSMENT OF THE SURVEY QUALITY	62
BIBLIOGRAFIA	65
BIBLIOGRAPHY	65
ZAŁĄCZNIK. WYKAZ STATYSTYCZNYCH I ADMINISTRACYJNYCH ŹRÓDEŁ DANYCH WYKORZYSTYWANYCH W BADANIU	67
ANNEX. LIST OF THE STATISTICAL AND ADMINISTRATIVE DATA SOURCES USED IN THE SURVEY	67

WAŻNIEJSZE SKRÓTY MAJOR ABBREVIATIONS

Skrót Abbreviation	Znaczenie Meaning
BDL	Bank Danych Lokalnych Local Data Bank
BJS	Baza Jednostek Statystycznych Business Register
DBW	Dziedzinowe Bazy Wiedzy Knowledge Databases
ECOICOP	Europejska Klasyfikacja Spożycia Indywidualnego według Celu European Classification of Individual Consumption according to Purpose
ESA 1995	Europejski System Rachunków Narodowych i Regionalnych European System of National and Regional Accounts
ESA 2010	Europejski System Rachunków 2010 European System of Accounts 2010
FISIM	Usługi pośrednictwa finansowego mierzone pośrednio Financial intermediation services indirectly measured
HERP	Zharmonizowana Europejska Polityka Rewizji Harmonised European Revision Policy
NACE	Statystyczna klasyfikacja działalności gospodarczej we Wspólnocie Europejskiej Statistical Classification of Economic Activities in the European Community
NUTS	Klasyfikacja Jednostek Terytorialnych do Celów Statystycznych Nomenclature des unités territoriales statistiques Classification of Territorial Units for Statistics
PKD	Polska Klasyfikacja Działalności Polish Classification of Activities
PKWiU	Polska Klasyfikacja Wyrobów i Usług Polish Classification of Goods and Services
SDMX	Standard wymiany danych i metadanych statystycznych Statistical Data and Metadata Exchange
WDB	Wartość dodana brutto Gross value added

WSTĘP

W niniejszym Zeszycie metodologicznym zaprezentowane zostały zasady metodologiczno-organizacyjne dotyczące badania *1.67.07 Produkt krajowy brutto i jego elementy w ujęciu regionalnym*, realizowanego przez Urząd Statystyczny w Katowicach.

Celem badania jest dostarczenie informacji o podstawowych kategoriach rachunków narodowych w przekroju terytorialnym. Konieczność zestawiania rachunków regionalnych, odzwierciedlających terytorialne zróżnicowanie wybranych kategorii makroekonomicznych, wynika z krajowych i międzynarodowych regulacji prawnych oraz potrzeb użytkowników danych statystycznych.

Podstawę prawną badania stanowi ustawa z dnia 29 czerwca 1995 r. o statystyce publicznej (Dz. U. z 2022 r. poz. 459), ustawa z dnia 26 października 2000 r. o sposobie obliczania wartości rocznego produktu krajowego brutto (Dz. U. z 2021 r. poz. 151) oraz rozporządzenie Rady Ministrów w sprawie programu badań statystycznych statystyki publicznej.

Zasady obliczania rachunków regionalnych reguluje rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (Unii Europejskiej) nr 549/2013 z dnia 21 maja 2013 r. w sprawie europejskiego systemu rachunków narodowych i regionalnych w Unii Europejskiej (Dz. Urz. UE L 174 z 26.06.2013, z późn. zm.).

Dane wynikowe z badania *Produkt krajowy brutto i jego elementy w ujęciu regionalnym* dostarczają informacji o zróżnicowaniu poziomu rozwoju oraz o zmianach zachodzących w strukturze gospodarki makroregionów, regionów i podregionów. Zestawiane wskaźniki makroekonomiczne umożliwiają prowadzenie analiz ekonomicznych, są narzędziem wspierającym procesy decyzyjne w obszarze polityki regionalnej oraz wykorzystywane są do monitorowania zmian zachodzących w gospodarce w ujęciu przestrzennym.

Niniejsze opracowanie składa się z dziewięciu rozdziałów przedstawiających podstawowe założenia metodologiczne, definicje kluczowych pojęć, zakres podmiotowy i przedmiotowy badania, metodologię obliczeń na poziomie regionów i podregionów oraz zmienne występujące w badaniu. Została również omówiona organizacja, formy udostępniania wyników oraz ocena jakości badania. Integralną część stanowi załącznik, w którym scharakteryzowano źródła danych wykorzystywane w badaniu.

Wyrażamy nadzieję, że zawarte w niniejszym Zeszycie informacje będą źródłem wiedzy pozwalającej na lepsze poznanie zagadnień realizowanego badania, odgrywającego ważną rolę w systemie statystycznym.

W prezentowanym dokumencie przedstawiona została metodologia badania *Produkt krajowy brutto i jego elementy w ujęciu regionalnym* obowiązująca w 2021 r.

INTRODUCTION

In this Methodological report there are presented methodological and organisational rules of the survey *1.67.07 Gross domestic product and its elements in the regional breakdown*, carried out by the Statistical Office in Katowice.

The purpose of the survey is to provide information on the main categories of national accounts in the regional breakdown. The necessity of regional accounts compilation, reflecting regional diversity of selected macroeconomic categories, results from domestic and international legal obligations as well as from the needs of statistical data users.

The legal basis of the survey is the Act of 29 June 1995 on official statistics (Journal of Laws of 2022, item 459), the Act of 26 October 2000 on the method of calculating the value of the annual gross domestic product (Journal of Laws of 2021, item 151) and the Regulation of the Council of Ministers on program of statistical surveys of official statistics.

The rules for calculating regional accounts are set out by the Regulation (European Union) No 549/2013 of the European Parliament and of the Council of 21 May 2013 on the European system of national and regional accounts in the European Union (OJ L 174, 26.06.2013, with later amendments).

Result data from the survey *Gross domestic product and its elements in the regional breakdown* provide information on the diversity of the level of development and changes taking place in the economic structure of macroregions, regions and subregions. Macroeconomic indicators compiled within the survey enable economic analyses. They are a tool supporting decision-making processes in the area of regional policy and are used for monitoring changes taking place in the economy in spatial approach.

This study consists of nine chapters presenting the basic methodological assumptions, definitions of key concepts, the subjective and objective scope of the survey, the methodology of calculations at the regions and subregions level as well as the variables in the survey. The organisation, forms of results dissemination as well as evaluation of the quality of the survey were also described. The Annex, in which the data sources used in the survey were characterised, is an integral part of the Report.

We hope that the information contained in this Report will be a source of knowledge enabling a better understanding of the survey issues, which plays an important role in the statistical system.

The document presents the methodology of *Gross domestic product and its elements in the regional breakdown* survey being in force in 2021.

RYS HISTORYCZNY HISTORICAL OVERVIEW

Prace w zakresie obliczeń produktu krajowego brutto i jego elementów w ujęciu regionalnym zostały podjęte przez Urząd Statystyczny w Katowicach w 1996 roku w ramach prac dostosowujących polską statystykę publiczną do wymogów i standardów Unii Europejskiej. W latach 1997-1998 opracowano metodologię polskich rachunków regionalnych zgodnie z zasadami *Europejskiego Systemu Rachunków Narodowych i Regionalnych (ESA 1995)* oraz wykonano pilotażowe szacunki za lata 1995-1996 we współpracy z Zakładem Badań Statystyczno-Ekonomicznych w Głównym Urzędzie Statystycznym i Polską Akademią Nauk.

Opublikowanie pierwszych szacunków regionalnego PKB w 1998 roku i powołanie w 1999 roku w strukturze organizacyjnej Urzędu Statystycznego w Katowicach Ośrodka Rachunków Regionalnych zapoczątkowało stałą praktykę udostępniania wyników badania statystycznego *1.67.07 Produkt krajowy brutto i jego elementy w ujęciu regionalnym*, zgodnie z programem badań statystycznych statystyki publicznej.

W kolejnych latach w metodologii badania wprowadzone zostały istotne zmiany oraz nastąpił znaczny rozwój rachunków regionalnych. W 2009 roku opracowano metodologię obliczeń uwzględniając zalecenia *Podręcznika o miernikach cen i wolumenu w rachunkach narodowych*¹ i rozpoczęto publikowanie wskaźnika realnego wzrostu PKB/WDB oraz realnych dochodów do dyspozycji brutto w sektorze gospodarstw domowych w przekroju województw. Natomiast w 2014 roku opracowano eksperymentalne, wstępne szacunki PKB według województw, które w kolejnym roku zostały włączone do regularnego badania, z terminem realizacji t+12 miesięcy. Rozszerzenie zakresu danych z rachunków regionalnych oraz przyspieszenie terminu udostępniania podstawowych danych stanowiło realizację oczekiwań odbiorców danych statystycznych.

Ciągłym procesem jest doskonalenie metodologii obliczeń rachunków regionalnych i wprowadzanie zmian wynikających z prac nad wdrożeniem standardów metodycznych obowiązujących wszystkie kraje członkowskie Unii Europejskiej, przyjęcia zaleceń Komisji Europejskiej oraz wytycznych zawartych w *Podręczniku Deficytu i Długu Sektora Instytucji Rządowych i Samorządowych*².

Wdrożenie nowych zasad metodologicznych wymaga przeprowadzenia rewizji metodologii obliczeń wybranych kategorii rachunków narodowych również w przekroju regionalnym. Począwszy od 2014 roku rozpoczęto wdrażanie w rachunkach regionalnych *Europejskiego Systemu Rachunków 2010 (ESA 2010)*, który zastąpił dotychczas obowiązujący ESA 1995³. Z tego tytułu wykonano retrospektywne przeliczenia pełnych szeregów czasowych danych z rachunków regionalnych, to jest począwszy od danych za 2000 rok⁴. W latach 2014-2015 wdrożono również zrewidowany program transmisji danych, zwiększając częstotliwość i zakres danych z rachunków regionalnych przekazywanych do Eurostatu w tablicach transmisyjnych. Zgodnie z zasadami *Zharmonizowanej Europejskiej Polityki Rewizji*⁵, w latach 2020-2021 przeprowadzono rewizję benchmarkingową, związaną z wykorzystaniem nowych i aktualizacją istniejących źródeł danych oraz doskonaleniem metod kompilacji danych.

Podejmowane były również działania o charakterze dostosowawczym, polegające m.in. na wykorzystaniu w prowadzonym badaniu nowych bądź zmienionych klasyfikacji. Począwszy od 2011 roku dane według rodzajów działalności są obliczane zgodnie z Polską Klasyfikacją Działalności – PKD 2007. Istotne zmiany w metodologii obliczeń związane są ze zmianami podziału statystycznego kraju. W 2015 roku wdrożono w rachunkach regionalnych Klasyfikację Jednostek Terytorialnych do Celów Statystycznych NUTS 2013 – nastąpiła zmiana na poziomie podregionów NUTS 3 – z 66 na 72 podregiony.

¹ Eurostat. (2001). *Handbook on prices and volumes measures in national accounts – 2001 edition*. Wydanie zaktualizowane w 2016 roku. [Handbook on prices and volume measures in national accounts \(europa.eu\)](http://europa.eu).

² Eurostat. (2019). *Manual on Government Deficit and Debt – Implementation of ESA 2010 – 2019 edition*. Pierwsza edycja z 1999 roku. [Manual on Government Deficit and Debt – Implementation of ESA 2010 – 2019 edition - Products Manuals and Guidelines - Eurostat \(europa.eu\)](http://europa.eu).

³ Główny Urząd Statystyczny. (2014). *Podręcznik dotyczący różnic pomiędzy ESA 95 a ESA 2010* [Główny Urząd Statystyczny / Obszary tematyczne / Rachunki narodowe / Europejski System Rachunków Narodowych i Regionalnych \(ESA 2010\) / Podręcznik dotyczący różnic pomiędzy ESA 95 a ESA 2010](http://gus.gov.pl).

⁴ Zgodnie z programem transmisji danych określonym w załączniku B do rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (Unii Europejskiej) nr 549/2013 (ESA 2010).

⁵ Eurostat. (2019). *Practical guidelines for revising ESA 2010 data – 2019 edition* [Practical guidelines for revising ESA 2010 data – 2019 edition - Products Manuals and Guidelines - Eurostat \(europa.eu\)](http://europa.eu).

Wdrożenie w 2018 roku Klasyfikacji Jednostek Terytorialnych do Celów Statystycznych NUTS 2016 spowodowało zmianę na wszystkich poziomach podziału statystycznego Polski – ustalono 7 makroregionów NUTS 1, 17 regionów NUTS 2 oraz 73 podregiony NUTS 3. W wyniku zmian w klasyfikacji NUTS 2016 podział administracyjny poziomu wojewódzkiego przestał w pełni odpowiadać podziałowi statystycznemu na poziomie NUTS 2. Jednocześnie zmienione zostały nazwy jednostek poziomu NUTS 2 – z „województwa” na „regiony”. W celu zapewnienia porównywalnych szeregów czasowych z rachunków regionalnych, każdorazowo po wdrożeniu nowych klasyfikacji lub wprowadzeniu zmian w istniejących klasyfikacjach wykonywane były przeliczenia retrospektywne, tj. począwszy od danych za 2000 rok.

Obecnie prace Ośrodka Rachunków Regionalnych skupiają się na zastosowaniu w obliczeniach rachunków regionalnych danych ze źródeł administracyjnych, zwiększeniu automatyzacji przetwarzania danych na etapie przygotowania danych źródłowych i udostępniania danych wynikowych. Ponadto kontynuowane są prace o charakterze analitycznym dotyczące przede wszystkim badania i doskonalenia jego jakości oraz udostępnienia metadanych.

1. DEFINICJE KLUCZOWYCH POJĘĆ

DEFINITIONS OF KEY CONCEPTS

Dochody do dyspozycji brutto w sektorze gospodarstw domowych powstają w wyniku skorygowania dochodów pierwotnych brutto o podatki bieżące od dochodów, majątku itp., składki netto na ubezpieczenia społeczne, świadczenia społeczne inne niż transfery socjalne w naturze (świadczenia z ubezpieczeń społecznych pieniężne, pozostałe świadczenia z ubezpieczeń społecznych, świadczenia z pomocy społecznej pieniężne) oraz pozostałe transfery bieżące.

Dochody pierwotne brutto w sektorze gospodarstw domowych składają się z nadwyżki operacyjnej brutto łącznie z dochodem mieszanym brutto, dochodów związanych z pracą najemną (obejmujących całkowite koszty związane z zatrudnieniem, tj. wynagrodzenia łącznie ze składkami na ubezpieczenia społeczne i zdrowotne płaconymi przez pracowników, składki na ubezpieczenia społeczne płacone przez pracodawców powiększone o składki na Fundusz Pracy i inne koszty związane z zatrudnieniem) oraz dochodów z tytułu własności.

Jednostka instytucjonalna jest podstawową jednostką klasyfikacyjną w systemie rachunków narodowych. Jest to podmiot prowadzący działalność produkcyjną, posiadający autonomię w podejmowaniu decyzji w zakresie swojej działalności oraz prowadzący pełny zestaw rachunków. Jednostką instytucjonalną jest także gospodarstwo domowe, które uznawane jest za posiadające autonomię podejmowania decyzji w odniesieniu do jego podstawowych funkcji. Rozróżnia się dwa typy jednostek instytucjonalnych:

- **jednostki jednolicie regionalne** – jednostki prowadzące działalność tylko w jednym regionie,
- **jednostki multiregionalne** – jednostki, których działalność zlokalizowana jest w więcej niż jednym regionie.

Jednostka jednorodnej produkcji to jednostka prowadząca jeden rodzaj działalności, którą można określić przez jednorodne zużyte materiały i surowce, proces produkcyjny oraz wytwarzane dobra (tak zwana jednostka homogeniczna).

Jednostka lokalna to przedsiębiorstwo lub jego część usytuowana w geograficznie identyfikowalnym terenie określonym przez adres. Z tego miejsca lub w tym miejscu prowadzona jest działalność, w którą zaangażowana jest – poza określonymi wyjątkami – co najmniej jedna osoba (nawet w niepełnym wymiarze czasu pracy).

Jednostka lokalna jednorodnej produkcji to część jednostki jednorodnej produkcji na poziomie jednostki lokalnej.

Jednostka lokalna rodzaju działalności to część jednostki rodzaju działalności na poziomie jednostki lokalnej. Jest to część przedsiębiorstwa usytuowana w geograficznie wyodrębnionym miejscu (określonym przez adres) prowadząca jeden lub kilka rodzajów działalności, a o jej zaklasyfikowaniu decyduje przeważający rodzaj działalności określony według PKD.

Jednostka rodzaju działalności grupuje wszystkie części przedsiębiorstwa (niezależnie od ich lokalizacji) produkujące ten sam rodzaj wyrobów, świadczące ten sam rodzaj usług – na poziomie klasy PKD – lub stosujące identyczny proces produkcji. Każde przedsiębiorstwo ma przynajmniej jedną jednostkę rodzaju działalności.

Koszty związane z zatrudnieniem są to płatności dokonywane przez pracodawcę na rzecz pracowników w zamian za świadczoną przez nich pracę. Na koszty związane z zatrudnieniem składają się: wynagrodzenia (powiększone o składki na ubezpieczenia społeczne i zdrowotne płacone przez pracowników), składki na ubezpieczenia społeczne płacone przez pracodawców powiększone o składki na Fundusz Pracy oraz inne koszty związane z zatrudnieniem (np. nagrody, stypendia fundowane oraz premie niezaliczone do wynagrodzeń, odpisy na zakładowy fundusz świadczeń socjalnych, diety delegacji służbowych, diety poselskie i senatorskie).

Nadwyżka operacyjna brutto/dochód mieszany brutto określa nadwyżkę lub deficyt powstające w wyniku procesu produkcji przed uwzględnieniem dochodów z tytułu własności. Otrzymuje się ją po odjęciu od wartości dodanej brutto kosztów związanych z zatrudnieniem i pozostałych podatków związanych z produkcją oraz dodaniu pozostałych dotacji związanych z produkcją. W sektorze gospodarstw domowych dla osób fizycznych prowadzących działalność gospodarczą nadwyżka operacyjna brutto ma charakter dochodu mieszanego, gdyż dochód pochodzi zarówno z zainwestowanego kapitału (zysk właściciela), jak i z wynagrodzeń za pracę.

Obroty wewnętrzne to wartość produktów wytworzonych przez jedną jednostkę lokalną i przeznaczonych do dalszego przetwarzania w innych jednostkach lokalnych tej samej jednostki instytucjonalnej. Zasadą zestawiania rachunków regionalnych jest ewidencjonowanie produkcji globalnej oraz zużycia pośredniego z uwzględnieniem obrotów wewnętrznych.

Podatki od produktów pomniejszone o dotacje do produktów to transakcja prezentowana tylko na poziomie gospodarki narodowej ogółem, obejmuje m.in.: podatek od towarów i usług – VAT (od produktów krajowych i od importu), podatki i cła od importu (łącznie z podatkiem akcyzowym) oraz inne podatki od produktów, jak podatek akcyzowy od produktów krajowych i podatki od niektórych rodzajów usług (np. gier losowych i zakładów wzajemnych oraz do 2010 r. zryczałtowany podatek od towarów i usług od okazjonalnych przewozów osób autobusami zarejestrowanymi za granicą).

Pozostałe podatki związane z produkcją pomniejszone o dotacje związane z produkcją to transakcja, którą tworzą:

- **pozostałe podatki związane z produkcją** – zawierają między innymi podatek od środków transportu i nieruchomości wykorzystywanych na cele działalności gospodarczej, wpłaty zakładów pracy na Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych, opłaty za zezwolenia na sprzedaż alkoholu, opłaty na Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej, abonament radiowo-telewizyjny, podatek bankowy, obowiązkowe wpłaty instytucji finansowych do Bankowego Funduszu Gwarancyjnego, a także przychody ze sprzedaży uprawnień do emisji gazów cieplarnianych,
- **pozostałe dotacje związane z produkcją** – dotyczą między innymi wypłat z tytułu Jednolitej Płatności Obszarowej, w ramach funduszy z Unii Europejskiej.

Produkcja globalna obejmuje wartość wyrobów i usług wytworzonych przez wszystkie krajowe jednostki instytucjonalne. Produkcja globalna jest wyceniana w cenach bazowych lub według kosztów produkcji.

Produkt krajowy brutto (PKB) przedstawia końcowy rezultat działalności wszystkich podmiotów gospodarki narodowej. Produkt krajowy brutto równa się wartości dodanej brutto wytworzonej przez wszystkie krajowe jednostki instytucjonalne powiększonej o podatki od produktów i pomniejszonej o dotacje do produktów. Produkt krajowy brutto jest liczony w cenach rynkowych.

Przedsiębiorstwo to jednostka organizacyjna wytwarzająca wyroby lub świadcząca usługi rynkowe, posiadająca określony stopień autonomii w podejmowaniu decyzji, szczególnie dotyczących alokacji własnych zasobów. Prowadzi jeden lub więcej rodzajów działalności w jednym lub kilku miejscach.

Rachunek podziału pierwotnego dochodów obrazuje podział dochodów powstałych w procesie produkcji pomiędzy sektorami instytucjonalnymi. Pozycją otwierającą – po stronie przychodów – jest nadwyżka operacyjna brutto (w sektorze gospodarstw domowych łącznie z dochodem mieszanym brutto). W rachunku tym, w sektorze gospodarstw domowych rejestrowane są koszty związane z zatrudnieniem oraz dochody z tytułu własności. Pozycją bilansującą są dochody pierwotne brutto.

Rachunek podziału wtórnego dochodów przedstawia powstawanie dochodów do dyspozycji brutto. Podział dochodów pierwotnych brutto dokonuje się w wyniku przepływów pieniężnych pomiędzy sektorami instytucjonalnymi. Pozycją otwierającą – po stronie przychodów – są dochody pierwotne brutto. Dochody pierwotne brutto korygowane są o podatki bieżące od dochodów, majątku itp., składki netto na ubezpieczenia społeczne, świadczenia społeczne inne niż transfery socjalne w naturze (świadczenia z ubezpieczeń społecznych pieniężne, pozostałe świadczenia z ubezpieczeń społecznych, świadczenia z pomocy społecznej pieniężne) oraz pozostałe transfery bieżące. Pozycją zamykającą są dochody do dyspozycji brutto, które przeznaczone są na spożycie lub oszczędności brutto.

Rachunek produkcji obejmuje transakcje bezpośrednio związane z działalnością produkcyjną. Po stronie przychodów rejestruje się produkcję globalną (wartość wytworzonych wyrobów i usług), a po stronie rozchodów – zużycie pośrednie (wartość wyrobów i usług zużytych w procesie produkcji). Pozycją bilansującą jest wartość dodana brutto (WDB) w sektorach instytucjonalnych oraz po uwzględnieniu salda podatków od produktów i dotacji do produktów – produkt krajowy brutto (PKB) w gospodarce narodowej.

Rachunek tworzenia dochodów przedstawia powstawanie dochodów bezpośrednio związanych z procesem produkcji w poszczególnych sektorach instytucjonalnych oraz w gospodarce narodowej. Przychodem jest pozycja bilansująca rachunek produkcji, to jest wartość dodana brutto dla krajowych sektorów instytucjonalnych oraz produkt krajowy brutto dla gospodarki narodowej. Po stronie rozchodów rejestruje się koszty związane z zatrudnieniem, pozostałe podatki związane z produkcją pomniejszone o pozostałe dotacje związane z produkcją (transakcja rozliczana w sektorach instytucjonalnych) oraz saldo podatków od produktów i dotacji

---

do produktów (transakcja rozliczana w gospodarce narodowej). Pozycją zamykającą jest nadwyżka operacyjna brutto (w sektorze gospodarstw domowych również dochód mieszany brutto). W zasadniczych rachunkach narodowych suma kosztów związanych z zatrudnieniem, podatków związanych z produkcją i importem pomniejszonych o dotacje oraz nadwyżki operacyjnej brutto stanowi produkt krajowy brutto liczony od strony dochodów.

Rachunki narodowe to uporządkowany wewnętrznie zbiór logicznie ze sobą powiązanych rachunków makroekonomicznych, bilansów oraz tablic, dostarczający usystematyzowany i kompletny obraz gospodarki narodowej w postaci określonych kategorii makroekonomicznych.

Rachunki regionalne to podsystem rachunków narodowych, w którym działalność ekonomiczna wszystkich podmiotów gospodarki narodowej jest grupowana w przekroju terytorialnym – na poziomie regionalnym.

Region to obszar wyodrębniony geograficznie, stanowiący część terytorium ekonomicznego kraju, cechujący się swobodnym przepływem siły roboczej, kapitału i dochodów.

Sektory instytucjonalne są to grupy działających na terenie kraju jednostek instytucjonalnych, różniące się typami zachowań, realizujące odmienne cele ekonomiczne oraz pełniące różne funkcje w procesie produkcji i podziału. Kryteriami zaliczania danej jednostki gospodarki narodowej do określonego sektora instytucjonalnego są funkcje pełnione w gospodarce narodowej, rodzaj aktywności w tworzeniu nowych wartości ekonomicznych oraz sposób uczestniczenia w podziale dochodów. Do jednego sektora instytucjonalnego kwalifikowana jest cała jednostka, oznacza to, że jednostka lokalna przypisywana jest do tego samego sektora instytucjonalnego co jednostka macierzysta. Przyczyną takiego traktowania jest zachowanie porównywalności danych rachunków narodowych i regionalnych w ramach sektorów instytucjonalnych.

Sektory instytucjonalne tworzące **gospodarkę krajową ogółem**:

- sektor przedsiębiorstw niefinansowych (S.11),
- sektor instytucji finansowych (S.12),
- sektor instytucji rządowych i samorządowych (S.13),
- sektor gospodarstw domowych (S.14),
- sektor instytucji niekomercyjnych działających na rzecz gospodarstw domowych (S.15).

Wartość dodana brutto (WDB) mierzy wartość nowo wytworzoną w wyniku działalności produkcyjnej krajowych jednostek instytucjonalnych. Wartość dodana brutto stanowi różnicę między produkcją globalną a zużyciem pośrednim i jest wyrażona w cenach bazowych.

Zużycie pośrednie obejmuje wartość zużytych materiałów (łącznie z paliwami) netto (po odjęciu wartości odpadów użytkowych), surowców (łącznie z opakowaniami), energii, gazów technicznych, usług obcych (obróbka obca, usługi transportowe, najem sprzętu, usługi telekomunikacyjne i obliczeniowe, prowizje płacone za usługi bankowe), usługi pośrednictwa finansowego mierzone pośrednio (FISIM), koszty podróży służbowych (bez diet) oraz inne koszty (np. koszty reklamy, reprezentacji, dzierżawy i najmu, koszty biletów służbowych, koszty ryczałtów za używanie własnych pojazdów do celów służbowych, opłaty giełdowe i opłaty z tytułu uczestnictwa w Krajowym Depozycie Papierów Wartościowych). Zużycie pośrednie jest wyceniane w cenach nabycia.

2. PODSTAWOWE ZAŁOŻENIA METODOLOGICZNE BASIC METHODOLOGICAL ASSUMPTIONS

W ramach realizowanego badania 1.67.07 *Produkt krajowy brutto i jego elementy w ujęciu regionalnym* kategorie rachunków regionalnych zestawiane są zgodnie z zasadami *Europejskiego Systemu Rachunków 2010 (ESA 2010)*, wprowadzonego rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (Unii Europejskiej) nr 549/2013 z dnia 21 maja 2013 r. w sprawie europejskiego systemu rachunków narodowych i regionalnych w Unii Europejskiej (Dz. Urz. UE L 174 z 26.06.2013, z późn. zm.). ESA 2010 określa metodykę dotyczącą wspólnych standardów, definicji, klasyfikacji i zasad rejestrowania transakcji, które należy stosować do zestawiania rachunków oraz zakres tablic i terminy transmisji, w których państwa członkowskie przekazują dane do Komisji Europejskiej (Eurostatu)⁶. Uwzględniane są również rekomendacje i szczegółowe zalecenia dotyczące praktycznego zastosowania zasad ESA w rachunkach regionalnych zawarte w *Podręczniku rachunków regionalnych*⁷.

Rachunki regionalne są regionalnym odpowiednikiem rachunków dotyczących gospodarki narodowej. Zestawiane w ujęciu rocznym rachunki regionalne zapewniają regionalny przekrój głównych agregatów, takich jak wartość dodana brutto według rodzajów działalności i dochody gospodarstw domowych⁸. Rachunki regionalne obejmują te same rodzaje rachunków co rachunki narodowe, uwidaczniając struktury, zmiany i różnice gospodarcze na szczeblu regionalnym. Z uwagi na problemy koncepcyjne i dotyczące pomiaru, zakres i szczegółowość rachunków dla regionów są bardziej ograniczone niż w przypadku rachunków narodowych⁹.

Generalną zasadą rachunków regionalnych jest zachowanie spójności metodologicznej oraz zgodności liczbowej danych z rachunkami narodowymi¹⁰. Oznacza to, że w obliczeniach rachunków regionalnych zachowane są następujące zasady:

- wykorzystywane są pojęcia i definicje rachunków narodowych,
- wyniki bilansowane są z rocznymi rachunkami narodowymi (dla ogółem gospodarki narodowej oraz dla każdego sektora instytucjonalnego).

Dane z rachunków regionalnych według rodzajów działalności są obliczane zgodnie z klasyfikacją PKD 2007, opracowaną na podstawie Statystycznej Klasyfikacji Działalności Gospodarczych we Wspólnocie – *Statistical Classification of Economic Activities in the European Community – NACE Rev. 2*.

Grupowania danych w przekrojach regionów i podregionów w podziale na rodzaje działalności według PKD dokonuje się metodą jednostek lokalnych rodzaju działalności, tj. zgodnie z siedzibą i podstawowym rodzajem działalności jednostki lokalnej przedsiębiorstwa.

W rachunkach regionalnych produkt krajowy brutto jest zestawiany od strony produkcji i równa się sumie wartości dodanej brutto wszystkich krajowych sektorów instytucjonalnych powiększonej o podatki od produktów i pomniejszonej o dotacje do produktów.

W obliczeniach rachunków regionalnych na poziomie regionów i podregionów przyjęto zasadę regionalizacji PKB proporcjonalnie do regionalnej wartości dodanej brutto¹¹.

Dane w przekrojach terytorialnych opracowane są zgodnie z klasyfikacją Jednostek Terytorialnych do Celów Statystycznych (NUTS). Klasyfikacja ta służy do opracowania i rozpowszechniania porównywalnych danych dla określonych statystyk regionalnych (m. in. rachunków regionalnych).

⁶ Art. 1 pkt 2 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (Unii Europejskiej) nr 549/2013.

⁷ Eurostat. (2013). *Manual on regional accounts methods – 2013 edition* powstał jako efekt prac grupy zadaniowej, złożonej z ekspertów z państw członkowskich oraz Urzędu Statystycznego Unii Europejskiej (Eurostat). [7114fba9-1a3f-43df-b028-e97232b6bac5 \(europa.eu\)](https://ec.europa.eu/eurostat/tgm/table.do?tab=table&init=1&language=en&plugin=1).

⁸ ESA 2010, pkt 13.02.

⁹ ESA 2010, pkt 13.04.

¹⁰ Informacje dotyczące rachunków narodowych zostały przedstawione w publikacji *Rachunki narodowe według sektorów instytucjonalnych w latach 2016-2019* na stronie: [Główny Urząd Statystyczny / Obszary tematyczne / Rachunki narodowe / Roczne rachunki narodowe / Rachunki narodowe według sektorów instytucjonalnych w latach 2016-2019](https://gus.gov.pl/gus/obszary-tematyczne/rachunki-narodowe).

¹¹ Przejście od regionalnej wartości dodanej brutto do regionalnego PKB zgodnie z pkt 13.43 ESA 2010.

Zgodnie z obowiązującym od 1 stycznia 2021 r. podziałem statystycznym Polski na jednostki NUTS, wprowadzonym rozporządzeniem Komisji (Unii Europejskiej) 2019/1755 z dnia 8 sierpnia 2019 r. zmieniającym załączniki do rozporządzenia (Wspólnoty Europejskiej) nr 1059/2003 Parlamentu Europejskiego i Rady w sprawie ustalenia wspólnej klasyfikacji Jednostek Terytorialnych do Celów Statystycznych (NUTS) (Dz. Urz. UE L 270 z 24.10.2019) w Polsce funkcjonuje 97 jednostek NUTS:

- NUTS 1 – makroregiony (grupujące województwa lub ich części) – 7 jednostek,
- NUTS 2 – regiony (województwa lub ich części) – 17 jednostek,
- NUTS 3 – podregiony (grupujące powiaty) – 73 jednostki.

Podział statystyczny według regionów NUTS 2 (poziom 2 klasyfikacji NUTS) nie w pełni odpowiada podziałowi administracyjnemu Polski według województw, wynika to z faktu, że województwo mazowieckie podzielone jest na dwie jednostki statystyczne NUTS 2: region Warszawski stołeczny i region Mazowiecki regionalny.

3. ZAKRES PODMIOTOWY I PRZEDMIOTOWY BADANIA SUBJECTIVE AND OBJECTIVE SCOPE OF THE SURVEY

3.1. Zakres podmiotowy Subjective scope

Zakres podmiotowy badania obejmuje wszystkie jednostki gospodarki narodowej. W rachunkach regionalnych jednostki te zgrupowane są w pięć krajowych sektorów instytucjonalnych.

W polskich rachunkach regionalnych cała jednostka instytucjonalna jest kwalifikowana do jednego sektora instytucjonalnego. Jednostka lokalna jest przypisywana do tego samego sektora instytucjonalnego co jednostka macierzysta. Przyczyną takiego traktowania jest zachowanie porównywalności danych narodowych i regionalnych w ramach sektorów instytucjonalnych. Oznacza to, że sektor instytucjonalny w regionie tworzą lokalne jednostki produkcyjne zlokalizowane w danym regionie, zaliczone do tego samego sektora instytucjonalnego, co macierzysta jednostka instytucjonalna.

Wyróżnia się następujące sektory instytucjonalne:

- **sektor przedsiębiorstw niefinansowych**, do którego zaliczono podmioty gospodarcze wytwarzające produkty rynkowe (wyroby i usługi niefinansowe). Sektor ten tworzą:
  - osoby prawne (niezależnie od liczby pracujących), m.in.: przedsiębiorstwa państwowe, spółki akcyjne i z ograniczoną odpowiedzialnością, spółdzielnie,
  - jednostki organizacyjne niemające osobowości prawnej (niezależnie od liczby pracujących), m.in.: jednostki państwowe, spółki jawne i komandytowe oraz spółki cywilne,
  - osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą z liczbą pracujących powyżej 9 osób, z wyłączeniem gospodarstw indywidualnych w rolnictwie,
  - jednostki niekomercyjne spełniające kryteria ESA 2010 w zakresie klasyfikacji do sektora przedsiębiorstw niefinansowych;
- **sektor instytucji finansowych**, do którego zaliczono podmioty gospodarcze zajmujące się pośrednictwem finansowym (Narodowy Bank Polski, banki państwowe, banki spółki akcyjne, banki spółdzielcze, przedsiębiorstwa zajmujące się leasingiem finansowym i spółdzielcze kasy oszczędnościowo-kredytowe) i pomocniczą działalnością finansową (giełda papierów wartościowych, przedsiębiorstwa maklerskie, kantory wymiany walut, towarzystwa funduszy inwestycyjnych i powierniczych, powszechne towarzystwa emerytalne), z wyłączeniem Bankowego Funduszu Gwarancyjnego (ujętego w sektorze instytucji rządowych i samorządowych), podmioty zajmujące się ubezpieczeniami (instytucje ubezpieczeniowe i fundusze emerytalno-rentowe, bez gwarantowanej prawnie opieki społecznej, otwarte fundusze emerytalne) oraz jednostki niekomercyjne spełniające kryteria ESA 2010 w zakresie klasyfikacji do sektora instytucji finansowych;
- **sektor instytucji rządowych i samorządowych**, do którego zaliczono podmioty gospodarki narodowej:
  - działające na zasadach określonych w ustawie o finansach publicznych¹² (jednostki budżetowe, fundusze celowe, samorządowe zakłady budżetowe, agencje wykonawcze i instytucje gospodarki budżetowej),
  - podmioty, których system finansowy został określony odrębnymi ustawami, a których podstawowym źródłem finansowania są dotacje z budżetu państwa (np. publiczne szkoły wyższe, Polska Akademia Nauk),
  - fundusze zarządzane przez Bank Gospodarstwa Krajowego,
  - samodzielne publiczne zakłady opieki zdrowotnej,
  - państwowe i samorządowe instytucje kultury oraz państwowe instytucje filmowe,
  - fundusze mające osobowość prawną, które są powiązane z budżetem państwa lub z budżetami jednostek samorządu terytorialnego,
  - instytucje obsługujące fundusze ubezpieczeń społecznych (Zakład Ubezpieczeń Społecznych, Kasa Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego) wraz z zarządzanymi przez nie funduszami oraz Narodowy Fundusz Zdrowia,
  - szpitale publiczne działające w formie spółek kapitałowych oraz w formie instytutów badawczych,

¹² Ustawa z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2021 r. poz. 305, z późn. zm.).

-
- Bankowy Fundusz Gwarancyjny,
  - jednostki niekomercyjne kontrolowane przez sektor instytucji rządowych i samorządowych, w tym fundacje Skarbu Państwa,
  - inne podmioty realizujące zadania z zakresu polityki państwa oraz przedsiębiorstwa publiczne, które zgodnie z metodologią ESA 2010 zostały zaliczone do sektora instytucji rządowych i samorządowych;
  - **sektor gospodarstw domowych**, który tworzą osoby fizyczne pracujące na własny rachunek w gospodarstwach indywidualnych w rolnictwie oraz osoby fizyczne pracujące na własny rachunek poza gospodarstwami indywidualnymi w rolnictwie z liczbą pracujących do 9 osób i prowadzące uproszczoną ewidencję księgową, a także osoby fizyczne uzyskujące dochody z pracy najemnej i niezarobkowych źródeł. Do gospodarstw indywidualnych w rolnictwie zalicza się:
    - gospodarstwa o powierzchni 1 ha i więcej użytków rolnych,
    - gospodarstwa o powierzchni poniżej 1 ha użytków rolnych (w tym nieposiadające użytków rolnych) prowadzące produkcję rolną (roślinną i zwierzęcą) o znaczącej (określonej odpowiednimi progami) skali, w tym działy specjalne produkcji rolnej;
  - **sektor instytucji niekomercyjnych działających na rzecz gospodarstw domowych**, który obejmuje: organizacje społeczne, partie polityczne, organizacje związków zawodowych, stowarzyszenia, fundacje oraz jednostki organizacji wyznaniowych.

3.2. Zakres przedmiotowy

Objective scope

Zakres przedmiotowy rachunków regionalnych obejmuje wybrane kategorie makroekonomiczne rachunków bieżących w przekrojach regionalnych.

Zakres zestawianych rachunków regionalnych jest mniejszy niż rachunków narodowych, ograniczony z uwagi na specyficzne problemy metodologiczne i brak dostępności do danych źródłowych w przekroju terytorialnym¹³.

W rachunkach regionalnych dla każdego regionu zestawiane są: rachunek produkcji i rachunek tworzenia dochodów według sektorów instytucjonalnych i rodzajów działalności. Rachunek produkcji obejmuje transakcje związane z działalnością produkcyjną. Rachunek tworzenia dochodów przedstawia powstawanie dochodów bezpośrednio związanych z procesem produkcji.

Zgodnie z zaleceniem Eurostatu dodatkowo dla sektora gospodarstw domowych zestawiany jest:

- rachunek podziału pierwotnego dochodów, obrazujący podział dochodów powstałych w procesie produkcji,
- rachunek podziału wtórnego dochodów, przedstawiający powstawanie dochodów do dyspozycji brutto, które przeznaczone są na finansowanie spożycia i oszczędności brutto.

Nie wszystkie elementy rachunku produkcji i rachunku tworzenia dochodów dla sektorów instytucjonalnych oraz rachunku podziału pierwotnego i wtórnego dla sektora gospodarstw domowych, opisanych w niniejszym rozdziale, stanowią dane wynikowe z badania, jednakże są one niezbędne do uzyskania publikowanych zmiennych opisanych w rozdziale 6.

---

¹³ Trudności koncepcyjne i praktyczne wyjaśniające brak możliwości zestawiania kompletnych rachunków dla każdego regionu omówione zostały w *System of National Accounts 2008 (SNA 2008)* pkt 18.45-18.53 oraz *Manual on regional accounts methods – 2013 edition*.

Rachunek produkcji dla sektora przedsiębiorstw niefinansowych

Tabl. 1 Schemat rachunku produkcji dla sektora przedsiębiorstw niefinansowych

Rozchody	Przychody
<p>P.2 ZUŻYCIE POŚREDNIE</p> <ul style="list-style-type: none"> – zużycie materiałów – zużycie energii – usługi obce – usługa ubezpieczeniowa – podróże służbowe – pozostałe zużycie – obroty wewnętrzne – usługi pośrednictwa finansowego mierzone pośrednio 	<p>P.1 PRODUKCJA GLOBALNA</p> <p>P.11 Produkcja rynkowa</p> <ul style="list-style-type: none"> – przychód ze sprzedaży produktów – marża handlowa – obroty wewnętrzne – przyrost wyrobów gotowych – przyrost produkcji niezakończonych – zużycie produkcyjne (materiały z własnej produkcji) <p>P.12 Produkcja na własne cele finalne</p> <ul style="list-style-type: none"> – produkty wytworzone na własne potrzeby producenta – samozaopatrzenie
<p>B.1g WARTOŚĆ DODANA BRUTTO</p>	

Produkcja globalna obejmuje wartość wyrobów i usług będących rezultatem działalności produkcyjnej i jest sumą następujących składników:

- przychód ze sprzedaży produktów na zewnątrz jednostki instytucjonalnej,
- wartość wytworzonych produktów (wyrobów i usług) przeznaczonych na własne cele finalne jednostki instytucjonalnej, np. na powiększenie wartości środków trwałych,
- marża handlowa (dochód z działalności handlowej),
- wartość produktów przeznaczonych na zaopatrzenie (do dalszej produkcji) jednostek lokalnych należących do tej samej jednostki instytucjonalnej – obroty wewnętrzne,
- zmiany w stanie zapasów wyrobów gotowych i produkcji niezakończonych.

Zużycie pośrednie to nakłady poniesione na wyroby i usługi zużyte w procesie produkcji, z wyjątkiem środków trwałych, których zużycie rejestrowane jest jako amortyzacja. Obejmuje ono wartość materiałów i usług zużytych w działalności produkcyjnej (łącznie z działalnością pomocniczą):

- zakupionych od innych jednostek instytucjonalnych,
- pochodzących z jednostek lokalnych należących do tej samej jednostki instytucjonalnej.

Zużycie pośrednie obejmuje:

- wartość zużytych materiałów (łącznie z paliwami) netto (po odjęciu wartości odpadów użytkowych), surowców (łącznie z opakowaniami), energii, gazów technicznych,
- wartość usług obcych (obróbka obca, usługi transportowe, najem sprzętu, usługi telekomunikacyjne i obliczeniowe, prowizje płacone za usługi bankowe),
- usługę ubezpieczeniową,
- usługi pośrednictwa finansowego mierzone pośrednio (FISIM),
- koszty podróży służbowych (bez diet),
- inne koszty (np. koszty reklamy, reprezentacji, dzierżawy i najmu, koszty biletów służbowych, koszty ryczałtów za używanie własnych pojazdów do celów służbowych).

W sektorze przedsiębiorstw niefinansowych przyjmuje się zasadę ewidencjonowania produkcji globalnej i zużycia pośredniego z uwzględnieniem obrotów wewnętrznych, to jest łącznie z wartością produktów wytworzonych przez jedną jednostkę lokalną i przeznaczonych do dalszego przetwarzania w innych jednostkach lokalnych tej samej jednostki instytucjonalnej.

Rachunek produkcji dla sektora instytucji finansowych

Tabl. 2 Schemat rachunku produkcji dla sektora instytucji finansowych

Rozchody	Przychody
P.2 ZUŻYCIE POŚREDNIE	P.1 PRODUKCJA GLOBALNA
– zużycie materiałów	P.11 Produkcja rynkowa
– zużycie energii	P.12 Produkcja na własne cele finalne
– usługi obce	
– usługa ubezpieczeniowa	
– podróże służbowe	
– pozostałe zużycie	
– usługi pośrednictwa finansowego mierzone pośrednio	
B.1g WARTOŚĆ DODANA BRUTTO	

Produkcja globalna instytucji finansowych obejmuje:

- przychody z prowizji z działalności operacyjnej banków oraz spółdzielczych kas oszczędnościowo-kredytowych – banki i spółdzielcze kasy oszczędnościowo-kredytowe,
- sumę kosztów bieżącej działalności – Narodowy Bank Polski, otwarte fundusze emerytalne,
- przychody z usług związanych z doradztwem finansowym i doradztwem w zakresie obrotu papierami wartościowymi – pozostałe jednostki pośrednictwa finansowego,
- saldo przychodów z działalności maklerskiej oraz przychodów z instrumentów finansowych przeznaczonych do obrotu i przychodów z instrumentów finansowych dostępnych do sprzedaży oraz pozostałej działalności operacyjnej – domy maklerskie,
- przychody z działalności związanej z zarządzaniem funduszami powierzonymi i pozostałe przychody operacyjne – towarzystwa funduszy inwestycyjnych,
- przychody z działalności związanej z zarządzaniem funduszami emerytalnymi i inne przychody operacyjne – towarzystwa emerytalne,
- saldo rzeczywistej składki zarobionej ogółem plus uzupełnienia/dodatki do składki i wypłaconych odszkodowań/roszczeń ogółem minus zmiana stanu pozostałych rezerw techniczno-ubezpieczeniowych – instytucje ubezpieczeniowe,
- dochody z portfela inwestycyjnego – dobrowolne fundusze emerytalne, pracownicze fundusze emerytalne,
- usługi pośrednictwa finansowego mierzone pośrednio, tj. różnicę pomiędzy faktycznymi odsetkami do zapłaceniu lub do otrzymania, a tzw. stopą odniesienia.

Zużycie pośrednie obejmuje wartość zużytych materiałów, energii, usług obcych, usługę ubezpieczeniową, koszty podróży służbowych i pozostałe zużycie oraz usługi pośrednictwa finansowego mierzone pośrednio.

Rachunek produkcji dla sektora instytucji rządowych i samorządowych

Tabl. 3 Schemat rachunku produkcji dla sektora instytucji rządowych i samorządowych

Rozchody	Przychody
<p>P.2 ZUŻYCIE POŚREDNIE</p> <ul style="list-style-type: none"> – zużycie materiałów – zużycie energii – usługi obce – podróże służbowe – pozostałe zużycie – usługi pośrednictwa finansowego mierzone pośrednio <p>B.1g WARTOŚĆ DODANA BRUTTO</p>	<p>P.1 PRODUKCJA GLOBALNA</p> <ul style="list-style-type: none"> P.11 Produkcja rynkowa P.12 Produkcja na własne cele finalne P.13 Produkcja nierynkowa

Produkcja globalna dla sektora instytucji rządowych i samorządowych jest obliczana jako suma kosztów bieżącej działalności łącznie z amortyzacją środków trwałych, tj.:

- zużycia pośredniego,
- kosztów związanych z zatrudnieniem (wynagrodzenia i inne koszty związane z zatrudnieniem oraz składki na ubezpieczenia społeczne płacone przez pracodawcę),
- pozostałych podatków związanych z produkcją,
- amortyzacji środków trwałych.

Z uwagi na fakt, iż w niektórych jednostkach występuje produkcja rynkowa, uwzględniana jest również nadwyżka operacyjna netto.

Produkcja rynkowa w sektorze instytucji rządowych i samorządowych stanowi wartość wyrobów i usług przeznaczonych na sprzedaż.

Produkcja nierynkowa obejmuje wyroby i usługi przekazywane do innych jednostek instytucjonalnych za darmo lub po cenach, które nie są ekonomicznie uzasadnione. Jest obliczana jako produkcja globalna pomniejszona o produkcję rynkową, produkcję na własne cele finalne oraz płatności za pozostałą produkcję nierynkową.

Zużycie pośrednie obejmuje wartość zużytych materiałów, energii, usług obcych, koszty podróży służbowych i pozostałe zużycie oraz usługi pośrednictwa finansowego mierzone pośrednio.

Rachunek produkcji dla sektora gospodarstw domowych

Tabl. 4 Schemat rachunku produkcji dla sektora gospodarstw domowych

Rozchody	Przychody
P.2 ZUŻYCIE POŚREDNIE <ul style="list-style-type: none"> – zużycie materiałów – zużycie energii – usługi obce – usługa ubezpieczeniowa – podróże służbowe – zużycie produkcyjne (produktów z własnej produkcji) – pozostałe zużycie – usługi pośrednictwa finansowego mierzone pośrednio	P.1 PRODUKCJA GLOBALNA <ul style="list-style-type: none"> P.11 Produkcja rynkowa<ul style="list-style-type: none"> – przychód ze sprzedaży produktów – przychody ludności z działalności ubocznej – marża handlowa – przyrost wyrobów gotowych – przyrost produkcji niezakończonyj – zużycie produkcyjne (materiały z własnej produkcji) P.12 Produkcja na własne cele finalne<ul style="list-style-type: none"> – produkty wytworzone na własne potrzeby producenta – samozaopatrzenie – czynsze umowne
B.1g WARTOŚĆ DODANA BRUTTO	

Produkcja globalna w sektorze gospodarstw domowych obejmuje:

- przychody ze sprzedaży wyrobów i usług wytworzonych przez osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą (z wyjątkiem gospodarstw indywidualnych w rolnictwie) i prowadzące uproszczoną ewidencję księgową z uwzględnieniem produkcji przeznaczonyj na własne inwestycje oraz przyrostu zapasów wyrobów gotowych i produkcji niezakończonyj,
- wartość produkcji globalnej w gospodarstwach indywidualnych w rolnictwie (w tym wartość wyrobów i usług wytworzonych celem spożycia naturalnego),
- wartość marży handlowej z tytułu sprzedaży produktów żywnościowych na targowiskach,
- wartość sprzedaży runa leśnego,
- wartość przychodów z wynajmu i dzierżawy,
- wartość napiwków za świadczone usługi,
- wartość usług świadczonych przez osoby zatrudnione do prac domowych w gospodarstwach domowych,
- wartość czynszów umownych w odniesieniu do mieszkań użytkowanych przez właścicieli i najemców,
- szacunki szarej gospodarki i działalności nielegalnej.

Zużycie pośrednie obejmuje wartość zużytych materiałów, energii, usług obcych, usługi ubezpieczeniowej, podróży służbowych, pozostałego zużycia, zużycia produkcyjnego oraz usługi pośrednictwa finansowego mierzone pośrednio.

Rachunek produkcji dla sektora instytucji niekomercyjnych działających na rzecz gospodarstw domowych

Tabl. 5 Schemat rachunku produkcji dla sektora instytucji niekomercyjnych działających na rzecz gospodarstw domowych

Rozchody	Przychody
P.2 ZUŻYCIE POŚREDNIE	P.1 PRODUKCJA GLOBALNA
– zużycie materiałów	P.11 Produkcja rynkowa
– zużycie energii	P.12 Produkcja na własne cele finalne
– usługi obce	P.13 Produkcja nierynkowa
– usługa ubezpieczeniowa	P.131 Płatności za produkcję nierynkową
– podróże służbowe	P.132 Pozostała produkcja nierynkowa
– pozostałe zużycie	
– usługi pośrednictwa finansowego mierzone pośrednio	
B.1g WARTOŚĆ DODANA BRUTTO	

Produkcja globalna w sektorze instytucji niekomercyjnych działających na rzecz gospodarstw domowych obejmuje oszacowane koszty bieżącej działalności łącznie z amortyzacją środków trwałych. Jest obliczana jako suma kosztów:

- zużycia pośredniego,
- kosztów związanych z zatrudnieniem (wynagrodzenia i inne koszty związane z zatrudnieniem oraz składki na ubezpieczenia społeczne płacone przez pracodawcę),
- pozostałych podatków związanych z produkcją pomniejszonych o pozostałe dotacje związane z produkcją,
- amortyzacji środków trwałych.

Produkcja rynkowa instytucji niekomercyjnych działających na rzecz gospodarstw domowych stanowi wartość przychodów ze sprzedaży towarów i usług z działalności gospodarczej.

Produkcja nierynkowa jest obliczana jako produkcja globalna pomniejszona o produkcję rynkową i produkcję na własne cele finalne.

Zużycie pośrednie obejmuje zużycie materiałów, zużycie energii, usługi obce, usługę ubezpieczeniową, podróże służbowe, pozostałe zużycie, usługi pośrednictwa finansowego mierzone pośrednio.

Rachunek tworzenia dochodów dla sektorów instytucjonalnych

Tabl. 6 Schemat rachunku tworzenia dochodów dla wszystkich sektorów instytucjonalnych

Rozchody	Przychody
D.1 KOSZTY ZWIĄZANE Z ZATRUDNIENIEM	B.1g WARTOŚĆ DODANA BRUTTO
D.11 Wynagrodzenia i inne koszty związane z zatrudnieniem	
D.12 Składki na ubezpieczenia społeczne płacone przez pracodawców	
D.29 – D.39 Pozostałe podatki związane z produkcją pomniejszone o pozostałe dotacje związane z produkcją	
B.2g NADWYŻKA OPERACYJNA BRUTTO	

Rachunek produkcji dla gospodarki narodowej

Gospodarka narodowa stanowi sumę pięciu sektorów instytucjonalnych. Rachunek zestawiany dla gospodarki narodowej obejmuje podstawowe kategorie rachunku produkcji i przedstawia się następująco:

Tabl. 7 Schemat rachunku produkcji dla gospodarki narodowej

Rozchody	Przychody
P.2 ZUŻYCIE POŚREDNIE	P.1 PRODUKCJA GLOBALNA
	D.21 – D.31 Podatki od produktów pomniejszone o dotacje do produktów
B.1*g PRODUKT KRAJOWY BRUTTO	

Rachunek tworzenia dochodów dla gospodarki narodowej

Rachunek zestawiany dla gospodarki narodowej obejmuje podstawowe kategorie rachunku tworzenia dochodów i przedstawia się następująco:

Tabl. 8 Schemat rachunku tworzenia dochodów dla gospodarki narodowej

Rozchody	Przychody
D.1 KOSZTY ZWIĄZANE Z ZATRUDNIENIEM	B.1*g PRODUKT KRAJOWY BRUTTO
D.11 Wynagrodzenia i inne koszty związane z zatrudnieniem	
D.12 Składki na ubezpieczenia społeczne płacone przez pracodawców	
D.21 – D.31 Podatki od produktów pomniejszone o dotacje do produktów	
D.29 – D.39 Pozostałe podatki związane z produkcją pomniejszone o pozostałe dotacje związane z produkcją	
B.2g NADWYŻKA OPERACYJNA BRUTTO/DOCHÓD MIESZANY BRUTTO	

Rachunek podziału pierwotnego dochodów w sektorze gospodarstw domowych

Tabl. 9 Schemat rachunku podziału pierwotnego dochodów w sektorze gospodarstw domowych

Rozchody	Przychody
	B.2g/B.3g NADWYŻKA OPERACYJNA BRUTTO/DOCHÓD MIESZANY BRUTTO
	B.2n/B.3n NADWYŻKA OPERACYJNA NETTO/DOCHÓD MIESZANY NETTO
	D.1 Koszty związane z zatrudnieniem
	D.11 Wynagrodzenia i inne koszty związane z zatrudnieniem
	D.12 Składki na ubezpieczenia społeczne płacone przez pracodawców
D.4 Dochody z tytułu własności	D.4 Dochody z tytułu własności
D.41 Odsetki	D.41 Odsetki
	D.42 Dochód podzielony przedsiębiorstw i instytucji finansowych
	D.44 Inne dochody z inwestycji

D.45 Renty gruntowe	D.45 Renty gruntowe
B.5g SALDO DOCHODÓW PIERWOTNYCH BRUTTO	
B.5n SALDO DOCHODÓW PIERWOTNYCH NETTO	

Rachunek podziału wtórnego dochodów w sektorze gospodarstw domowych

Tabl. 10 Schemat rachunku podziału wtórnego dochodów w sektorze gospodarstw domowych

Rozchody	Przychody
	B.5g SALDO DOCHODÓW PIERWOTNYCH BRUTTO
	B.5n SALDO DOCHODÓW PIERWOTNYCH NETTO
D.5 Podatki bieżące od dochodów, majątku itp.	
D.51 Podatki dochodowe	
D.59 Pozostałe podatki bieżące	
D.61 Składki netto na ubezpieczenia społeczne	D.61 Składki netto na ubezpieczenia społeczne
D.611 Faktyczne składki na ubezpieczenia społeczne płacone przez pracodawców	
D.612 Przepisane umownie składki na ubezpieczenia społeczne płacone przez pracodawców	D.612 Przepisane umownie składki na ubezpieczenia społeczne płacone przez pracodawców
D.613 Faktyczne składki na ubezpieczenia społeczne płacone przez gospodarstwa domowe	
D.614 Uzupelnienia do składek na ubezpieczenia społeczne płaconych przez gospodarstwa domowe	
D.62 Świadczenia społeczne inne niż transfery socjalne w naturze	D.62 Świadczenia społeczne inne niż transfery socjalne w naturze
	D.621 Świadczenia z zabezpieczenia społecznego pieniężne
D.622 Pozostałe świadczenia z ubezpieczeń społecznych	D.622 Pozostałe świadczenia z ubezpieczeń społecznych
	D.623 Świadczenia z pomocy społecznej pieniężne
D.7 Pozostałe transfery bieżące	D.7 Pozostałe transfery bieżące
D.71 Składki na udziale własnym z tytułu pozostałych ubezpieczeń osobowych i majątkowych	
	D.72 Odszkodowania i świadczenia z tytułu pozostałych ubezpieczeń osobowych i majątkowych
D.75 Różne transfery bieżące	D.75 Różne transfery bieżące
B.6g DOCHÓD DO DYSPOZYCJI BRUTTO	
B.6n DOCHÓD DO DYSPOZYCJI NETTO	

3.3. Szacunki i korekty mające na celu uzyskanie kompletności danych zgodnie z ESA 2010

The estimates and adjustments aiming at exhaustiveness of the data in accordance with ESA 2010

Zakres dodatkowych szacunków i korekt dokonywanych przez Departament Rachunków Narodowych GUS i ujmowanych w rachunkach regionalnych ma na celu dostosowanie danych do koncepcji metodologicznej ESA 2010 (dostosowania koncepcyjne) oraz uzyskanie wyczerpującego charakteru danych (dostosowania do kompletności). Publikowane dane z rachunków narodowych i regionalnych uwzględniają zatem dodatkowo¹⁴:

- szacunki **szarej gospodarki** obejmujące legalną produkcję zarejestrowanych podmiotów gospodarczych, które ukrywają tę produkcję w celu unikania różnych wymogów prawa, w tym procedur administracyjnych, a przede wszystkim w celu zmniejszenia zobowiązań finansowych takich jak zobowiązania o charakterze podatkowym i ubezpieczeniowym;
- szacunki **działalności gospodarczej nierejestrowanej**, prowadzonej na własny rachunek (wartość produkcji realizowanej przez podmioty niezarejestrowane, głównie w działalności usługowej);
- szacunki **działalności nielegalnej**, tj. produkcji i handlu narkotykami oraz przemytu papierosów i alkoholu, a także działalności osób czerpiących korzyści z tytułu świadczenia usług seksualnych przez inne osoby;
- **napiwki** jako nierejestrowaną produkcję globalną i wynagrodzenia;
- **czynsze umowne** stanowiące wartość usług, jakie świadczą na rzecz własnych gospodarstw domowych właściciele mieszkań lub budynków prywatnych;
- **działalność uboczną** obejmującą sprzedaż produktów żywnościowych na targowiskach, sprzedaż drewna z lasów będących własnością osób fizycznych oraz runa leśnego, przychody z wynajmu i dzierżawy;
- **wydatki na badania i rozwój**, tj. wydatki związane z prowadzeniem prac badawczo-rozwojowych jako nakłady inwestycyjne, a nie jako koszty bieżącej działalności; wydatki te rejestrowane są w produkcji na własne cele finalne i nakładach brutto na środki trwałe;
- **doszacowanie nadwyżki operacyjnej netto do produkcji na własne cele finalne dla producentów rynkowych** obejmujące wyroby lub usługi zatrzymane w jednostkach instytucjonalnych, które je wytworzyły, celem własnego spożycia albo akumulacji brutto;
- **małe narzędzia** jako nakłady brutto na środki trwałe – pomniejszenie zużycia pośredniego o wydatki na małe narzędzia (i małe urządzenia techniczne), tj. takie, które są wykorzystywane w procesie produkcji dłużej niż jeden rok (bez względu na wartość)¹⁵;
- szacunki dotyczące wykorzystania **samochodów służbowych do celów prywatnych**;
- szacunki **oprogramowania na własne cele finalne** w produkcji globalnej i nakładach brutto na środki trwałe;
- korektę wartości produkcji globalnej, zużycia pośredniego w sektorze przedsiębiorstw niefinansowych dla **zagranicznych oddziałów** jednostek zależnych polskich przedsiębiorstw;
- korektę produkcji globalnej, zużycia pośredniego, podatków i dotacji związanych z produkcją z uwagi na sposób rejestracji **abonamentu radiowo-telewizyjnego** oraz wpływów pozaabonamentowych (odsetki za zwłokę i „radiopajęczarstwo”) w rachunkach narodowych;
- korektę produkcji globalnej i zużycia pośredniego dotyczącą wartości żywności i napojów konsumowanych w **hotelach i restauracjach**;
- korektę produkcji globalnej i zużycia pośredniego o wypłacone wygrane i podatek od gier hazardowych dla usług związanych z **loteriami i hazardem**;
- korektę produkcji globalnej w sektorze przedsiębiorstw niefinansowych o przychody z **opłaty przejściowej**, która stanowi należne operatorowi wynagrodzenie za usługę udostępniania krajowego systemu elektroenergetycznego, przeznaczane na pokrycie kosztów rozwiązanych kredytów bankowych zaciągniętych wcześniej na rozbudowę mocy wytwórczych;

¹⁴Lista zaprezentowanych doszacowań oraz ich charakterystyka dotycząca zmiennych podlegających korekcie ograniczona została do transakcji zestawianych w ramach rachunków regionalnych. W przypadku zasadniczych rachunków narodowych lista doszacowań oraz ich wpływ na zmienne ESA 2010 może być szerszy.

¹⁵ Szczegółowe informacje: [Główny Urząd Statystyczny / Obszary tematyczne / Rachunki narodowe / Europejski System Rachunków Narodowych i Regionalnych \(ESA 2010\) / Podręcznik dotyczący różnic pomiędzy ESA 95 a ESA 2010](#)

- **przyrost drewna na pniu** w produkcji globalnej i przyroście rzeczowych środków obrotowych (zapasach);
- **usługi pośrednictwa finansowego mierzone pośrednio (FISIM)** – są wyznaczone i alokowane w oparciu o stopę odniesienia definiowaną jako „czysta” stopa procentowa, która nie zawiera premii za ryzyko (np. stopa procentowa na rynku międzybankowym). FISIM obliczany jest wyłącznie od pożyczek udzielonych i depozytów przyjętych przez pośredników finansowych. Bank centralny nie jest ujmowany w szacunkach FISIM-u. W rachunkach FISIM rejestrowany jest w następujący sposób:
  - dla producentów FISIM-u (pozostałe finansowe instytucje pieniężne i pozostałe instytucje pośrednictwa finansowego) – jako produkcja globalna,
  - dla konsumentów FISIM-u (pozostałe sektory instytucjonalne) – jako zużycie pośrednie;
- **nominalne zyski i straty z tytułu posiadania majątku**, związane z danymi aktywami, oznaczające wzrosty i spadki wartości aktywów uzyskanych przez ich właściciela ekonomicznego w wyniku wzrostu lub spadku ceny aktywów. Nominalne zyski i straty z tytułu posiadania majątku, które są związane z danymi zobowiązaniami finansowymi, oznaczają spadki lub wzrosty w wycenie zobowiązań w wyniku spadku lub wzrostu ceny zobowiązań;
- **przypisane umownie składki na ubezpieczenia społeczne** obejmujące wynagrodzenie za czas niezdolności do pracy płacone bezpośrednio przez pracodawcę przed nabyciem prawa do zasiłku chorobowego oraz składki imputowane dla pracowników służb mundurowych, sędziów i prokuratorów;
- **opłatę śmieciową**, składającą się z kosztów wywozu śmieci i opłat administracyjnych, która z uwagi na sposób jej rejestrowania w rachunkach narodowych jest eliminowana z dochodów i wydatków budżetów gmin w wysokości równej dochodom gmin z tego tytułu.

W procesie obliczeń regionalnej WDB dla szacunków i korekt stosuje się metody regionalizacji opracowane na podstawie wyjaśnień i opisu koncepcji otrzymanych z Departamentu Rachunków Narodowych GUS tak, aby jak najlepiej ująć dane zjawisko na poziomie regionalnym. Zastosowane metody regionalizacji zostały opisane w rozdziale 5.

4. ŹRÓDŁA DANYCH DATA SOURCES

Dane wykorzystywane w obliczeniach w rachunkach regionalnych pozyskiwane są na podstawie programu badań statystycznych statystyki publicznej i pochodzą z następujących źródeł danych:

- badania statystyczne prowadzone przez Główny Urząd Statystyczny, a w szczególności:
  - roczne badania działalności gospodarczej przedsiębiorstw,
  - szkoły wyższe i ich finanse,
  - badanie finansów instytucji kultury,
  - bieżące wyniki finansowe i nakłady na środki trwałe przedsiębiorstw oraz aktywa i pasywa finansowe,
  - pracujący w gospodarce narodowej,
  - działalność badawcza i rozwojowa (B+R),
  - skup ważniejszych produktów rolnych i leśnych,
  - wyniki finansowe towarzystw funduszy inwestycyjnych;
- systemy informacyjne:
  - Ministerstwa Finansów,
  - Ministerstwa Zdrowia,
  - Narodowego Banku Polskiego,
  - Komisji Nadzoru Finansowego,
  - Zakładu Ubezpieczeń Społecznych,
  - Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego,
  - Narodowego Funduszu Zdrowia,
  - Banku Gospodarstwa Krajowego,
  - Krajowej Rady Radiofonii i Telewizji,
  - Ministerstwa Rolnictwa i Rozwoju Wsi,
  - Ministerstwa Spraw Wewnętrznych i Administracji,
  - Ministerstwa Obrony Narodowej,
  - Ministerstwa Rodziny i Polityki Społecznej,
  - Urzędu Komunikacji Elektronicznej,
  - Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa,
  - jednostek samorządu terytorialnego,
  - inne – np. rejestry urzędowe, sprawozdania z wykonania budżetu państwa;
- dodatkowe dane pozyskiwane bezpośrednio od jednostek na potrzeby realizowanego badania.

Szczegółowe informacje na temat podstawowych źródeł danych wykorzystywanych w badaniu zawiera Załącznik. *Wykaz statystycznych i administracyjnych źródeł danych wykorzystywanych w badaniu*. Informacje na temat źródeł danych pozyskiwanych na potrzeby realizowanego badania znajdują się w programie badań statystycznych statystyki publicznej (badanie 1.67.07).

5. METODOLOGIA OBLICZEŃ STOSOWANA NA POZIOMACH REGIONALNYCH

CALCULATION METHODOLOGY APPLIED AT REGIONAL LEVELS

5.1. Rodzaje metod regionalizacji

Types of regionalisation methods

Zgodnie z metodologią ESA 2010¹⁶ rachunki regionalne zestawia się, stosując, w zależności od rodzaju źródła i szczegółowości dostępnych danych, następujące metody:

- „z dołu do góry” (bottom-up),
- „pseudo z dołu do góry” (pseudo bottom-up),
- „z góry na dół” (top-down),
- „pseudo z góry na dół” (pseudo top-down),
- „mieszana”.

Metoda „z dołu do góry” (bottom-up):

- wymaga posiadania wiarygodnych danych na poziomie jednostek lokalnych rodzaju działalności,
- polega na sumowaniu danych dla jednostek lokalnych rodzaju działalności do momentu uzyskania agregatu dla danego regionu,
- wartości regionalne muszą się sumować do odpowiedniej wartości krajowej.

Metoda „pseudo z dołu do góry” (pseudo bottom-up):

- stosowana, gdy posiadamy komplet danych dla przedsiębiorstwa natomiast nie ma pełnych informacji o jednostkach lokalnych rodzaju działalności,
- dane przedsiębiorstwa są regionalizowane na podstawie danych dla jednostek lokalnych rodzaju działalności lub jednostek lokalnych tego przedsiębiorstwa,
- uzyskane szacunki dla jednostek lokalnych rodzaju działalności są następnie sumowane w celu otrzymania wartości agregatu dla danego regionu, tak jak w czystej metodzie „z dołu do góry”.

Metoda „z góry na dół” (top-down):

- stosowana w przypadku braku możliwości wyliczenia agregatu regionalnego za pomocą sumowania danych z jednostek lokalnych,
- polega na podziale wartości ogółem dla kraju między regiony przy zastosowaniu odpowiedniego klucza dystrybucji,
- klucz dystrybucji jest opracowywany na podstawie danych o zmiennej zbliżonej do szacowanej zmiennej dla jednostek lokalnych lub jednostek lokalnych rodzaju działalności.

Metoda „pseudo z góry na dół” (pseudo top-down):

- stosowana w przypadku braku możliwości opracowania klucza dystrybucji na podstawie danych o jednostkach lokalnych lub jednostkach lokalnych rodzaju działalności,
- klucz dystrybucji jest opracowywany na podstawie danych o zmiennej, która nie jest zbliżona do szacowanej zmiennej.

Metoda „mieszana”:

- stosowana w przypadku posiadania danych charakteryzujących się różnym stopniem szczegółowości, tzn. tylko niektóre dane są dostępne na poziomie jednostek lokalnych, a pozostałe dotyczą ogółem kraju,
- jednocześnie stosuje się dla danej kategorii różne metody regionalizacji – zarówno „z dołu do góry”, jak i „z góry na dół”, wybierając dla poszczególnych składników danej kategorii najbardziej odpowiednią

---

¹⁶ ESA 2010, pkt 13.24-13.33.

Z uwagi na ograniczony zakres danych statystycznych zbieranych na poziomie jednostek lokalnych rodzaju działalności konieczne jest stosowanie metod regionalizacji opartych na kluczach dystrybucji. Klucze dystrybucji są wybierane biorąc pod uwagę najlepsze możliwe dopasowanie do szacowanej zmiennej i dostępność źródeł danych na poziomie regionalnym. Istotną kwestią jest również dostępność danych wykorzystywanych do tworzenia kluczy dystrybucji w dłuższych szeregach czasowych. Przy doborze kluczy brane są pod uwagę rekomendacje dla poszczególnych rodzajów działalności (sekcji PKD) z *Podręcznika rachunków regionalnych*.

5.2. Metody obliczeń stosowane na poziomach regionalnych

Calculations methods applied at regional levels

Dane z rachunków regionalnych są zestawiane na poziomie makroregionów, regionów oraz podregionów zgodnie z klasyfikacją NUTS.

Dane dla makroregionów uzyskiwane są poprzez sumowanie odpowiednich szacunków dla regionów.

Na poziomie regionów obliczenia są prowadzone metodą pełną, czyli zestawiane są wszystkie elementy rachunku produkcji i rachunku tworzenia dochodów według rodzajów działalności (sekcji PKD) dla każdego z pięciu sektorów instytucjonalnych.

Rachunki podziału pierwotnego i wtórnego dochodów według regionów są obliczane tylko dla sektora gospodarstw domowych.

W polskich rachunkach regionalnych przy obliczeniach na poziomie regionów stosowane są następujące metody regionalizacji:

- „z dołu do góry”,
- „pseudo z dołu do góry”,
- „z góry na dół”,
- „pseudo z góry na dół”.

Metoda „mieszana” w praktyce nie jest stosowana przy obliczeniach na poziomie regionów.

Na poziomie podregionów obliczenia prowadzone są metodą uproszczoną, zestawiane są wyłącznie dane o PKB/WDB, przy zastosowaniu metod „z góry na dół” i „mieszanej”. Produkcja globalna, zużycie pośrednie oraz poszczególne elementy WDB nie są obliczane.

5.3. Obliczenia na poziomie regionów w cenach bieżących według sektorów instytucjonalnych

Calculations at the regions level in current prices by the institutional sectors

W obliczeniach poszczególnych kategorii rachunku produkcji i rachunku tworzenia dochodów dla poszczególnych sektorów instytucjonalnych stosuje się różne źródła danych i metody obliczeń.

5.3.1. Przedsiębiorstwa niefinansowe (S.11)

Non-financial corporations (S.11)

Z uwagi na różny stopień szczegółowości źródeł danych obliczenia sektora przedsiębiorstw niefinansowych przeprowadza się odrębnie dla poszczególnych grup podmiotów.

Podmioty sporządzające SP Roczną ankietę przedsiębiorstwa

- Podmioty o liczbie pracujących powyżej 100 osób

Dla podmiotów prowadzących księgi rachunkowe, na podstawie danych jednostkowych dotyczących przedsiębiorstw oblicza się na szczeblu kraju kategorie rachunku produkcji i rachunku tworzenia dochodów. Regionalizacji danych dla kraju dokonuje się na podstawie informacji o jednostkach lokalnych według regionów i rodzajów działalności.

Obliczenia dla tej grupy podmiotów prowadzone są metodą „pseudo z dołu do góry”. Dane o produkcji globalnej obliczone z poziomu przedsiębiorstw (z obrotami wewnętrznymi) rozdziela się na regiony i rodzaje działalności, wykorzystując informacje o wartości wytworzonych produktów w jednostkach lokalnych prowadzących działalność produkcyjną lub usługową oraz marży handlowej w jednostkach lokalnych prowadzących działalność handlową.

Zużycie pośrednie (z obrotami wewnętrznymi), obliczone z poziomu przedsiębiorstw, jest rozdysponowane na regiony i rodzaje działalności na podstawie danych o całkowitych kosztach poniesionych na wytworzenie produktów w jednostkach lokalnych prowadzących działalność produkcyjną lub usługową i kosztach handlowych w jednostkach lokalnych prowadzących działalność handlową, pomniejszonych o wynagrodzenia i narzuty na wynagrodzenia oraz skorygowanych wskaźnikiem udziału amortyzacji w kosztach ogółem. Wskaźnik udziału amortyzacji w kosztach ogółem według rodzaju obliczany jest na podstawie danych z zestawu F-01/I-01 *Sprawozdanie o przychodach, kosztach i wyniku finansowym oraz o nakładach na środki trwałe* dla przedsiębiorstw o liczbie pracujących powyżej 100 osób.

Koszty związane z zatrudnieniem i wynagrodzenia brutto są rozdysponowane na podstawie danych o wynagrodzeniach brutto w jednostkach lokalnych.

Wartość dodana brutto stanowi różnicę pomiędzy produkcją globalną a zużyciem pośrednim obliczonymi metodą jednostek lokalnych rodzaju działalności (z obrotami wewnętrznymi).

- Podmioty o liczbie pracujących 10 osób i więcej, prowadzące księgi rachunkowe oraz niewykazujące jednostek lokalnych, zaklasyfikowane do sekcji PKD: A dział 01 i 02 (z wyłączeniem osób fizycznych prowadzących indywidualne gospodarstwa rolne oraz z wyłączeniem Państwowego Gospodarstwa Leśnego Lasy Państwowe oraz Biura Urządzenia Lasów i Geodezji Leśnej), państwowe jednostki organizacyjne zaklasyfikowane do sekcji J i M.

Podstawowe kategorie rachunku produkcji i rachunku tworzenia dochodów dla wyżej wymienionych podmiotów oblicza się metodą „z dołu do góry” poprzez sumowanie danych jednostkowych o przychodach i kosztach.

- Podmioty o zasięgu ogólnokrajowym: Państwowe Gospodarstwo Leśne Lasy Państwowe, Biuro Urządzenia Lasów i Geodezji Leśnej.

Podstawowe kategorie rachunku produkcji i rachunku tworzenia dochodów dla jednostek o zasięgu ogólnokrajowym, obliczone na podstawie danych o przychodach i kosztach dla przedsiębiorstwa, przydzielane są do regionów metodą „pseudo z dołu do góry”. W celu przydzielenia danych poszczególnych jednostek do regionów wykorzystuje się strukturę utworzoną na podstawie danych o pracujących z zestawu danych Z-06 *Sprawozdanie o pracujących, wynagrodzeniach i czasie pracy*.

- Podmioty o liczbie pracujących od 10 do 100 osób z wyłączeniem przedsiębiorstw zaklasyfikowanych do sekcji A dział 01 i 02 oraz państwowych jednostek organizacyjnych zaklasyfikowanych do sekcji J i M.

Ze względu na ograniczony zakres danych o jednostkach lokalnych podstawowe kategorie rachunku produkcji i rachunku tworzenia dochodów dla tej grupy podmiotów są obliczane metodą „z góry na dół”. Dane dla kraju rozdzielane są na regiony i rodzaje działalności przy zastosowaniu wskaźnika obliczonego na podstawie danych o przeciętnej w roku liczbie zatrudnionych w jednostkach lokalnych.

- Podmioty sporządzające SP *Roczną ankietę przedsiębiorstwa* prowadzące niepełną księgowość. Podstawowe kategorie rachunku produkcji i rachunku tworzenia dochodów obliczane są metodą „z dołu do góry” poprzez sumowanie danych jednostkowych o przychodach i kosztach przedsiębiorstwa.

Prywatne szkoły wyższe

Podstawowe kategorie rachunku produkcji i rachunku tworzenia dochodów dla regionów są obliczane metodą „z dołu do góry” poprzez sumowanie danych jednostkowych z zestawu danych F-01/s *Sprawozdanie o przychodach, kosztach i wyniku finansowym uczelni*.

Osoby prawne o liczbie pracujących do 9 osób

Poszczególne kategorie rachunku produkcji i rachunku tworzenia dochodów dla regionów oblicza się poprzez zastosowanie metody „z góry na dół”. Do rozdysponowania danych dla kraju wykorzystuje się strukturę produkcji globalnej, zużycia pośredniego i wynagrodzeń dla osób prawnych. Regionalne struktury obliczone są na podstawie wyników badania dla osób prawnych o liczbie pracujących do 9 osób prowadzonego przez Ośrodek Badań Gospodarki Nieobserwowanej US Kielce, uwzględniającego szacunek rozmiarów szarej gospodarki zarejestrowanych podmiotów.

Spółki cywilne o liczbie pracujących do 9 osób

Poszczególne kategorie rachunku produkcji i rachunku tworzenia dochodów dla regionów oblicza się metodą „pseudo z góry na dół”. Do rozdysponowania danych dla kraju dla spółek cywilnych, uwzględniających szacunek działalności ukrytej zarejestrowanych podmiotów wykorzystywane są dane o liczbie zarejestrowanych spółek cywilnych, w których liczba pracujących nie przekracza 9 osób w przekroju regionów na podstawie Bazy Jednostek Statystycznych.

Podmioty zlikwidowane w ciągu roku sporządzające sprawozdanie F-01/I-01 *Sprawozdanie o przychodach, kosztach i wyniku finansowym oraz o nakładach na środki trwałe*

Kategorie rachunku produkcji i rachunku tworzenia dochodów obliczane są metodą „z dołu do góry” poprzez sumowanie danych jednostkowych o przychodach i kosztach.

Jednostki niekomercyjne spełniające kryteria ESA 2010 w zakresie klasyfikacji do sektora przedsiębiorstw niefinansowych

Podstawowe kategorie rachunku produkcji i rachunku tworzenia dochodów są obliczane metodą „pseudo z góry na dół”. Do rozdysponowania danych dla kraju stosuje się struktury regionalne utworzone na podstawie danych o liczbie instytucji niekomercyjnych oraz stowarzyszeń działających na rzecz przedsiębiorstw niefinansowych i będących producentami rynkowymi, pozyskanych z zestawów danych: SOF-1 *Sprawozdanie z działalności fundacji, stowarzyszeń i podobnych organizacji społecznych*, SOF-4p *Sprawozdanie z działalności organizacji pracodawców* oraz SOF-4s *Sprawozdanie z działalności samorządu gospodarczego i zawodowego*.

W obliczeniach sektora przedsiębiorstw niefinansowych uwzględnia się również poniżej opisane dodatkowe szacunki.

Wydatki na badania i rozwój jako nakłady brutto na środki trwałe

Dane dla kraju są rozdzielane na regiony i rodzaje działalności metodą „z góry na dół”. Klucz dystrybucji zbudowany jest na podstawie danych dotyczących nakładów na działalność badawczo-rozwojową z zestawów danych PNT-01 *Sprawozdanie o działalności badawczej i rozwojowej (B+R)* oraz PNT-01/s *Sprawozdanie o działalności badawczej i rozwojowej (B+R) w szkołach wyższych*. Struktura PNT jest korygowana ze względu na przejście z metody przedsiębiorstw na metodę jednostek lokalnych rodzaju działalności. Wskaźnik korygujący jest obliczany na podstawie SP *Rocznej ankiety przedsiębiorstwa* – dla podmiotów o liczbie pracujących powyżej 100 osób na podstawie danych dotyczących wartości produktów wytworzonych w jednostkach lokalnych, a dla podmiotów o liczbie pracujących od 10 do 100 osób na podstawie danych o przeciętnej w roku liczbie zatrudnionych w jednostkach lokalnych.

Doszacowanie nadwyżki operacyjnej netto do produkcji globalnej na własne cele finalne dla producentów rynkowych

Dane dla kraju są rozdzielane na regiony i rodzaje działalności metodą „z góry na dół”. Do rozdysponowania danych dla kraju stosowana jest struktura utworzona na podstawie wyników SP *Roczna ankieta przedsiębiorstwa* w zakresie kosztu wytworzenia produktów na własne potrzeby pomniejszonego o koszt wytworzenia produktów przekazanych do własnych sklepów.

Małe narzędzia

Dane dla kraju są rozdzielane na regiony i rodzaje działalności metodą „z góry na dół” przy zastosowaniu zużycia pośredniego w sektorze przedsiębiorstw niefinansowych jako klucza dystrybucji.

Samochody służbowe wykorzystywane do celów prywatnych

Wartości szacunków wykorzystywania samochodów służbowych do celów prywatnych ujmowanych w produkcji globalnej, zużyciu pośrednim oraz wynagrodzeniach są alokowane do regionów metodą „z góry na dół” przy zastosowaniu wynagrodzeń brutto i innych kosztów związanych z zatrudnieniem w sektorze przedsiębiorstw niefinansowych jako klucza dystrybucji.

Oprogramowanie wytwarzane na własne cele finalne

Dane dla kraju są rozdzielane na regiony i rodzaje działalności metodą „z góry na dół”. Źródłem danych dla obliczania struktur regionalnych są wyniki badania Z-12 *Sprawozdanie o strukturze wynagrodzeń według zawodów*.

Opłata przejściowa

Dane dla kraju w zakresie opłaty przejściowej są przydzielane do regionów metodą „z góry na dół”. Podstawą regionalizacji są dane z zestawu SP *Roczna ankieta przedsiębiorstwa* dla jednostek – Operatorów Systemów Dystrybucji (OSD) zaklasyfikowanych do następujących klas PKD: 35.13 Dystrybucja energii elektrycznej, 35.14 Handel energią elektryczną oraz 35.22 Dystrybucja paliw gazowych w systemie sieciowym. Struktury regionalne są szacowane na podstawie sumy danych dotyczących wartości wytworzonych produktów oraz marży handlowej w jednostkach lokalnych.

Hotele i restauracje

Doszacowania do produkcji globalnej i zużycia pośredniego dla hoteli i restauracji są regionalizowane metodą „z góry na dół”. Źródło danych dla obliczania struktur regionalnych stanowi zestaw danych: SP *Roczna ankieta przedsiębiorstwa* dla jednostek zaklasyfikowanych do działów PKD: 55 Zakwaterowanie oraz 56 Działalność usługowa związana z wyżywieniem. Klucz dystrybucji zbudowany jest na podstawie danych dotyczących wartości sprzedanych towarów i materiałów. Struktura ta jest korygowana ze względu na przejście z metody przedsiębiorstw na metodę jednostek lokalnych rodzaju działalności. Wskaźnik korygujący jest obliczany na podstawie SP *Roczna ankieta przedsiębiorstwa* – dla podmiotów o liczbie pracujących powyżej 100 osób na podstawie danych dotyczących kosztu nabycia sprzedanych towarów i materiałów w jednostkach lokalnych, a dla podmiotów o liczbie pracujących od 10 do 100 osób na podstawie danych o przeciętnej w roku liczbie zatrudnionych w jednostkach lokalnych.

Abonament radiowo-telewizyjny

Podstawowe kategorie rachunku produkcji i rachunku tworzenia dochodów dla abonamentu radiowo-telewizyjnego są obliczane metodą „z góry na dół”. Do rozdysponowania danych dla kraju na regiony wykorzystuje się strukturę danych o wpływach abonamentowych i pozaabonamentowych.

Wyłacone wygrane i podatek od gier hazardowych dla usług związanych z loteriami i hazardem

Dane dla kraju są regionalizowane metodą „z góry na dół”, przy wykorzystaniu jako klucza dystrybucji wartości produkcji globalnej sekcji R według regionów w sektorze przedsiębiorstw niefinansowych.

Oddziały zagraniczne

Podstawowe kategorie rachunku produkcji i rachunku tworzenia dochodów dla oddziałów zagranicznych są obliczane metodą „z góry na dół”. Klucz dystrybucji jest oparty na danych zawartych w SP *Rocznej ankiecie przedsiębiorstwa* dla podmiotów, w których liczba pracujących przekracza 100 osób. Regionalizacji danych dokonuje się na podstawie sumy wartości wytworzonych produktów, wynagrodzeń brutto, sumy całkowitych kosztów poniesionych na wytworzenie produktów w jednostkach lokalnych prowadzących działalność produkcyjną lub usługową pomniejszonej o wynagrodzenia i narzuty na wynagrodzenia oraz skorygowanej wskaźnikiem udziału amortyzacji w kosztach ogółem, oraz marży handlowej, wynagrodzeń brutto, kosztów handlowych pomniejszonej o wynagrodzenia i narzuty na wynagrodzenia oraz skorygowanej wskaźnikiem udziału amortyzacji w kosztach ogółem w jednostkach lokalnych prowadzących działalność handlową.

Przyrost drewna na pniu

Dane dla kraju są przydzielane do regionów metodą „z góry na dół”. Do rozdysponowania danych na regiony wykorzystuje się strukturę utworzoną na podstawie danych o powierzchni lasów publicznych Skarbu Państwa w zarządzie Lasów Państwowych.

Przypisane umownie składki na ubezpieczenia społeczne

Dane dla kraju są rozdzielane na regiony i rodzaje działalności metodą „z góry na dół” stosując jako klucz dystrybucji wynagrodzenia brutto i inne koszty związane z zatrudnieniem w sektorze przedsiębiorstw niefinansowych.

Nominalne zyski/straty z tytułu posiadania majątku

Dane dla kraju według sekcji PKD są obliczane metodą „z góry na dół” stosując jako klucz dystrybucji produkcję globalną i zużycie pośrednie w sektorze przedsiębiorstw niefinansowych.

Usługi pośrednictwa finansowego mierzone pośrednio

Dane dla kraju w zakresie usług pośrednictwa finansowego mierzonych pośrednio będącego elementem zużycia pośredniego są rozdzielane na regiony i rodzaje działalności metodą „z góry na dół” przy zastosowaniu produkcji globalnej w sektorze przedsiębiorstw niefinansowych jako klucza dystrybucji.

Dotacje do produktów

Dane dla kraju o dotacjach do produktów według sekcji PKD są obliczane metodą „z góry na dół” stosując jako klucz dystrybucji produkcję globalną w sektorze przedsiębiorstw niefinansowych.

Pozostałe dotacje związane z produkcją

Dane dla kraju o pozostałych dotacjach związanych z produkcją według sekcji PKD są obliczane metodą „z góry na dół” stosując jako klucz dystrybucji dane jednostkowe o dotacjach z zestawu danych F-01/I-01 *Sprawozdanie o przychodach, kosztach i wyniku finansowym oraz o nakładach na środki trwałe*.

Pozostałe podatki związane z produkcją

Dane dla kraju o pozostałych podatkach związanych z produkcją według sekcji PKD są obliczane metodą „z góry na dół” stosując jako klucz dystrybucji dane o produkcji globalnej w sektorze przedsiębiorstw niefinansowych.

5.3.2. Instytucje finansowe (S.12)

Financial corporations (S.12)

W obliczeniach poszczególnych elementów rachunku produkcji i rachunku tworzenia dochodów dla sektora instytucji finansowych stosuje się różne metody dla poszczególnych grup jednostek w zależności od stopnia ich zagregowania oraz szczegółowości dostępnych źródeł danych.

Narodowy Bank Polski

Do obliczenia kategorii rachunku produkcji i rachunku tworzenia dochodów w ujęciu regionalnym stosowana jest metoda „pseudo z góry na dół”. Dane obliczone ze sprawozdania Narodowego Banku Polskiego są przydzielane do regionów przy wykorzystaniu struktury utworzonej na podstawie danych o wynagrodzeniach a następnie pracujących z zestawu danych Z-06 *Sprawozdanie o pracujących, wynagrodzeniach i czasie pracy*.

Banki komercyjne i spółdzielcze

Podstawowe kategorie rachunku produkcji i rachunku tworzenia dochodów dla regionów obliczane są metodą „pseudo z dołu do góry” poprzez sumowanie danych jednostkowych o przychodach i kosztach z rachunku zysków i strat pozyskanych z systemu informacji sprawozdawczej Narodowego Banku Polskiego. Obliczone dane dla każdej z central banków są następnie alokowane do odpowiednich regionów przy pomocy klucza utworzonego na podstawie wynagrodzeń w poszczególnych bankach (jednostkach lokalnych), a następnie liczby pracujących według faktycznego miejsca pracy z zestawu danych Z-06 *Sprawozdanie o pracujących, wynagrodzeniach i czasie pracy*.

Spółdzielcze kasy oszczędnościowo-kredytowe

Podstawowe kategorie rachunku produkcji i rachunku tworzenia dochodów dla regionów obliczane są metodą „pseudo z dołu do góry” poprzez sumowanie danych jednostkowych o przychodach i kosztach z rachunku zysków i strat otrzymanych z Komisji Nadzoru Finansowego. Obliczone dane dla każdej kasy oszczędnościowo-kredytowej są następnie regionalizowane przy pomocy klucza utworzonego na podstawie danych o wynagrodzeniach w poszczególnych kasach oszczędnościowo-kredytowych (jednostkach lokalnych) oraz o liczbie pracujących według faktycznego miejsca pracy z zestawu danych Z-06 *Sprawozdanie o pracujących, wynagrodzeniach i czasie pracy*.

Zakłady ubezpieczeniowe

Obliczenia podstawowych kategorii rachunku produkcji i rachunku tworzenia dochodów dla regionów przeprowadzane są metodą „pseudo z dołu do góry” poprzez sumowanie danych jednostkowych z zestawu danych KNF-02 *Sprawozdanie statystyczne o działalności ubezpieczeniowej zakładów ubezpieczeń/reasekuracji* otrzymanych z Komisji Nadzoru Finansowego. Do rozdysponowania wartości na regiony wykorzystuje się struktury utworzone na podstawie danych o wysokości składek przypisanych brutto. Dla oddziałów zagranicznych zakładów ubezpieczeń działających w Polsce niepodlegających kontroli Komisji Nadzoru Finansowego kategorie rachunku produkcji i rachunku tworzenia dochodów oblicza się metodą „z dołu do góry” na podstawie danych jednostkowych z zestawu danych SFU-OZ *Sprawozdanie statystyczne oddziałów zagranicznych zakładów ubezpieczeń działających w Polsce*.

Biura/domy maklerskie

Podstawowe kategorie rachunku produkcji i rachunku tworzenia dochodów dla regionów obliczane są metodą „pseudo z dołu do góry” poprzez sumowanie danych jednostkowych o przychodach i kosztach z rachunku zysków i strat otrzymanych z Komisji Nadzoru Finansowego. Rozdysponowanie na regiony danych poszczególnych jednostek odbywa się przy pomocy klucza utworzonego na podstawie liczby pracujących według faktycznego miejsca pracy z zestawu danych Z-06 *Sprawozdanie o pracujących, wynagrodzeniach i czasie pracy*.

Towarzystwa funduszy inwestycyjnych oraz fundusze inwestycyjne

Obliczenia podstawowych kategorii rachunku produkcji i rachunku tworzenia dochodów dla regionów przeprowadzane są metodą „pseudo z dołu do góry” poprzez sumowanie danych jednostkowych z zestawu danych TFI *Sprawozdanie o wyniku finansowym towarzystwa funduszy inwestycyjnych*. Rozdysponowanie na regiony danych poszczególnych jednostek odbywa się przy pomocy klucza utworzonego na podstawie liczby

pracujących według faktycznego miejsca pracy z zestawu danych Z-06 *Sprawozdanie o pracujących, wynagrodzeniach i czasie pracy*. Dane dla poziomu kraju funduszy inwestycyjnych są regionalizowane metodą „z góry na dół”. Do rozdysponowania danych dla kraju na regiony wykorzystuje się strukturę regionalną towarzystw funduszy inwestycyjnych.

Towarzystwa emerytalne oraz fundusze emerytalne

Podstawowe kategorie rachunku produkcji i rachunku tworzenia dochodów dla regionów obliczane są metodą „z góry na dół”. Dane dla kraju w zakresie towarzystw emerytalnych oraz otwartych funduszy emerytalnych, dobrowolnych funduszy emerytalnych i pracowniczych funduszy emerytalnych są rozdzielane na regiony przy zastosowaniu jako klucza dystrybucji regionalnych danych o przypisie składek na Fundusz Ubezpieczeń Społecznych pozyskanych z Zakładu Ubezpieczeń Społecznych.

Pozostałe jednostki pośrednictwa finansowego oraz jednostki pomocnicze działalności finansowej z liczbą pracujących powyżej 9 osób

Podstawą obliczeń kategorii rachunku produkcji i rachunku tworzenia dochodów dla regionów dla tej grupy jednostek są dane z zestawów danych SP *Roczna ankieta przedsiębiorstwa* oraz F-01/1-01 *Sprawozdanie o przychodach, kosztach i wyniku finansowym oraz o nakładach na środki trwałe*. Dla jednostek zaklasyfikowanych do sekcji K zakłada się, że jednostki te są jednolicie regionalne i dane dla regionów uzyskiwane są metodą z „dołu do góry” poprzez sumowanie danych jednostkowych.

Pozostałe jednostki pośrednictwa finansowego oraz jednostki pomocnicze działalności finansowej z liczbą pracujących do 9 osób

Podstawowe kategorie rachunku produkcji i rachunku tworzenia dochodów dla regionów obliczane są metodą „z góry na dół”. Dane krajowe są rozdzielane na regiony przy zastosowaniu jako klucza dystrybucji struktury na podstawie danych o wynagrodzeniach dla jednostek zaklasyfikowanych do sekcji K, pochodzących z zestawu danych SP-3 *Sprawozdanie o działalności gospodarczej przedsiębiorstw*.

Jednostki niekomercyjne spełniające kryteria ESA 2010 w zakresie klasyfikacji do sektora instytucji finansowych

Obliczenia podstawowych kategorii rachunku produkcji i rachunku tworzenia dochodów dla regionów przeprowadzane są w zależności od tego, czy jednostka jest jednolicie regionalna czy multiregionalna. Dane dla regionów uzyskiwane są metodą z „dołu do góry” poprzez sumowanie danych jednostkowych ze sprawozdań jednostek jednolicie regionalnych. Natomiast rozdysponowanie na regiony danych jednostek multiregionalnych odbywa się metodą „pseudo z dołu do góry” przy pomocy klucza utworzonego na podstawie liczby pracujących według faktycznego miejsca pracy z zestawu danych Z-06 *Sprawozdanie o pracujących, wynagrodzeniach i czasie pracy*.

W obliczeniach sektora instytucji finansowych uwzględnia się również poniżej wskazane dodatkowe szacunki:

Usługi pośrednictwa finansowego mierzone pośrednio

Usługi pośrednictwa finansowego mierzone pośrednio zarówno jako element produkcji globalnej jak i zużycia pośredniego jest przyporządkowany do regionów przy zastosowaniu metody „z góry na dół”, proporcjonalnie do wartości produkcji globalnej danej grupy jednostek.

Wydatki na badania i rozwój jako nakłady brutto na środki trwałe

Dane dla kraju są rozdzielane na regiony metodą „z góry na dół”. Źródło danych dla obliczania struktur regionalnych stanowią dane z zestawu danych PNT-01 *Sprawozdanie o działalności badawczej i rozwojowej (B+R)*. Klucz dystrybucji zbudowany jest na podstawie danych dotyczących nakładów na działalność badawczo-rozwojową.

Małe narzędzia

Dane dla kraju dla danej grupy jednostek w zakresie małych narzędzi są rozdzielane na regiony metodą „z góry na dół” przy zastosowaniu jako klucza dystrybucji struktur przygotowanych na podstawie danych o zużyciu materiałów.

Samochody służbowe wykorzystywane do celów prywatnych

Wartość szacunków wykorzystywania samochodów służbowych do celów prywatnych w produkcji globalnej jest alokowana do regionów metodą „z góry na dół” przy zastosowaniu produkcji usług rynkowych w sektorze instytucji finansowych jako klucza dystrybucji.

W wynagrodzeniach wartość szacunków użytkowania samochodów służbowych do celów prywatnych jest alokowana do regionów metodą „z góry na dół” przy zastosowaniu jako klucza dystrybucji wynagrodzeń brutto w sektorze instytucji finansowych.

Oprogramowanie wytwarzane na własne cele finalne

Dane dla kraju są rozdzielane na regiony metodą „z góry na dół”. Źródłem danych dla obliczania struktur regionalnych są wyniki badania Z-12 *Sprawozdanie o strukturze wynagrodzeń według zawodów*.

Przypisane umownie składki na ubezpieczenia społeczne

Dane dla kraju są rozdzielane na regiony metodą „z góry na dół” stosując jako klucz dystrybucji wynagrodzenia brutto i inne koszty związane z zatrudnieniem w instytucjach finansowych.

5.3.3. Instytucje rządowe i samorządowe (S.13)

General government (S.13)

W obliczeniach poszczególnych kategorii rachunku produkcji i rachunku tworzenia dochodów dla sektora instytucji rządowych i samorządowych stosuje się różne metody dla poszczególnych grup jednostek w zależności od stopnia ich zagregowania oraz szczegółowości dostępnych źródeł danych.

Budżety samorządowych jednostek budżetowych i jednostek samorządu terytorialnego oraz samorządowe zakłady budżetowe

Podstawowe kategorie rachunku produkcji i rachunku tworzenia dochodów dla regionów obliczane są metodą „z dołu do góry” poprzez sumowanie danych jednostkowych ze sprawozdań budżetowych Rb. Uzyskanie danych ze sprawozdań budżetowych według rodzajów działalności (sekcji PKD) jest możliwe po zastosowaniu klucza przejścia z klasyfikacji budżetowej (rozdziały budżetowe) na klasyfikację PKD.

Budżet państwa (jednostki budżetowe)

Kategorie rachunku produkcji i rachunku tworzenia dochodów są obliczane na podstawie sprawozdawczości budżetowej Rb, a następnie regionalizowane w zależności od stopnia szczegółowości danych wykazywanych w sprawozdaniach budżetowych oraz dostępności wskaźników dystrybucji:

- dane przypisane w sprawozdaniach budżetu państwa do konkretnych poziomów regionalnych obliczane są metodą „z dołu do góry” poprzez sumowanie danych jednostkowych,
- pozostałe dane dla poziomu kraju są regionalizowane metodą „z góry na dół”. Do rozdysponowania danych dla kraju na regiony wykorzystuje się strukturę utworzoną na podstawie danych o pracujących i wynagrodzeniach z zestawu danych Z-06 *Sprawozdanie o pracujących, wynagrodzeniach i czasie pracy* dla jednostek finansowanych z określonych części budżetu państwa,
- z uwagi na brak danych o regionalnych wynagrodzeniach lub pracujących, dane dla kraju w zakresie bezpieczeństwa publicznego i obrony narodowej są rozdysponowywane na regiony metodą „pseudo z góry na dół” proporcjonalnie do liczby ludności według stanu w dniu 30 czerwca.

Uzyskanie danych ze sprawozdań budżetowych według rodzajów działalności (sekcji PKD) jest możliwe po zastosowaniu klucza przejścia z klasyfikacji budżetowej (rozdziały budżetowe) na klasyfikację PKD.

Państwowe fundusze celowe

Kategorie rachunku produkcji i rachunku tworzenia dochodów są obliczane na podstawie sprawozdawczości budżetowej Rb i regionalizowane metodą „z góry na dół”. Do rozdysponowania danych dla kraju na regiony wykorzystuje się strukturę utworzoną na podstawie danych o pracujących i wynagrodzeniach z zestawu danych Z-06 *Sprawozdanie o pracujących, wynagrodzeniach i czasie pracy*.

Agencje wykonawcze, instytucje gospodarki budżetowej, państwowe osoby prawne

Podstawowe kategorie rachunku produkcji i rachunku tworzenia dochodów dla regionów obliczane są metodą „z dołu do góry” poprzez sumowanie danych jednostkowych o przychodach i kosztach ze źródeł administracyjnych. W przypadku, gdy jednostka jest jednostką multiregionalną, a informacje niezbędne do obliczeń dostępne są wyłącznie na poziomie całej jednostki – dane są przydzielane do poszczególnych regionów metodą „pseudo z dołu do góry”, a podstawą ich rozdysponowania na jednostki lokalne rodzaju działalności są dane o pracujących z zestawu danych Z-06 *Sprawozdanie o pracujących, wynagrodzeniach i czasie pracy*.

Instytucje obsługujące fundusze ubezpieczeń społecznych (Zakład Ubezpieczeń Społecznych, Kasa Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego) oraz Narodowy Fundusz Zdrowia

Podstawowe kategorie rachunku produkcji i rachunku tworzenia dochodów dla regionów obliczane są metodą „z dołu do góry” poprzez sumowanie danych jednostkowych o przychodach i kosztach oddziałów terenowych i centrali, pochodzących ze źródeł administracyjnych.

Samodzielne publiczne zakłady opieki zdrowotnej

Podstawowe kategorie rachunku produkcji i rachunku tworzenia dochodów dla regionów obliczane są metodą „z dołu do góry” poprzez sumowanie danych jednostkowych o przychodach i kosztach pochodzących ze źródeł administracyjnych (zestaw danych MZ-03 *Sprawozdanie samodzielnych publicznych zakładów opieki zdrowotnej* oraz zestawy danych z systemów informacyjnych Ministerstwa Obrony Narodowej i Ministerstwa Spraw Wewnętrznych i Administracji).

Publiczne szkoły wyższe

Podstawowe kategorie rachunku produkcji i rachunku tworzenia dochodów, obliczone na podstawie zestawu danych F-01/s *Sprawozdanie o przychodach, kosztach i wyniku finansowym uczelni* dla poszczególnych jednostek, przydzielane są do regionów metodą „z dołu do góry”. W przypadku gdy jednostka jest jednostką multiregionalną, a informacje niezbędne do obliczeń dostępne są wyłącznie na poziomie całej jednostki – otrzymywane dane są przydzielane do poszczególnych regionów metodą „pseudo z dołu do góry”, a podstawą ich rozdysponowania na jednostki lokalne rodzaju działalności są dane o pracujących z zestawu danych Z-06 *Sprawozdanie o pracujących, wynagrodzeniach i czasie pracy*.

Publiczne szkoły i placówki oświatowe przekazane przez jednostki samorządu terytorialnego do prowadzenia podmiotom niepublicznym

Podstawowe kategorie rachunku produkcji i rachunku tworzenia dochodów dla regionów obliczane są metodą „z dołu do góry” poprzez sumowanie danych jednostkowych o przychodach i kosztach z zestawu danych F-01/o *Sprawozdanie o przychodach, kosztach i wyniku finansowym szkół i innych placówek oświatowych*.

Instytucje kultury

Podstawowe kategorie rachunku produkcji i rachunku tworzenia dochodów dla regionów obliczane są metodą „z dołu do góry” poprzez sumowanie danych jednostkowych o przychodach i kosztach z zestawu danych F-02/dk *Roczne sprawozdanie o finansach instytucji kultury*.

Fundusze zarządzane przez Bank Gospodarstwa Krajowego

Podstawowe kategorie rachunku produkcji i rachunku tworzenia dochodów obliczane są na podstawie danych przekazywanych przez Bank Gospodarstwa Krajowego. Dane dla kraju są przydzielane do regionów metodą „z góry na dół” według lokalizacji jednostki zajmującej się obsługą funduszy.

Wojewódzkie Ośrodki Ruchu Drogowego

Podstawowe kategorie rachunku produkcji i rachunku tworzenia dochodów dla regionów obliczane są metodą „z dołu do góry” poprzez sumowanie danych jednostkowych o przychodach i kosztach wojewódzkich ośrodków ruchu drogowego, przekazywanych przez urzędy marszałkowskie.

Szpitala publiczne działające w formie spółek kapitałowych lub instytutów badawczych

Podstawowe kategorie rachunku produkcji i rachunku tworzenia dochodów dla regionów obliczane są metodą „z dołu do góry” poprzez sumowanie danych jednostkowych o przychodach i kosztach z zestawu danych SP *Roczna ankieta przedsiębiorstwa*. W przypadku, gdy jednostka jest jednostką multiregionalną, a informacje niezbędne do obliczeń dostępne są wyłącznie na poziomie całej jednostki – dane są przydzielane do poszczególnych regionów metodą „pseudo z dołu do góry”, a podstawą ich rozdysponowania na jednostki lokalne rodzaju działalności są dane o pracujących z zestawu danych Z-06 *Sprawozdanie o pracujących, wynagrodzeniach i czasie pracy*.

Przedsiębiorstwa zaliczone zgodnie z ESA 2010 do sektora instytucji rządowych i samorządowych

Podstawowe kategorie rachunku produkcji i rachunku tworzenia dochodów dla regionów obliczane są metodą „z dołu do góry” poprzez sumowanie danych jednostkowych o przychodach i kosztach ze sprawozdań finansowych (SP *Roczna ankieta przedsiębiorstwa*, F-01/I-01 *Sprawozdanie o przychodach, kosztach i wyniku finansowym oraz o nakładach na środki trwałe*, Krajowy Rejestr Sądowy). W przypadku, gdy jednostka jest jednostką multiregionalną, a informacje niezbędne do obliczeń dostępne są wyłącznie na poziomie całej jednostki – dane są przydzielane do poszczególnych regionów metodą „pseudo z dołu do góry”, a podstawą ich rozdysponowania na jednostki lokalne rodzaju działalności są dane o pracujących z zestawu danych Z-06

Sprawozdanie o pracujących, wynagrodzeniach i czasie pracy lub podstawowe dane o jednostkach lokalnych z zestawu danych SP Roczna ankieta przedsiębiorstwa.

Polska Akademia Nauk (PAN) – osoba prawna i instytuty naukowe

Podstawowe kategorie rachunku produkcji i rachunku tworzenia dochodów dla regionów obliczane są metodą „z dołu do góry” poprzez sumowanie danych jednostkowych o przychodach i kosztach ze sprawozdań finansowych (SP Roczna ankieta przedsiębiorstwa i F-01/I-01 Sprawozdanie o przychodach, kosztach i wyniku finansowym oraz o nakładach na środki trwałe). W przypadku, gdy jednostka jest jednostką multiregionalną, a informacje niezbędne do obliczeń dostępne są wyłącznie na poziomie całej jednostki – dane są przydzielane do poszczególnych regionów metodą „pseudo z dołu do góry”, a podstawą ich rozdysponowania na jednostki lokalne rodzaju działalności są dane z zestawu danych Z-06 Sprawozdanie o pracujących, wynagrodzeniach i czasie pracy. W zakresie placówek naukowych PAN, które nie sporządzają statystycznych sprawozdań finansowych, dane zbiorcze dla osoby prawnej i placówek naukowych PAN, pozyskane z systemu informacyjnego PAN pomniejszone o dane ze statystycznych sprawozdań finansowych, przydzielane są do regionów metodą „z góry na dół” na podstawie danych o pracujących z zestawu danych Z-06 Sprawozdanie o pracujących, wynagrodzeniach i czasie pracy.

Pozostałe jednostki, zaliczone zgodnie z ESA 2010 do sektora instytucji rządowych i samorządowych

Podstawowe kategorie rachunku produkcji i rachunku tworzenia dochodów dla regionów obliczane są metodą „z dołu do góry” poprzez sumowanie danych ze sprawozdań finansowych (SP Roczna ankieta przedsiębiorstwa, F-01/I-01 Sprawozdanie o przychodach, kosztach i wyniku finansowym oraz o nakładach na środki trwałe, SOF-01 Sprawozdanie z działalności fundacji, stowarzyszeń i podobnych organizacji społecznych), źródeł administracyjnych lub bezpośrednio od jednostek i przypisywane do odpowiedniego regionu metodą „z dołu do góry”. W przypadku, gdy jednostka jest jednostką multiregionalną, dane są przydzielane do poszczególnych regionów metodą „pseudo z dołu do góry”, a podstawą ich rozdysponowania na jednostki lokalne rodzaju działalności są dane o pracujących z zestawu danych Z-06 Sprawozdanie o pracujących, wynagrodzeniach i czasie pracy lub podstawowe dane o jednostkach lokalnych z zestawu danych SP Roczna ankieta przedsiębiorstwa.

W obliczeniach sektora instytucji rządowych i samorządowych uwzględnia się również poniżej wskazane dodatkowe szacunki:

Amortyzacja środków trwałych

Regionalizacja danych dla kraju dokonywana jest metodą „z góry na dół”, przy wykorzystaniu struktury wartości brutto środków trwałych w sektorze instytucji rządowych i samorządowych. Natomiast dla amortyzacji uzbrojenia kluczem dystrybucji jest struktura ludności według stanu w dniu 30 czerwca – metoda „pseudo z góry na dół”.

Wydatki na badania i rozwój jako nakłady brutto na środki trwałe

Regionalizacja danych dla kraju dokonywana jest metodą „z góry na dół”. Do rozdysponowania stosowany jest klucz dystrybucji zbudowany na podstawie danych dotyczących nakładów na działalność badawczo-rozwojową z zestawów danych PNT-01 Sprawozdanie o działalności badawczej i rozwojowej (B+R), PNT-01/s Sprawozdanie o działalności badawczej i rozwojowej (B+R) w szkołach wyższych oraz PNT-01/a Sprawozdanie o działalności badawczej i rozwojowej (B+R) oraz o środkach alokowanych na prace badawcze i rozwojowe w jednostkach rządowych i samorządowych.

Abonament radiowo-telewizyjny

Regionalizacja danych dla kraju dokonywana jest metodą „z góry na dół”. Kluczem dystrybucji jest struktura wartości wpływów z opłat abonamentowych i pozaabonamentowych.

Rekompensaty z tytułu świadczenia usług transportu publicznego

Dane obliczane są metodą „pseudo z dołu do góry” na podstawie danych pozyskanych od przedsiębiorstw transportu publicznego zaklasyfikowanych do sektora instytucji rządowych i samorządowych. Podstawą ich rozdysponowania na regiony są dane o pracujących z zestawu danych Z-06 Sprawozdanie o pracujących, wynagrodzeniach i czasie pracy.

Pozostałe transfery wewnątrzsektorowe – transakcje skonsolidowane

Dane jednostkowe o wartościach transferów dokonywanych pomiędzy jednostkami sektora instytucji rządowych i samorządowych, które mają wpływ na szacunek produkcji globalnej, są pozyskiwane ze źródeł administracyjnych (np. Narodowy Fundusz Zdrowia, Krajowa Rada Radiofonii i Telewizji). Dane są obliczane metodą „z dołu do góry” poprzez sumowanie danych jednostkowych. W przypadku jednostek multiregionalnych dane są przyporządkowywane do jednostek lokalnych metodą „pseudo z dołu do góry”, a kluczem dystrybucji

są dane o pracujących z zestawu danych Z-06 *Sprawozdanie o pracujących, wynagrodzeniach i czasie pracy* lub podstawowe dane o jednostkach lokalnych z zestawu danych SP *Roczna ankieta przedsiębiorstwa*.

Oprogramowanie wytwarzane na własne cele finalne

Regionalizacja danych dla kraju dokonywana jest metodą „z góry na dół”, przy wykorzystaniu struktury regionalnej wynagrodzeń według zawodów na podstawie zestawu danych Z-12 *Sprawozdanie o strukturze wynagrodzeń według zawodów*.

Przypisane umownie składki na ubezpieczenia społeczne

Dane Ministerstwa Obrony Narodowej oraz Ministerstwa Spraw Wewnętrznych i Administracji dla kraju, związane z imputacją składek dla pracowników służb mundurowych, są przydzielane do regionów metodą „pseudo z góry na dół”. Wskaźnikiem regionalizacji jest struktura ludności według stanu w dniu 30 czerwca.

Dane dla kraju o przypisanych umownie składkach, zestawione na podstawie danych z Ministerstwa Sprawiedliwości, są przydzielane do regionów metodą „z góry na dół”. Wskaźnikiem dystrybucji na regiony są dane o wynagrodzeniach i pracujących w jednostkach sądownictwa z zestawu danych Z-06 *Sprawozdanie o pracujących, wynagrodzeniach i czasie pracy*.

Dane dla kraju w zakresie pozostałych przypisanych umownie składek na ubezpieczenia społeczne są rozdzielane na regiony i rodzaje działalności metodą „z góry na dół” stosując jako klucz dystrybucji wynagrodzenia brutto i inne koszty związane z zatrudnieniem w sektorze instytucji rządowych i samorządowych.

Przyrost drewna na pniu

Dane dla kraju rozdzielane są na regiony przy zastosowaniu metody „z góry na dół”. Kluczem dystrybucji jest struktura zbudowana na podstawie danych regionalnych o powierzchni lasów publicznych Skarbu Państwa w Zasobie Własności Rolnej Skarbu Państwa, lasów publicznych pozostałych jednostek organizacyjnych Skarbu Państwa oraz lasów publicznych gminnych.

Opłata śmieciowa

Dane dla kraju rozdzielane są na regiony metodą „z góry na dół”. Kluczem dystrybucji jest struktura zbudowana na podstawie danych ze sprawozdawczości budżetowej Rb.

Usługi pośrednictwa finansowego mierzone pośrednio

Wartości usług pośrednictwa finansowego mierzonych pośrednio według sekcji PKD dla kraju (będące elementem zużycia pośredniego) są alokowane do regionów metodą „z góry na dół” proporcjonalnie do wartości produkcji globalnej sektora.

5.3.4. Gospodarstwa domowe (S.14)

Households (S.14)

Obliczenia poszczególnych kategorii ekonomicznych rachunku produkcji i rachunku tworzenia dochodów, dla sektora gospodarstw domowych, przeprowadza się odrębnie dla poszczególnych grup jednostek i dodatkowych szacunków stosując różne metody regionalizacji.

Osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą, w których liczba pracujących nie przekracza 9 osób

Kategorie rachunku produkcji i rachunku tworzenia dochodów w przekroju regionalnym otrzymywane są przy zastosowaniu metody „z góry na dół”. Do rozdysponowania na regiony danych dla kraju stosuje się strukturę utworzoną na podstawie wyników reprezentacyjnego badania o podmiotach małych, uwzględniającego szacunek dotyczący rozmiarów szarej gospodarki. Do obliczeń wykorzystuje się dane wynikowe z wyżej wymienionego badania tj. dane o produkcji globalnej, zużyciu pośrednim i wynagrodzeniach według regionów.

Pozostałe podatki związane z produkcją w przekroju regionalnym otrzymywane są przy zastosowaniu metody „z góry na dół”. Do rozdysponowania danych dla kraju na regiony wykorzystuje się strukturę utworzoną na podstawie danych o podatku od nieruchomości i podatku od środków transportowych dla regionów ze sprawozdawczości budżetowej Rb.

Pozostałe dotacje związane z produkcją w przekroju regionalnym otrzymywane są przy zastosowaniu metody „z góry na dół”. Do rozdysponowania na regiony danych dla kraju stosuje się strukturę utworzoną na podstawie wyników reprezentacyjnego badania o podmiotach małych, uwzględniającego szacunek dotyczący rozmiarów szarej gospodarki. Do obliczeń wykorzystuje się dane wynikowe z wyżej wymienionego badania tj. dane o produkcji globalnej według regionów.

Działalność nierejestrowana

Kategorie rachunku produkcji i rachunku tworzenia dochodów w przekroju regionalnym otrzymywane są przy zastosowaniu metody „z góry na dół”. Do rozdysponowania na regiony danych dla kraju stosuje się strukturę utworzoną na podstawie wyników reprezentacyjnego badania o podmiotach małych, uwzględniającego szacunek dotyczący rozmiarów szarej gospodarki. Do obliczeń wykorzystuje się dane wynikowe z wyżej wymienionego badania tj. dane o produkcji globalnej, zużyciu pośrednim i wynagrodzeniach według regionów.

Dla działalności nierejestrowanej osób świadczących usługi seksualne zaliczonej do sekcji S (Pozostała działalność usługowa) kategorie rachunku produkcji i rachunku tworzenia dochodów w przekroju regionalnym otrzymywane są przy zastosowaniu metody „pseudo z góry na dół”. Do rozdysponowania na regiony danych dla kraju stosuje się strukturę utworzoną na podstawie danych o liczbie ludności według grup wieku i płci według stanu w dniu 31 grudnia. Wykorzystuje się informację w zakresie liczby mężczyzn w wieku 15-64 lata według regionów.

Dla działalności nierejestrowanej zaliczonej do sekcji T (Gospodarstwa domowe zatrudniające pracowników; gospodarstwa domowe produkujące wyroby i świadczące usługi na własne potrzeby) kategorie rachunku produkcji i rachunku tworzenia dochodów w przekroju regionalnym otrzymywane są przy zastosowaniu metody „pseudo z góry na dół”. Do rozdysponowania danych dla kraju na regiony wykorzystuje się strukturę utworzoną na podstawie danych o liczbie ludności według stanu w dniu 30 czerwca według regionów.

Działalność uboczna ludności

Kategorie rachunku produkcji i rachunku tworzenia dochodów w przekroju regionalnym otrzymywane są przy zastosowaniu metody „pseudo z góry na dół”. Do rozdysponowania danych dla kraju na regiony wykorzystuje się strukturę utworzoną na podstawie danych o liczbie ludności według stanu w dniu 30 czerwca według regionów.

Działalność nielegalna – narkotyki, przemysł papierosów i alkoholu

Kategorie rachunku produkcji i rachunku tworzenia dochodów zaliczone do sekcji C w przekroju regionalnym otrzymywane są przy zastosowaniu metody „pseudo z góry na dół”. Do rozdysponowania na regiony danych dla kraju dotyczących narkotyków stosuje się strukturę utworzoną na podstawie danych o liczbie ludności według grup wieku i płci według stanu w dniu 31 grudnia. Wykorzystuje się informację w zakresie liczby ludności w wieku 15-34 lata według regionów.

Natomiast do rozdysponowania danych dla kraju dotyczących przemysłu papierosów oraz alkoholu na regiony wykorzystuje się strukturę utworzoną na podstawie danych o powierzchni targowisk stałych w m² według regionów.

Kategorie rachunku produkcji i rachunku tworzenia dochodów zaliczone do sekcji G w przekroju regionalnym otrzymywane są przy zastosowaniu metody „pseudo z góry na dół”. Do rozdysponowania na regiony danych dla kraju dotyczących narkotyków stosuje się strukturę utworzoną na podstawie danych o liczbie ludności według grup wieku i płci według stanu w dniu 31 grudnia. Wykorzystuje się informację w zakresie liczby ludności w wieku 15-34 lata według regionów, uwzględniając dodatkowo informację o liczbie studentów według regionów. Do rozdysponowania danych dla kraju dotyczących przemysłu papierosów na regiony wykorzystuje się strukturę utworzoną na podstawie danych o powierzchni targowisk stałych w m², przy uwzględnieniu ilości zajętych przez służby celne papierosów w podziale na izby celne. Natomiast do rozdysponowania danych dla kraju dotyczących alkoholu na regiony wykorzystuje się strukturę utworzoną na podstawie danych o powierzchni targowisk stałych w m².

Działalność nielegalna – działalność osób czerpiących korzyści z tytułu świadczenia usług seksualnych przez inne osoby zaliczona do sekcji N

Kategorie rachunku produkcji i rachunku tworzenia dochodów w przekroju regionalnym otrzymywane są przy zastosowaniu metody „pseudo z góry na dół”. Do rozdysponowania na regiony danych dla kraju stosuje się strukturę utworzoną na podstawie danych o liczbie ludności według grup wieku i płci według stanu w dniu 31 grudnia. Wykorzystuje się informację w zakresie liczby mężczyzn w wieku 15-64 lata według regionów.

Napiwki

Kategorie rachunku produkcji i rachunku tworzenia dochodów w przekroju regionalnym otrzymywane są przy zastosowaniu metody „z góry na dół”. Do rozdysponowania na regiony danych dla kraju stosuje się strukturę utworzoną na podstawie wyników reprezentacyjnego badania o podmiotach małych, uwzględniającego szacunek dotyczący rozmiarów szarej gospodarki. Do obliczeń wykorzystuje się dane wynikowe o wynagrodzeniach według regionów z wyżej wymienionego badania.

Czynsze umowne

Kategorie rachunku produkcji i rachunku tworzenia dochodów w przekroju regionalnym otrzymywane są przy zastosowaniu metody „z góry na dół”. Do rozdzielania danych dla kraju na regiony wykorzystuje się strukturę utworzoną na podstawie danych o powierzchni użytkowej mieszkań stanowiących własność osób fizycznych w poszczególnych regionach.

Hotele i restauracje

Doszacowania do produkcji globalnej i zużycia pośredniego regionalizowane są przy zastosowaniu metody „z góry na dół”. Do rozdysponowania na regiony danych dla kraju stosuje się strukturę utworzoną na podstawie wyników reprezentacyjnego badania o podmiotach małych, uwzględniającego szacunek dotyczący rozmiarów szarej gospodarki. Do obliczeń wykorzystuje się dane wynikowe o produkcji globalnej (dla grupy sekcji G, I) według regionów z wyżej wymienionego badania.

Samochody służbowe wykorzystywane do celów prywatnych

Wartości szacunków wykorzystywania samochodów służbowych do celów prywatnych ujmowanych w produkcji globalnej, zużyciu pośrednim oraz wynagrodzeniach są alokowane do regionów metodą „z góry na dół”. Do rozdysponowania danych dla kraju w sekcji A na regiony wykorzystuje się strukturę utworzoną na podstawie danych o wynagrodzeniach w gospodarstwach indywidualnych w rolnictwie. Do rozdysponowania na regiony danych dla kraju stosuje się strukturę utworzoną na podstawie wyników reprezentacyjnego badania o podmiotach małych, uwzględniającego szacunek dotyczący rozmiarów szarej gospodarki. Do obliczeń wykorzystuje się dane wynikowe o wynagrodzeniach według regionów z wyżej wymienionego badania.

Wydatki na badania i rozwój jako nakłady brutto na środki trwałe

Kategorie rachunku produkcji i rachunku tworzenia dochodów w przekroju regionalnym otrzymywane są przy zastosowaniu metody „z góry na dół”. Do rozdysponowania danych dla kraju na regiony wykorzystuje się strukturę utworzoną na podstawie zestawu danych PNT-01 *Sprawozdanie o działalności badawczej i rozwojowej (B+R)*, dane o nakładach wewnętrznych na B+R.

Abonament radiowo-telewizyjny

Kategorie rachunku produkcji i rachunku tworzenia dochodów w przekroju regionalnym otrzymywane są przy zastosowaniu metody „z góry na dół”. Do rozdysponowania danych dla kraju na regiony wykorzystuje się strukturę utworzoną na podstawie danych o wpływach z tytułu opłat abonamentowych i pozaabonamentowych według regionów.

Przyrost drewna na pniu

Kategorie rachunku produkcji i rachunku tworzenia dochodów w przekroju regionalnym otrzymywane są przy zastosowaniu metody „z góry na dół”. Do rozdysponowania danych dla kraju na regiony wykorzystuje się strukturę utworzoną na podstawie danych o powierzchni lasów prywatnych według regionów.

Rolnictwo indywidualne

Elementy produkcji globalnej w przekroju regionów otrzymywane są przy zastosowaniu metody „z dołu do góry”. Do obliczeń według regionów wykorzystywane są dane o produkcji rolniczej wycenianej w cenach stałych, z których dane ilościowe mają zastosowanie do wyceny produkcji rolniczej według regionów w cenach bieżących. Obliczeń rolniczej produkcji globalnej dokonuje się metodą bezpośredniego rachunku jako iloczyn ilości wytworzonych produktów rolnych oraz odpowiadających im cen regionalnych.

Dla poszczególnych elementów składowych produkcji rolnej – przyjmuje się następujące ceny bieżące:

- ceny skupu – do wyceny skupu, samozaopatrzenia (spożycia naturalnego), przyrostu zapasów produktów roślinnych i zwierzęcych, przyrostu pogłowia zwierząt gospodarskich oraz zużycia produkcyjnego (produktów pochodzących z własnej produkcji),
- ceny targowiskowe – do wyceny sprzedaży na targowiskach.

Dane dla kraju dla zużycia pośredniego obejmują wartość zużytych na cele produkcyjne produktów rolnych pochodzących z własnej produkcji, a także zakupionych materiałów (materiału siewnego, nawozów mineralnych i wapniowych, środków ochrony roślin, pasz treściwych, inwentarza żywego, paliw, opatu oraz pozostałych nakładów), energii, usług obcych, usług pośrednictwa finansowego mierzonych pośrednio oraz usługi ubezpieczeniowej.

Zużycie produkcyjne jest jednym z elementów zarówno rolniczej produkcji globalnej jak i zużycia pośredniego i jest obliczane metodą „z dołu do góry”. Obliczenia pozostałych elementów zużycia pośredniego w gospodarstwach indywidualnych w rolnictwie według regionów prowadzone są metodą „z góry na dół” poprzez rozdysponowanie danych dla kraju odpowiednimi strukturami otrzymanymi z badań reprezentacyjnych lub szacunków GUS. Jako klucze dystrybucji danych szczebla krajowego wykorzystuje się następujące struktury:

- powierzchni zasianej służącej do rozdysponowania wartości zakupionego materiału siewnego,
- przychodów z zakupu zwierząt gospodarskich do rozdysponowania wartości zakupionego inwentarza żywego,
- liczby ciągników do rozdysponowania wartości zakupionego paliwa,
- zużycia nawozów mineralnych i wapniowych do rozdysponowania wartości zużycia nawozów mineralnych i środków ochrony roślin,
- wartości produkcji zwierzęcej do rozdysponowania zużycia pasz treściwych,
- zwierząt gospodarskich w sztukach dużych do rozdysponowania wartości zakupionego opału,
- zużycia energii elektrycznej w rolnictwie do rozdysponowania wartości zużycia energii elektrycznej,
- wartości środków trwałych w sektorze prywatnym w rolnictwie i leśnictwie do rozdysponowania wartości usług ubezpieczeniowych.

Szacunek elementów kosztów związanych z zatrudnieniem w przekroju regionalnym otrzymywany jest przy zastosowaniu metody „z góry na dół”. Do rozdysponowania danych dla kraju na regiony wykorzystuje się strukturę utworzoną na podstawie wartości sprzedaży na targowiskach gospodarstw indywidualnych w rolnictwie według regionów.

Pozostałe podatki związane z produkcją w przekroju regionalnym otrzymywane są przy zastosowaniu metody „z góry na dół”. Do rozdysponowania danych dla kraju na regiony wykorzystuje się strukturę utworzoną na podstawie danych o podatku od nieruchomości i podatku od środków transportowych dla regionów ze sprawozdawczości budżetowej Rb.

Pozostałe dotacje związane z produkcją w przekroju regionalnym otrzymywane są przy zastosowaniu metody „z góry na dół”. Do rozdysponowania danych dla kraju na regiony wykorzystuje się strukturę utworzoną na podstawie danych o kwotach zrealizowanych płatności w ramach Jednolitych Płatności Obszarowych według regionów.

Usługi pośrednictwa finansowego mierzone pośrednio

Wartości usług pośrednictwa finansowego mierzonych pośrednio według sekcji PKD dla kraju (będące elementem zużycia pośredniego) są alokowane do regionów metodą „z góry na dół” proporcjonalnie do wartości produkcji globalnej sektora.

5.3.5. Instytucje niekomercyjne działające na rzecz gospodarstw domowych (S.15)

Non-profit institutions serving households (S.15)

Obliczenia poszczególnych kategorii ekonomicznego rachunku produkcji i rachunku tworzenia dochodów, dla sektora instytucji niekomercyjnych, przeprowadza się odrębnie dla poszczególnych grup jednostek stosując różne metody regionalizacji.

Fundacje, stowarzyszenia i podobne organizacje społeczne

Kategorie rachunku produkcji i rachunku tworzenia dochodów dla regionów obliczane są przy zastosowaniu metody „z góry na dół”. Do rozdysponowania danych dla kraju na regiony wykorzystuje się strukturę utworzoną na podstawie danych o kosztach fundacji, stowarzyszeń i podobnych organizacji społecznych z zestawu danych SOF-1 *Sprawozdanie z działalności fundacji, stowarzyszeń i podobnych organizacji społecznych*.

Partie polityczne

Podstawowe kategorie rachunku produkcji i rachunku tworzenia dochodów dla regionów obliczane są metodą „pseudo z góry na dół”. Dane dla kraju regionalizowane są przy użyciu wskaźników opartych na liczbie biur poselskich i senatorskich.

Związki zawodowe

Do obliczenia kategorii rachunku produkcji i rachunku tworzenia dochodów w ujęciu regionalnym stosowana jest metoda „z góry na dół”. Do rozdysponowania danych dla kraju na regiony wykorzystuje się strukturę utworzoną na podstawie danych o kosztach działalności związków zawodowych z zestawu danych SOF-2 *Sprawozdanie o działalności związków zawodowych*.

Kościół katolicki

Podstawowe kategorie rachunku produkcji i rachunku tworzenia dochodów regionalizowane są przy użyciu metody „pseudo z góry na dół”. Jako podstawę regionalizacji wykorzystuje się dane o ludności według stanu w dniu 30 czerwca.

Inne kościoły oraz związki wyznaniowe

Podstawowe kategorie rachunku produkcji i rachunku tworzenia dochodów regionalizowane są przy użyciu metody „pseudo z góry na dół”. Jako podstawę regionalizacji wykorzystuje się dane o liczbie wiernych/wyznawców.

Katolickie szkoły wyższe

Podstawowe kategorie rachunku produkcji i rachunku tworzenia dochodów dla regionów obliczane są metodą „z dołu do góry” poprzez sumowanie danych jednostkowych o przychodach i kosztach z zestawu danych F-01/s *Sprawozdanie o przychodach, kosztach i wyniku finansowym uczelni*.

W obliczeniach sektora instytucji niekomercyjnych działających na rzecz gospodarstw domowych uwzględnia się również poniżej wskazane dodatkowe szacunki:

Wydatki na badania i rozwój jako nakłady brutto na środki trwałe

Dane dla kraju są regionalizowane przy użyciu metody „z góry na dół”. Źródłem danych dla wskaźników regionalnych są zestawy danych PNT-01 *Sprawozdanie o działalności badawczo-rozwojowej (B+R)* oraz PNT-01/s *Sprawozdanie o działalności badawczej i rozwojowej (B+R) w szkołach wyższych*.

Małe narzędzia

Dane dla kraju są regionalizowane metodą „z góry na dół” przy użyciu regionalnych wskaźników opartych na zużyciu materiałów. Wskaźnik regionalny jest obliczany na podstawie informacji dotyczących kosztów fundacji, stowarzyszeń i podobnych organizacji społecznych.

Amortyzacja małych narzędzi

Dane dla kraju są regionalizowane metodą „z góry na dół” przy użyciu regionalnych wskaźników opartych na amortyzacji środków trwałych. Wskaźnik regionalny jest obliczany na podstawie informacji dotyczących kosztów fundacji, stowarzyszeń i podobnych organizacji społecznych.

Abonament radiowo-telewizyjny

Dane dla kraju są rozdzielane na regiony metodą „z góry na dół” strukturą wartości wpływów z opłat abonamentowych i pozaabonamentowych.

Usługi pośrednictwa finansowego mierzone pośrednio

Wartości usług pośrednictwa finansowego mierzone pośrednio według sekcji PKD dla kraju (będące elementem zużycia pośredniego) są alokowane do regionów metodą „z góry na dół” proporcjonalnie do wartości produkcji globalnej sektora.

5.4. Obliczenia na poziomie regionów w cenach stałych według sektorów instytucjonalnych

Calculations at the regions level in constant prices by the institutional sectors

W rachunkach regionalnych obliczenia produktu krajowego brutto/wartości dodanej brutto w cenach stałych są prowadzone tylko na poziomie regionów. Podstawą przeliczeń wartości dodanej brutto na ceny stałe są wyniki obliczeń w cenach bieżących. Jako ceny stałe przyjmuje się ceny bieżące z roku poprzedzającego rok badany. Obliczenia prowadzone są oddzielnie dla pięciu krajowych sektorów instytucjonalnych.

Zgodnie z zasadami ESA 2010¹⁷ stosowana jest metoda podwójnej deflacji (z wyjątkiem sektora instytucji rządowych i samorządowych oraz sektora instytucji niekomercyjnych działających na rzecz gospodarstw domowych). Na ceny stałe przeliczane są poszczególne elementy produkcji globalnej oraz zużycia pośredniego. Wartość dodana brutto jest obliczana jako różnica między produkcją globalną i zużyciem pośrednim. W przypadku sektora instytucji rządowych i samorządowych na ceny stałe przeliczane są poszczególne elementy wartości dodanej brutto, tj. koszty związane z zatrudnieniem, pozostałe podatki związane z produkcją, amortyzacja środków trwałych oraz nadwyżka operacyjna netto, a wartość dodana brutto jest obliczana jako suma przeliczonych elementów. Natomiast w sektorze instytucji niekomercyjnych działających na rzecz gospodarstw domowych na ceny stałe przeliczana jest bezpośrednio wartość dodana brutto.

W rachunkach regionalnych do przeliczeń poszczególnych elementów produkcji globalnej, zużycia pośredniego oraz wartości dodanej brutto na ceny stałe wykorzystywane są odpowiednio dobrane następujące wskaźniki cen:

- wskaźniki cen bazowych producentów wyrobów, robót i usług według sekcji i działów Polskiej Klasyfikacji Działalności PKD (metoda podmiotowa) – poziom krajowy,
- wskaźniki cen bazowych produkcji sprzedanej przemysłu (dla sekcji: B–E) – poziom województw,
- wskaźniki cen producentów wyrobów przemysłowych według działów Polskiej Klasyfikacji Wyrobów i Usług PKWiU (metoda przedmiotowa) – poziom krajowy,
- wskaźnik cen skupu produkcji rolniczej – poziom krajowy,
- wskaźniki cen towarów i usług konsumpcyjnych według grup Europejskiej Klasyfikacji Spożycia Indywidualnego według Celu ECOICOP – poziom regionów,
- średnia cena sprzedaży drewna obliczona na podstawie średniej ceny drewna uzyskiwanej przez nadleśnictwa – poziom krajowy.

Wskaźniki cen bazowych producentów wyrobów, robót i usług (metoda podmiotowa) obliczane są w następujących badaniach:

- badanie cen producentów wyrobów i usług w przemyśle, leśnictwie oraz rybactwie – badaniem objęte są podmioty prowadzące działalność gospodarczą zaklasyfikowaną według PKD do sekcji: A (działy 02 i 03), B–E,
- badanie cen producentów robót i obiektów budowlanych – badaniem objęte są podmioty prowadzące działalność gospodarczą zaklasyfikowaną według klasyfikacji PKD do sekcji F,
- badanie cen producentów usług – badaniem objęte są podmioty prowadzące działalność gospodarczą zaklasyfikowaną według PKD do działów: 49, 50, 51, 52, 53, 58, 59, 60, 61, 62, 63, 68, 69, 71, 73, 74, 77, 78, 79, 80, 81 i 82 oraz grupy 70.2.

Wskaźniki cen producentów wyrobów przemysłowych (metoda przedmiotowa) są obliczane w badaniu cen producentów wyrobów i usług w przemyśle, leśnictwie oraz rybactwie – badania cen są prowadzone na podstawie danych źródłowych dotyczących próby wytypowanej metodą doboru celowego spośród podmiotów prowadzących działalność gospodarczą, w których liczba pracujących wynosi 10 osób i więcej.

Wskaźnik cen skupu produktów rolnych jest obliczany na podstawie danych z badań w zakresie skupu produktów rolnych i leśnych oraz cen w rolnictwie (w tym cen targowiskowych ważniejszych produktów rolnych).

Wskaźniki cen towarów i usług konsumpcyjnych obliczane są w badaniu cen towarów i usług konsumpcyjnych, realizowanym w oparciu o próbę wytypowaną metodą doboru celowego.

5.4.1. Przedsiębiorstwa niefinansowe (S.11)

Non-financial corporations (S.11)

Dla jednostek zaliczanych do sektora przedsiębiorstw niefinansowych obliczenia wartości dodanej brutto w cenach stałych są dokonywane na poziomie działów Polskiej Klasyfikacji Działalności. Produkcja globalna w cenach bieżących jest dzielona na następujące elementy:

- przychody ze sprzedaży produktów,
- produkty wytworzone na własne potrzeby producenta,
- marża handlowa,
- zmiany w stanie zapasów produktów gotowych,
- zmiany w stanie zapasów produkcji niezakończonych.

¹⁷ ESA 2010, pkt 10.32.

Do przeliczeń w cenach stałych przychodów ze sprzedaży produktów, produktów wytworzonych na własne potrzeby oraz zmian w stanie zapasów (produktów gotowych i produkcji niezakończonych) zależnie od dostępności stosowane są następujące wskaźniki cen:

- wskaźniki cen bazowych produkcji sprzedanej przemysłu na poziomie województw oraz dla Polski ogółem według działów PKD w sekcjach B–E,
- wskaźniki cen produkcji budowlano-montażowej dla kraju według działów PKD w sekcji F,
- wskaźniki cen bazowych producentów wyrobów, robót i usług (metoda podmiotowa) dla kraju dla następujących działów: 02, 03, 49, 50, 51, 52, 53, 58, 59, 60, 61, 62, 63, 68, 69, 71, 73, 74, 77, 78, 79, 80, 81 i 82 oraz grupy 70.2 według PKD,
- wskaźniki cen towarów i usług konsumpcyjnych na poziomie regionów według grup ECOICOP,
- wskaźnik cen sprzedaży drewna.

Marża handlowa jest przeliczana za pomocą wskaźników cen towarów i usług konsumpcyjnych ogółem na poziomie regionów.

W przypadku braku wskaźników regionalnych stosowane są wskaźniki dla kraju.

Na ceny stałe przeliczane są następujące elementy zużycia pośredniego:

- zużycie materiałów,
- zużycie energii,
- usługi obce,
- usługa ubezpieczeniowa,
- podróże służbowe,
- pozostałe zużycie.

Każdy element zużycia pośredniego przeliczany jest oddzielnie. Zużycie materiałów, usługi obce oraz pozostałe zużycie w cenach bieżących rozdzielane są na 31 rodzajów zużytych materiałów oraz na 49 rodzajów usług przy pomocy struktur z zestawu danych G-05 *Sprawozdanie o kosztach zużycia materiałów, energii i usług obcych oraz wartości zapasów materiałów*. Do każdego rodzaju materiałów oraz usług dobierane są odpowiednie wskaźniki cen:

- wskaźniki cen bazowych produkcji sprzedanej przemysłu (metoda podmiotowa),
- wskaźniki cen bazowych producentów wyrobów, robót i usług (metoda podmiotowa),
- wskaźniki cen producentów wyrobów przemysłowych według PKWiU (metoda przedmiotowa),
- wskaźnik cen skupu produktów rolnych,
- wskaźniki cen towarów i usług konsumpcyjnych na poziomie regionów według grup ECOICOP.

Zużycie energii przeliczane jest wskaźnikiem cen producentów wyrobów przemysłowych według PKWiU (metoda przedmiotowa) dla działu 35 Energia elektryczna, paliwa gazowe, para wodna, gorąca woda i powietrze do układów klimatyzacyjnych. Usługa ubezpieczeniowa przeliczana jest wskaźnikiem cen towarów i usług konsumpcyjnych dla grupy ubezpieczenia. Podróże służbowe przeliczane są wskaźnikiem cen towarów i usług konsumpcyjnych dla grup ECOICOP: hotele i restauracje oraz pozostały transport pasażerski.

W szczególnych przypadkach, po dokonaniu analizy wszystkich czynników mających istotny wpływ na obliczenia w cenach bieżących, np. źródła pochodzenia surowców używanych do produkcji, do przeliczenia produkcji globalnej i zużycia pośredniego oraz obrotów wewnętrznych na ceny stałe stosowane są dodatkowe wskaźniki cen, np. wskaźniki cen importu.

Wartość dodana brutto w cenach stałych jest obliczana jako różnica pomiędzy produkcją globalną i zużyciem pośrednim obliczonymi w cenach stałych.

5.4.2. Instytucje finansowe (S.12)

Financial corporations (S.12)

Na potrzeby obliczeń w cenach stałych grupy jednostek sektora instytucji finansowych przyporządkowuje się do działów według klasyfikacji PKD. Następnie produkcję globalną w cenach bieżących, pomniejszoną o usługi pośrednictwa finansowego mierzone pośrednio, przelicza się na ceny stałe przy zastosowaniu odpowiednich wskaźników cen towarów i usług konsumpcyjnych według grup ECOICOP dla regionów:

- Dział 64 – wskaźnikiem z grupy inne usługi finansowe, gdzie indziej niesklasyfikowane,
- Dział 65 – wskaźnikiem z grupy ubezpieczenia,
- Dział 66 – wskaźnikiem z grupy inne usługi finansowe, gdzie indziej niesklasyfikowane.

Krajowa wartość usług pośrednictwa finansowego mierzonych pośrednio w cenach stałych jest rozdzielana regionalną strukturą produkcji usług rynkowych w cenach bieżących.

Poszczególne elementy zużycia pośredniego przeliczane są na ceny stałe przy zastosowaniu wskaźników cen producentów wyrobów przemysłowych, wskaźników cen towarów i usług konsumpcyjnych oraz wskaźników cen bazowych producentów wyrobów, robót i usług dla sekcji i działów PKD z poziomu krajowego.

Wartość dodana brutto w cenach stałych stanowi różnicę pomiędzy produkcją globalną w cenach stałych i zużyciem pośrednim w cenach stałych.

5.4.3. Instytucje rządowe i samorządowe (S.13)

General government (S.13)

Dla jednostek zaliczanych do sektora instytucji rządowych i samorządowych przeliczeń na ceny stałe dokonuje się na poziomie sekcji dla poszczególnych elementów wartości dodanej brutto, tj. kosztów związanych z zatrudnieniem, pozostałych podatków związanych z produkcją, amortyzacji oraz nadwyżki operacyjnej netto.

- Koszty związane z zatrudnieniem szacuje się w cenach stałych osobno dla każdego rodzaju działalności jako iloczyn wartości kosztów związanych z zatrudnieniem w cenach bieżących z roku poprzedniego i wskaźnika dynamiki pracujących. Do przeliczeń, w zależności od rodzaju działalności, jest wykorzystywana przeciętna liczba pracujących w gospodarce narodowej lub przeciętna liczba pracujących w sferze budżetowej na poziomie regionów. W szczególny sposób (indywidualnie) traktowane są jednostki posiadające osobowość prawną oraz przedsiębiorstwa publiczne, które zgodnie z ESA 2010 zaliczone zostały do sektora instytucji rządowych i samorządowych. Dla powyższych jednostek tworzone są wskaźniki na podstawie danych jednostkowych o pracujących w jednostkach lokalnych rodzaju działalności z zestawu danych Z-06 *Sprawozdanie o pracujących, wynagrodzeniach i czasie pracy*.
- Pozostałe podatki związane z produkcją przelicza się ogólnym wskaźnikiem cen towarów i usług konsumpcyjnych na poziomie regionów.
- Wartość amortyzacji dla kraju według poszczególnych rodzajów działalności w cenach stałych rozdziela się na regiony wartością brutto środków trwałych dla sektora instytucji rządowych i samorządowych.
- Nadwyżkę operacyjną netto szacuje się oddzielnie dla każdej sekcji przy użyciu wskaźnika cen odpowiedniego dla danego rodzaju działalności. Stosowane są następujące wskaźniki:
  - sekcja A – wskaźnik cen skupu produkcji rolniczej oraz wskaźnik cen sprzedaży drewna,
  - sekcje: B–D – wskaźniki cen producentów wyrobów przemysłowych według działów PKWiU,
  - sekcje: E, F, H – wskaźniki cen bazowych producentów wyrobów, robót i usług dla sekcji i działów PKD na poziomie regionów (sekcja E) i krajowym,
  - sekcje: G, I–S – wskaźniki cen towarów i usług konsumpcyjnych według grup Europejskiej Klasyfikacji Spożycia Indywidualnego według Celu na poziomie regionów.

W przypadku braku wskaźnika na poziomie regionów stosowany jest wskaźnik dla danej sekcji/działu z poziomu kraju.

Wartość dodana brutto jest obliczana jako suma poszczególnych elementów.

5.4.4. Gospodarstwa domowe (S.14)

Households (S.14)

Gospodarstwa indywidualne w rolnictwie

Produkcję globalną w gospodarstwach indywidualnych w rolnictwie w cenach stałych oblicza się jako iloczyn regionalnych ilości wytworzonych produktów rolnych (roślinnych i zwierzęcych) z bieżącego roku oraz odpowiadających im regionalnych cen z roku poprzedniego.

Do przeliczeń wybranych elementów zużycia pośredniego na ceny stałe wykorzystuje się następujące wskaźniki:

- wskaźnik cen producentów wyrobów przemysłowych według PKWiU na poziomie kraju (energia elektryczna, paliwa gazowe, para wodna, gorąca woda – dla zużycia energii elektrycznej),

- regionalne wskaźniki cen towarów i usług konsumpcyjnych według grup ECOICOP na poziomie regionów (paliwa i smary do prywatnych środków transportu – dla zakupu paliwa, ubezpieczenia – dla usług ubezpieczeniowych).

Pozostałe elementy zużycia pośredniego na poziomie kraju w cenach stałych rozdziela się strukturą regionalną stosowaną w obliczeniach w cenach bieżących.

Osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą, gospodarstwa domowe zatrudniające pracowników

Poszczególne elementy produkcji globalnej i zużycia pośredniego na poziomie kraju w cenach stałych rozdziela się strukturą regionalną stosowaną w obliczeniach w cenach bieżących.

Działalność nierejestrowana, działalność nielegalna i napiwki

Obliczenia wartości dodanej brutto w cenach stałych dla działalności nierejestrowanej, działalności nielegalnej oraz napiwków prowadzone są na poziomie sekcji PKD.

Produkcja globalna oraz zużycie pośrednie w cenach stałych obliczane są za pomocą wskaźników cen towarów i usług konsumpcyjnych według grup ECOICOP na poziomie regionów.

Dochody uboczne ludności

Obliczenia w cenach roku poprzedniego dla dochodów ubocznych ludności prowadzone są na poziomie sekcji PKD.

Do przeliczeń produkcji globalnej i zużycia pośredniego na ceny stałe stosowane są następujące wskaźniki:

- sekcje A i G – wskaźniki cen towarów i usług konsumpcyjnych ogółem na poziomie regionów,
- sekcja L – wskaźniki cen towarów i usług konsumpcyjnych według grup ECOICOP na poziomie regionów dla grupy opłaty na rzecz właścicieli,
- sekcja C – wskaźniki cen bazowych producentów wyrobów, robót i usług na poziomie województw.

Czynsze umowne

Produkcja globalna oraz zużycie pośrednie w cenach stałych dla czynszów umownych obliczane są na poziomie sekcji PKD za pomocą wskaźników cen towarów i usług konsumpcyjnych według grup ECOICOP na poziomie regionów dla grupy – opłaty na rzecz właścicieli.

Przyrost drewna na pniu

Obliczenia wartości dodanej brutto w cenach stałych w zakresie przyrostu drewna na pniu prowadzone są na poziomie sekcji PKD.

Produkcja globalna w cenach stałych obliczana jest przy wykorzystaniu wskaźnika cen sprzedaży drewna.

5.4.5. Instytucje niekomercyjne działające na rzecz gospodarstw domowych (S.15)

Non-profit institutions serving households (S.15)

W sektorze instytucji niekomercyjnych świadczących usługi na rzecz gospodarstw domowych wartość dodaną brutto w cenach stałych oblicza się za pomocą wskaźników cen towarów i usług konsumpcyjnych ogółem na poziomie regionów.

5.5. Obliczenia rachunku podziału pierwotnego dochodów i rachunku podziału wtórnego dochodów w sektorze gospodarstw domowych na poziomie regionów

Calculations of the allocation of primary income account and secondary distribution of income account in the households sector at the regions level

W przekroju regionów rachunek podziału pierwotnego dochodów i rachunek podziału wtórnego dochodów obliczane są wyłącznie dla sektora gospodarstw domowych.

Poszczególne kategorie rachunku podziału pierwotnego i rachunku podziału wtórnego dochodów w rachunkach narodowych obliczane są według podsektorów sektora gospodarstw domowych. Ich dystrybucji na regiony również dokonuje się na poziomie podsektorów – stosowane metody i wskaźniki mogą różnić się między podsektorami z uwagi na dostępność danych regionalnych i stopień ich szczegółowości.

Obliczenia prowadzone są na poziomie następujących podsektorów sektora gospodarstw domowych:

- podsektor pracodawców i pracujących na własny rachunek w gospodarstwach indywidualnych w rolnictwie,
- podsektor pracodawców i pracujących na własny rachunek poza gospodarstwami indywidualnymi w rolnictwie,
- podsektor osób fizycznych pracujących najemnie,
- podsektor osób fizycznych otrzymujących emeryturę lub rentę,
- podsektor osób fizycznych utrzymujących się z niezarobkowych źródeł innych niż emerytura i renta,
- podsektor pozostałych osób fizycznych.

5.5.1. Rachunek podziału pierwotnego dochodów w sektorze gospodarstw domowych

Allocation of primary income account in the households sector

Pozycją otwierającą rachunek podziału pierwotnego dochodów jest **nadwyżka operacyjna brutto łącznie z dochodem mieszanym brutto** obliczane w rachunku tworzenia dochodów sektora gospodarstw domowych.

Koszty związane z zatrudnieniem

Koszty związane z zatrudnieniem przydzielane są do regionów metodą „z góry na dół”:

- **wynagrodzenia** – na podstawie danych z bazy danych o podatnikach podatku dochodowego od osób fizycznych (PIT) Ministerstwa Finansów o należnościach ze stosunku pracy, służbowego, spółdzielczego i z pracy nakładczej,
- **składki na ubezpieczenie społeczne płacone przez pracodawców** na podstawie danych:
  - Zakładu Ubezpieczeń Społecznych o przypisie składek na Fundusz Ubezpieczeń Społecznych, Fundusz Pracy, Fundusz Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych,
  - Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego o przypisie składek z tytułu ubezpieczenia społecznego rolników (Fundusz Składowy i Fundusz Emerytalno-Rentowy).

Dochody z tytułu własności

Odsetki (zapłacone, otrzymane) rozdzielane są metodą „z góry na dół” na podstawie danych Narodowego Banku Polskiego o wartościach odsetek otrzymanych i zapłaconych przez banki.

Dochód podzielony przedsiębiorstw i instytucji finansowych w zakresie:

- wypłat z zysku do podziału i z nadwyżki bilansowej w spółdzielniach rozdzielany jest metodą „z góry na dół” na podstawie danych z bazy PIT Ministerstwa Finansów o należnościach ze stosunku pracy, służbowego, spółdzielczego i z pracy nakładczej;
- dywidend akcjonariuszy rozdzielany w zależności od podsektora następującymi metodami:
  - „pseudo z góry na dół” na podstawie danych o liczbie ludności według stanu w dniu 30 czerwca,
  - „pseudo z góry na dół” na podstawie danych o ilości zakładów osób fizycznych prowadzących działalność gospodarczą zarejestrowanych w krajowym rejestrze urzędowym podmiotów gospodarki narodowej REGON,
  - „z góry na dół” na podstawie danych z bazy PIT Ministerstwa Finansów o należnościach ze stosunku pracy, służbowego, spółdzielczego i z pracy nakładczej,
  - „z góry na dół” na podstawie danych z instytucji zajmujących się zbieraniem składek na ubezpieczenia społeczne i wypłacaniem świadczeń o wartościach wypłaconych świadczeń z ubezpieczeń społecznych;
- dochodów właścicieli przedsiębiorstw prywatnych rozdzielany jest metodą „pseudo z góry na dół” na podstawie danych o ilości zakładów osób fizycznych prowadzących działalność gospodarczą zarejestrowanych w krajowym rejestrze urzędowym podmiotów gospodarki narodowej REGON.

Dochody z tytułu własności przypisane posiadaczom polis ubezpieczeniowych przypisywane są do regionów:

- metodą „pseudo z góry na dół” na podstawie danych o liczbie ludności według stanu w dniu 30 czerwca,
- metodą „pseudo z góry na dół” na podstawie danych o ilości zakładów osób fizycznych prowadzących działalność gospodarczą zarejestrowanych w krajowym rejestrze urzędowym podmiotów gospodarki narodowej REGON,
- metodą „z góry na dół” na podstawie danych z bazy PIT Ministerstwa Finansów o należnościach ze stosunku pracy, służbowego, spółdzielczego i z pracy nakładczej,

- metodą „z góry na dół” na podstawie danych z instytucji zajmujących się zbieraniem składek na ubezpieczenia społeczne i wypłacaniem świadczeń o wartościach wypłat świadczeń z ubezpieczeń społecznych.

Renty gruntowe obliczane są metodą „z dołu do góry” przez agregowanie na poziomie regionów danych Ministerstwa Finansów o wartości wpływów z opłat (opłaty eksploatacyjnej oraz opłaty za zarząd, użytkowanie i użytkowanie wieczyste nieruchomości).

Dochody pierwotne brutto stanowią pozycję bilansującą rachunku podziału pierwotnego dochodów.

5.5.2. Rachunek podziału wtórnego dochodów w sektorze gospodarstw domowych

Secondary distribution of income account in the households sector

Dochody pierwotne brutto stanowią pozycję otwierającą rachunek podziału wtórnego dochodów.

Podatki bieżące od dochodów, majątku itp.

Podatki dochodowe obliczane są metodą „z dołu do góry” przez agregowanie na poziomie regionów danych Ministerstwa Finansów o wartości wpływów z podatku dochodowego od osób fizycznych do budżetu państwa oraz do budżetów jednostek samorządu terytorialnego.

Podatek od gospodarstw rolnych obliczany jest metodą „z dołu do góry” przez agregowanie na poziomie regionów danych Ministerstwa Finansów o wartości wpływów z podatku rolnego i podatku leśnego od osób fizycznych.

Podatki i opłaty płacone przez gospodarstwa domowe obliczane są metodą z „dołu do góry” przez agregowanie na poziomie regionów danych Ministerstwa Finansów o wartości wpływów z podatków i opłat lokalnych płaconych przez gospodarstwa domowe.

Składki netto na ubezpieczenia społeczne

Faktyczne składki na ubezpieczenia społeczne płacone przez pracodawców oraz przypisane umownie składki na ubezpieczenia społeczne płacone przez pracodawców rozdzielane są metodą „z góry na dół” na podstawie danych Zakładu Ubezpieczeń Społecznych o przypisie składek na Fundusz Ubezpieczeń Społecznych, Fundusz Pracy, Fundusz Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych oraz danych Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego o przypisie składek z tytułu ubezpieczenia społecznego rolników (Fundusz Składkowy i Fundusz Emerytalno-Rentowy).

Faktyczne składki na ubezpieczenia społeczne płacone przez gospodarstwa domowe oraz uzupełnienia do składek na ubezpieczenia społeczne płacone przez gospodarstwa domowe rozdzielane są w zależności od podsektora metodą „pseudo z góry na dół” na podstawie:

- danych o liczbie ludności według stanu w dniu 30 czerwca,
- danych o ilości zakładów osób fizycznych prowadzących działalność gospodarczą zarejestrowanych w krajowym rejestrze urzędowym podmiotów gospodarki narodowej REGON,
- danych Zakładu Ubezpieczeń Społecznych i Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego o przypisie składek z tytułu ubezpieczeń społecznych,
- danych o liczbie ludności w wieku produkcyjnym i poprodukcyjnym według stanu w dniu 30 czerwca.

Opłaty za usługi związane z systemem ubezpieczeń społecznych rozdzielane są metodą „z góry na dół” na podstawie danych Zakładu Ubezpieczeń Społecznych o przypisie składek na Fundusz Ubezpieczeń Społecznych, Fundusz Pracy, Fundusz Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych oraz danych Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego o przypisie składek z tytułu ubezpieczenia społecznego rolników (Fundusz Składkowy i Fundusz Emerytalno-Rentowy).

Świadczenia społeczne inne niż transfery socjalne w naturze

Świadczenia z ubezpieczeń społecznych pieniężne, pozostałe świadczenia z ubezpieczeń społecznych oraz świadczenia z pomocy społecznej pieniężne obliczane są metodą „z dołu do góry” przez agregowanie na poziomie regionów danych z instytucji wypłacających świadczenia o wartości wypłaconych świadczeń.

Pozostałe transfery bieżące

Składki na udziale własnym z tytułu pozostałych ubezpieczeń osobowych i majątkowych oraz odszkodowania i świadczenia z tytułu pozostałych ubezpieczeń osobowych i majątkowych rozdzielane są metodą „pseudo z góry na dół” na podstawie danych o liczbie ludności według stanu w dniu 30 czerwca.

Różne transfery bieżące w zakresie:

- opłat administracyjnych od gospodarstw domowych obliczane są metodą „z dołu do góry” przez agregowanie na poziomie regionów danych Ministerstwa Finansów o wartości wpływów z opłat administracyjnych od osób fizycznych;
- transferów bieżących zagranicznych rozdzielane są metodą „pseudo z góry na dół” na podstawie danych o liczbie ludności według stanu w dniu 30 czerwca;
- wpłat ludności na rzecz instytucji niekomercyjnych rozdzielane są metodą „pseudo z góry na dół” na podstawie danych o liczbie ludności według stanu w dniu 30 czerwca;
- transferów typu darowizny rozdzielane są metodą „pseudo z góry na dół” na podstawie danych o liczbie ludności według stanu w dniu 30 czerwca;
- rozliczeń z bankami rozdzielane są metodą „pseudo z góry na dół” w zależności od podsektora:
  - danymi GUS z Powszechnego Spisu Rolnego o liczbie indywidualnych gospodarstw rolnych,
  - danymi GUS o liczbie ludności według stanu w dniu 30 czerwca;
- składek na ubezpieczenia zdrowotne rolników rozdzielane są metodą „pseudo z góry na dół” na podstawie danych instytucji odpowiedzialnej za ubezpieczenia społeczne rolników o przeciętnej liczbie ubezpieczonych rolników.

Dochody do dyspozycji brutto stanowią pozycję bilansującą rachunku podziału wtórnego dochodów.

5.5.3. Realne dochody do dyspozycji brutto w sektorze gospodarstw domowych

Gross real disposable income in the households sector

W rachunkach regionalnych obliczenia realnych dochodów do dyspozycji brutto w sektorze gospodarstw domowych prowadzone są metodą uproszczoną na poziomie regionów przy zastosowaniu wskaźników cen towarów i usług konsumpcyjnych (poziom regionów).

5.6. Metodologia obliczania produktu krajowego brutto na poziomie podregionów

Methodology of calculating gross domestic product at the subregions level

Podstawą obliczeń na poziomie podregionów dla sekcji PKD są dane na poziomie regionów dla gospodarki narodowej uzyskane metodą pełną. Obliczenia na poziomie podregionów prowadzone są w dwóch etapach:

- I etap – obliczenia wartości dodanej brutto:
  - w sekcji A,
  - w sekcjach: B–J oraz L (dla podmiotów małych oraz dla podmiotów dużych i średnich),
  - w sekcjach: K, M–S,
  - w sekcji T,
  - dla ogółem;
- II etap – regionalizacja produktu krajowego brutto.

I etap – obliczenia wartości dodanej brutto

Obliczenia wartości dodanej brutto w sekcji A

Do obliczeń wartości dodanej brutto w sekcji A wykorzystywane są dane dotyczące wielkości użytków rolnych w przekroju regionalnym na poziomie podregionów. Obliczenia wykonywane są przy zastosowaniu metody „z góry na dół”.

W sekcji A uwzględnia się szacunek wartości przyrostu drewna na pniu w przekroju podregionów, który uzyskiwany jest przy zastosowaniu metody „z góry na dół” osobno dla sektora przedsiębiorstw niefinansowych, sektora instytucji rządowych i samorządowych i sektora gospodarstw domowych. Do budowy wskaźnika regionalizacji wykorzystuje się dane o powierzchni:

- lasów publicznych Skarbu Państwa w zarządzie Lasów Państwowych (sektor przedsiębiorstw niefinansowych),
- lasów publicznych Skarbu Państwa w Zasobie Własności Rolnej Skarbu Państwa, lasów publicznych pozostałych jednostek organizacyjnych Skarbu Państwa oraz lasów publicznych gminnych (sektor instytucji rządowych i samorządowych),

- lasów prywatnych (sektor gospodarstw domowych).

Obliczenia wartości dodanej brutto w sekcjach B–J oraz L

Obliczenia dla sekcji B–J oraz L prowadzone są oddzielnie dla podmiotów małych i innych doszacunków w sektorze gospodarstw domowych oraz dla podmiotów średnich i dużych.

Obliczenia dla podmiotów małych i innych doszacunków w sektorze gospodarstw domowych:

W sektorze gospodarstw domowych obliczenia poszczególnych kategorii ekonomicznych na poziomie podregionów prowadzone są oddzielnie dla:

- osób fizycznych prowadzących działalność gospodarczą o liczbie pracujących do 9 osób,
- działalności nierejestrowanej,
- dochodów ubocznych ludności,
- napiwków,
- czynszów umownych,
- działalności nielegalnej – narkotyków, papierosów, alkoholu,
- samochodów służbowych wykorzystywanych do celów prywatnych,
- wydatków na badania i rozwój jako nakłady brutto na środki trwałe (B+R),
- abonamentu radiowo-telewizyjnego.

Do obliczeń wartości dodanej brutto osób fizycznych prowadzących działalność gospodarczą, działalności nierejestrowanej, napiwków, samochodów służbowych, wydatków na badania i rozwój jako nakłady brutto na środki trwałe i abonamentu radiowo-telewizyjnego na poziomie podregionów wykorzystywane są wyniki reprezentacyjnego badania o podmiotach małych uwzględniające szacunek dotyczący rozmiarów szarej gospodarki (dane o produkcji globalnej, zużyciu pośrednim i wynagrodzeniach dla jednostek małych w przekroju regionalnym na poziomie podregionów). Obliczenia wykonywane są przy zastosowaniu metody „z góry na dół”.

Do obliczeń wartości dodanej brutto dla dochodów ubocznych ludności na poziomie podregionów wykorzystywane są dane o liczbie ludności według stanu w dniu 30 czerwca, w przekroju regionalnym na poziomie podregionów. Obliczenia wykonywane są przy zastosowaniu metody „pseudo z góry na dół”.

Do obliczeń wartości dodanej brutto czynszów umownych na poziomie podregionów wykorzystywane są dane o powierzchni użytkowej mieszkań w m² stanowiących własność osób fizycznych. Obliczenia wykonywane są przy zastosowaniu metody „z góry na dół”.

Do obliczeń wartości dodanej brutto dla działalności nielegalnej – narkotyków na poziomie podregionów wykorzystywane są dane o ludności w wieku 15-34 lat. Obliczenia wykonywane są przy zastosowaniu metody „pseudo z góry na dół”.

Do obliczeń wartości dodanej brutto dla działalności nielegalnej – papierosów i alkoholu na poziomie podregionów wykorzystywane są dane o powierzchni targowisk stałych w m². Obliczenia wykonywane są przy zastosowaniu metody „pseudo z góry na dół”.

Wartość dodaną brutto dla podmiotów małych ogółem oblicza się poprzez zsumowanie wartości dodanej brutto obliczonej dla osób fizycznych prowadzących działalność gospodarczą, działalności nierejestrowanej, samochodów służbowych, wydatków na badania i rozwój jako nakłady brutto na środki trwałe, abonamentu radiowo-telewizyjnego, dochodów ubocznych ludności, napiwków, czynszów umownych i działalności nielegalnej (narkotyki, papierosy i alkohol) na poziomie podregionów.

Obliczenia dla podmiotów średnich i dużych:

Podstawą obliczeń dla podmiotów średnich i dużych są dane z zestawu SP *Roczna ankieta przedsiębiorstwa*. Obliczenia wykonywane są przy zastosowaniu metody „z góry na dół”.

Na podstawie danych z zestawu SP *Roczna ankieta przedsiębiorstwa* oblicza się wartość dodaną brutto oddzielnie dla:

- podmiotów dużych (liczba pracujących powyżej 100 osób) – na podstawie danych o przychodach i kosztach w jednostkach lokalnych obliczane są produkcja globalna i zużycie pośrednie, a wartość dodana brutto obliczana jest jako różnica,
- podmiotów średnich (liczba pracujących do 100 osób) – dane o wartości dodanej brutto dla regionu rozdzielane są na podregiony przy zastosowaniu wskaźnika obliczonego na podstawie danych o wynagrodzeniach w jednostkach lokalnych.

Następnie oblicza się wartość dodaną brutto na poziomie podregionów poprzez zsumowanie wartości dodanej brutto dla podmiotów średnich i dla podmiotów dużych.

Na podstawie zsumowanej wartości dodanej brutto dla podmiotów średnich i dużych oraz informacji o liczbie pracujących z zestawu danych SP *Roczna ankieta przedsiębiorstwa* oblicza się wydajność (wartość dodaną brutto na 1 pracującego).

$$\text{Wsp}_j = \frac{\text{WDB}_j \times 1000}{\text{Pral}_j}$$

gdzie:

Wsp_j – wydajność (wartość dodana brutto na 1 pracującego) dla podmiotów średnich i dużych w podregionie j (w zł)

WDB_j – wartość dodana brutto dla podmiotów średnich i dużych w podregionie j (w tys. zł)

Pral_j – liczba pracujących w jednostkach lokalnych w podregionie j

j – podregiony

W kolejnym etapie na podstawie danych o przeciętnej liczbie pracujących w gospodarce narodowej oraz danych o wydajności (obliczonej w poprzednim etapie) oblicza się szacunek wartości dodanej brutto dla podmiotów średnich i dużych dla podregionów.

$$\text{WDBsd}_j = \frac{\text{Pprac}_j \times \text{Wsp}_j}{1000}$$

gdzie:

WDBsd_j – szacunek wartości dodanej brutto dla podmiotów średnich i dużych w podregionie j (w tys. zł)

Wsp_j – wydajność (wartość dodana brutto na 1 pracującego) dla podmiotów średnich i dużych w podregionie j (w zł)

Pprac_j – przeciętna liczba pracujących w gospodarce narodowej w podmiotach średnich i dużych w podregionie j

j – podregiony

Na podstawie szacunku wartości dodanej brutto w jednostkach średnich i dużych oblicza się udziały WDB podregionu do WDB regionu (będącej sumą WDB z podregionów).

$$U_j = \frac{\text{WDBsd}_j}{\text{WDBsd}_i}$$

gdzie:

U_j – udział szacunku wartości dodanej brutto dla podmiotów średnich i dużych podregionu j w regionie i

WDBsd_j – szacunek wartości dodanej brutto dla podmiotów średnich i dużych w podregionie j (w tys. zł)

WDBsd_i – szacunek wartości dodanej brutto dla podmiotów średnich i dużych w regionie i tj. suma WDB z podregionów danego regionu (w tys. zł)

i – regiony

j – podregiony

Dane o wartości dodanej brutto na poziomie regionów (różnica wartości dodanej brutto dla poziomu regionów obliczona metodą pełną i wartości dodanej brutto dla sektora gospodarstw domowych) są przydzielane do podregionów na podstawie udziału podregionu w regionie (U_j) wyliczonego dla szacunku wartości dodanej brutto podmiotów średnich i dużych.

Obliczenia wartości dodanej brutto w sekcjach K, M–S

Do obliczeń wartości dodanej brutto w sekcjach K, M–S wykorzystywane są dane o przeciętnej liczbie pracujących w gospodarce narodowej w przekroju regionalnym na poziomie regionów i podregionów według rodzajów działalności oraz w podziale na jednostki małe, średnie i duże. Obliczenia wykonywane są przy zastosowaniu metody „z góry na dół”.

Obliczenia wartości dodanej brutto w sekcji T

Do obliczeń wartości dodanej brutto w sekcji T wykorzystywane są dane dotyczące ludności według stanu w dniu 30 czerwca, w przekroju regionalnym na poziomie podregionów. Obliczenia wykonywane są przy zastosowaniu metody „pseudo z góry na dół”.

Wartość dodana brutto ogółem

Wartość dodaną brutto ogółem dla poziomu podregionów oblicza się poprzez zsumowanie wyników otrzymanych dla poszczególnych sekcji PKD.

II etap – regionalizacja produktu krajowego brutto

Obliczenia dotyczące produktu krajowego brutto na poziomie podregionów wykonywane są w całości przy zastosowaniu metody „z góry na dół”. Zapewnia to zgodność z wynikami obliczeń dla regionów.

Do obliczeń produktu krajowego brutto na poziomie podregionów wykorzystywane są dane dotyczące wartości dodanej brutto obliczonej na poziomie regionów uzyskane metodą pełną oraz dane o wartości dodanej brutto na poziomie podregionów.

6. ZMIENNE WYSTĘPUJĄCE W BADANIU VARIABLES IN THE SURVEY

6.1. Główne zmienne w badaniu Main variables in the survey

Wartości zmiennych w badaniu *Produkt krajowy brutto i jego elementy w ujęciu regionalnym* są wyliczane na podstawie wartości zmiennych źródłowych pochodzących z wielu zestawów danych¹⁸. Oblicza się wybrane kategorie makroekonomiczne, które są transakcjami zgodnymi z metodologią ESA 2010. Przy wyliczaniu wartości zmiennych regionalnych na podstawie danych jednostkowych – metodą „z dołu do góry” – stosuje się algorytmy opracowane przez Departament Rachunków Narodowych GUS.

Dla każdego sektora instytucjonalnego obliczane są kategorie rachunku produkcji i rachunku tworzenia dochodów:

- produkcja globalna,
- zużycie pośrednie,
- wartość dodana brutto,
- koszty związane z zatrudnieniem
  - w tym wynagrodzenia i inne koszty związane z zatrudnieniem,
- nadwyżka operacyjna brutto.

Ponadto dla sektora gospodarstw domowych obliczane są kategorie rachunków podziału pierwotnego i wtórnego dochodów:

- koszty związane z zatrudnieniem,
- dochody z tytułu własności (przychody),
- dochody z tytułu własności (rozchody),
- saldo dochodów pierwotnych brutto/netto,
- składki netto na ubezpieczenia społeczne (przychody),
- świadczenia społeczne inne niż transfery socjalne w naturze (przychody),
- pozostałe transfery bieżące (przychody),
- podatki bieżące od dochodów, majątku itp.,
- składki netto na ubezpieczenia społeczne (rozchody),
- świadczenia społeczne inne niż transfery socjalne w naturze (rozchody),
- pozostałe transfery bieżące (rozchody),
- dochody do dyspozycji brutto/netto.

Podstawowe kategorie rachunku produkcji i rachunku tworzenia dochodów dla gospodarki narodowej, stanowiącej sumę pięciu krajowych sektorów instytucjonalnych:

- produkcja globalna,
- zużycie pośrednie,
- wartość dodana brutto,
- produkt krajowy brutto,
- koszty związane z zatrudnieniem
  - w tym wynagrodzenia i inne koszty związane z zatrudnieniem,
- nadwyżka operacyjna brutto.

---

¹⁸ Szczegółowe informacje na temat podstawowych źródeł danych wykorzystywanych w badaniu zawiera Załącznik. *Wykaz statystycznych i administracyjnych źródeł danych wykorzystywanych w badaniu*. Informacje na temat źródeł danych pozyskiwanych na potrzeby realizowanego badania znajdują się w programie badań statystycznych statystyki publicznej (badanie 1.67.07) [Biuletyn Informacji Publicznej / Działalność statystyki publicznej / Program badań statystycznych statystyki publicznej](#).

6.2. Wskaźniki i metody ich obliczania

Indicators and methods of their calculation

Informacje wynikowe z rachunków regionalnych prezentowane są zarówno w liczbach bezwzględnych, jak i liczbach względnych w postaci wskaźników. Do podstawowych wskaźników można zaliczyć:

Wskaźniki natężenia

- produkt krajowy brutto na 1 mieszkańca

$$y_{i/j} = \frac{\text{PKB}_{i/j} \times 1000}{l_{i/j}}$$

gdzie:

$y_{i/j}$ – produkt krajowy brutto na 1 mieszkańca w regionie i/podregionie j (w zł)

$\text{PKB}_{i/j}$ – produkt krajowy brutto w regionie i/podregionie j (w tys. zł)

$l_{i/j}$ – liczba ludności w regionie i/podregionie j

i – regiony

j – podregiony

- wartość dodana brutto na 1 mieszkańca

$$x_i = \frac{\text{WDB}_i \times 1000}{l_i}$$

gdzie:

x_i – wartość dodana brutto na 1 mieszkańca w regionie i (w zł)

WDB_i – wartość dodana brutto w regionie i (w tys. zł)

l_i – liczba ludności w regionie i

i – regiony

- wartość dodana brutto na 1 pracującego

$$W_{i/j} = \frac{\text{WDB}_{i/j} \times 1000}{\text{Prac}_{i/j}}$$

gdzie:

$W_{i/j}$ – WDB na 1 pracującego w regionie i/podregionie j (w zł)

$\text{WDB}_{i/j}$ – wartość dodana brutto w regionie i/podregionie j (w tys. zł)

$\text{Prac}_{i/j}$ – liczba pracujących w regionie i/podregionie j

i – regiony

j – podregiony

Do przeliczeń określonych kategorii makroekonomicznych na 1 mieszkańca przyjmuje się liczbę ludności według stanu w dniu 30 czerwca, a do przeliczeń na 1 pracującego – przeciętną w roku liczbę pracujących.

Wskaźniki zróżnicowania

Wskaźnik dyspersji produktu krajowego brutto na 1 mieszkańca – miara zróżnicowania regionalnego PKB na 1 mieszkańca jest obliczany:

- na poziomie regionów jako suma wartości bezwzględnych różnic między wartościami dla regionów, a krajową wartością PKB na 1 mieszkańca, ważonych udziałem liczby ludności poszczególnych regionów, wyrażona w procentach krajowego PKB na 1 mieszkańca

$$D_i = 100 \frac{1}{Y} \sum_{i=1}^m |y_i - Y| \left(\frac{l_i}{L} \right)$$

gdzie:

D_i – wskaźnik dyspersji/zróżnicowania regionów
 y_i – PKB na 1 mieszkańca w regionie i (w zł)
 Y – przeciętna wartość PKB na 1 mieszkańca w kraju (w zł)
 l_i – liczba ludności w regionie i
 L – liczba ludności w kraju
 m – liczba regionów w kraju
 i – regiony

- na poziomie podregionów jako suma wartości bezwzględnych różnic między wartościami dla podregionów, a krajową wartością PKB na 1 mieszkańca, ważonych udziałem liczby ludności poszczególnych podregionów, wyrażona w procentach krajowego PKB na 1 mieszkańca

$$D_j = 100 \frac{1}{Y} \sum_{j=1}^n |y_j - Y| \left(\frac{l_j}{L} \right)$$

gdzie:

D_j – wskaźnik dyspersji/zróżnicowania podregionów
 y_j – PKB na 1 mieszkańca w podregionie j (w zł)
 Y – przeciętna wartość PKB na 1 mieszkańca w kraju (w zł)
 l_j – liczba ludności w podregionie j
 L – liczba ludności w kraju
 n – liczba podregionów w kraju
 j – podregiony

Wskaźniki dynamiki

- produkt krajowy brutto (ceny bieżące) rok poprzedni=100,
- produkt krajowy brutto (ceny stałe) rok poprzedni=100,
- produkt krajowy brutto (ceny stałe) 2015=100,
- produkt krajowy brutto na 1 mieszkańca (ceny bieżące) rok poprzedni=100,
- produkt krajowy brutto na 1 mieszkańca (ceny stałe) rok poprzedni=100,
- produkt krajowy brutto na 1 mieszkańca (ceny stałe) 2015=100,
- nominalne dochody pierwotne brutto w sektorze gospodarstw domowych rok poprzedni=100,
- nominalne dochody pierwotne brutto w sektorze gospodarstw domowych na 1 mieszkańca rok poprzedni=100,
- nominalne dochody do dyspozycji brutto w sektorze gospodarstw domowych rok poprzedni=100,
- nominalne dochody do dyspozycji brutto w sektorze gospodarstw domowych na 1 mieszkańca rok poprzedni=100,
- realne dochody do dyspozycji brutto w sektorze gospodarstw domowych rok poprzedni=100,
- realne dochody do dyspozycji brutto w sektorze gospodarstw domowych 2015=100,
- realne dochody do dyspozycji brutto w sektorze gospodarstw domowych na 1 mieszkańca rok poprzedni=100,
- realne dochody do dyspozycji brutto w sektorze gospodarstw domowych na 1 mieszkańca 2015=100.

Wskaźniki jednopodstawowe oblicza się metodą nawiązania łańcuchowego.

Wskaźniki relacji

- relacja produktu krajowego brutto na 1 mieszkańca makroregionów, regionów i podregionów do średniej wartości w kraju (Polska=100),

- relacja nominalnych dochodów pierwotnych brutto w sektorze gospodarstw domowych na 1 mieszkańca makroregionów i regionów do średniej wartości w kraju (Polska=100),
- relacja nominalnych dochodów do dyspozycji brutto w sektorze gospodarstw domowych na 1 mieszkańca makroregionów i regionów do średniej wartości w kraju (Polska=100).

Wskaźniki struktury

- procentowy udział makroregionów, regionów i podregionów w tworzeniu produktu krajowego brutto,
- procentowy udział wartości dodanej brutto według sekcji PKD w pozycji ogółem dla makroregionów i regionów,
- procentowy udział wartości dodanej brutto według grup sekcji PKD w pozycji ogółem podregionu,
- procentowy udział wartości dodanej brutto podregionu w wartości dodanej brutto regionu.

Średnia wartość PKB na 1 mieszkańca za okres ostatnich trzech lat

Zgodnie z ustawą z dnia 26 października 2000 r. (Dz. U. z 2021 r. poz. 151) o sposobie obliczania wartości rocznego produktu krajowego brutto, Prezes Głównego Urzędu Statystycznego oblicza średnią wartość PKB na jednego mieszkańca za okres ostatnich trzech lat dla obszarów jednostek terytorialnych na poziomach NUTS 1, NUTS 2 i NUTS 3 i ogłasza, w drodze obwieszczenia, w Dzienniku Urzędowym Rzeczypospolitej Polskiej „Monitor Polski” w terminie do dnia 31 października drugiego roku po roku kończącym okres ostatnich trzech lat.

Wskaźnik PKB na 1 mieszkańca oblicza się jako iloraz wartości produktu krajowego brutto i liczby ludności w makroregionie/regionie/podregionie (stan w dniu 30 czerwca).

7. ORGANIZACJA I ZARZĄDZANIE REALIZACJĄ BADANIA ORGANISATION AND MANAGEMENT OF THE SURVEY

Jednostką autorską badania *1.67.07 Produkt krajowy brutto i jego elementy w ujęciu regionalnym* jest Ośrodek Rachunków Regionalnych działający w strukturze Urzędu Statystycznego w Katowicach.

Do podstawowych zadań Ośrodka Rachunków Regionalnych należy:

- prowadzenie prac metodologicznych w rachunkach regionalnych, w tym bieżąca aktualizacja metod regionalizacji i algorytmów obliczeń dla poszczególnych źródeł danych,
- zbieranie, gromadzenie i przygotowywanie (analiza i korekta) danych źródłowych do obliczeń w rachunkach regionalnych,
- prowadzenie prac związanych z obliczaniem produktu krajowego brutto i jego elementów w przekroju makroregionów, regionów i podregionów,
- wykonywanie obliczeń w zakresie rachunku podziału pierwotnego dochodów i rachunku podziału wtórnego dochodów w sektorze gospodarstw domowych w przekroju makroregionów i regionów,
- opracowywanie publikacji (analiz i opracowań statystycznych oraz informacji sygnałnych) z zakresu rachunków regionalnych,
- przygotowywanie materiałów dotyczących rachunków regionalnych do Obwieszczenia Prezesa GUS oraz danych do zasilenia bazy danych,
- współpraca z innymi jednostkami statystyki publicznej, organami administracji rządowej, jednostkami samorządu terytorialnego, środowiskiem naukowym oraz Eurostatem w zakresie rachunków regionalnych.

Prace projektowo-programistyczne na potrzeby badania *1.67.07 Produkt krajowy brutto i jego elementy w ujęciu regionalnym* są prowadzone przez Ośrodek Inżynierii Danych w Urzędzie Statystycznym w Katowicach.

Realizując badanie Ośrodek Rachunków Regionalnych prowadzi stałą współpracę z wieloma komórkami organizacyjnymi Głównego Urzędu Statystycznego i innymi jednostkami organizacyjnymi statystyki publicznej, w szczególności z Departamentem Rachunków Narodowych, która opiera się przede wszystkim na konsultacjach odbywających się zarówno na etapie zestawiania rachunków dla sektorów instytucjonalnych jak i gospodarki narodowej w zakresie:

- standardów ESA,
- pozyskiwania danych,
- rewizji danych i bilansowania wyników obliczeń w rachunkach regionalnych,
- rozbudowy i utrzymania Dziedziny Bazy Wiedzy „Rachunki Narodowe”.

Dodatkowo, Ośrodek współpracuje z innymi Departamentami GUS i Urzędami Statystycznymi w zakresie przygotowania i pozyskiwania danych do badania na przykład:

- Departamentem Badań Demograficznych w zakresie danych dotyczących liczby ludności,
- Departamentem Handlu i Usług w zakresie rocznych wskaźników cen,
- Urzędem Statystycznym w Bydgoszczy w zakresie danych dotyczących przeciętnej liczby pracujących w gospodarce narodowej, w tym w sferze budżetowej,
- Urzędem Statystycznym w Kielcach w zakresie badania gospodarki nieobserwowanej,
- Urzędem Statystycznym w Krakowie w zakresie danych dotyczących fundacji, stowarzyszeń, samorządu gospodarczego i zawodowego oraz związków zawodowych,
- Urzędem Statystycznym w Poznaniu w zakresie rocznych wskaźników cen bazowych,
- Urzędem Statystycznym w Rzeszowie w zakresie wymiany danych i metadanych statystycznych (system GUS-SDMX) – tablice transmisyjne dla Eurostatu,
- Urzędem Statystycznym w Szczecinie w zakresie danych dotyczących nakładów na prace badawczo-rozwojowe,
- Urzędem Statystycznym we Wrocławiu w zakresie udostępniania danych z rachunków regionalnych w Banku Danych Lokalnych (BDL).

Rachunki regionalne są zestawiane co roku na podstawie wielu pierwotnych i wtórnych badań statystycznych oraz danych administracyjnych. Ośrodek Rachunków Regionalnych, jako jednostka autorska badania, nie uczestniczy w procesie zbierania danych od respondentów, lecz otrzymuje dane zebrane przez inne departamenty GUS, ministerstwa czy instytucje.

Szczegółowy terminarz organizacji badania w danym roku obejmujący przetwarzanie danych, opracowanie tablic wynikowych oraz udostępnianie wyników zawiera harmonogram badania.

Rewizje w rachunkach regionalnych

Zgodnie ze *Zharmonizowaną Europejską Polityką Rewizji – Harmonised European Revision Policy (HERP)*¹⁹, rekomendowaną przez Komisję Europejską wszystkim krajom Unii Europejskiej, dane z rachunków regionalnych, w ślad za danymi z rachunków narodowych, podlegają rewizji²⁰.

Potrzeba wprowadzenia i stosowania zasad zharmonizowanej europejskiej polityki rewizji danych w rachunkach narodowych wynika z rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (Wspólnoty Europejskiej) nr 223/2009 z dnia 11 marca 2009 r. w sprawie statystyki europejskiej²¹, rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady nr 549/2013 z dnia 21 maja 2013 r. w sprawie europejskiego systemu rachunków narodowych i regionalnych w Unii Europejskiej (ESA 2010) oraz *Europejskiego Kodeksu Praktyk Statystycznych*.

Rewizje mają na celu zapewnienie spójności danych z rachunków regionalnych z danymi z rachunków narodowych. Ze względu na rodzaj zmian wprowadzanych do rachunków narodowych a następnie do rachunków regionalnych wyróżnia się następujące rodzaje rewizji:

- rewizje rutynowe,
- rewizje benchmarkingowe,
- rewizje ad hoc.

Rewizje rutynowe obejmują wszystkie zmiany w rachunkach regionalnych dla określonego okresu od pierwszego do ostatecznego szacunku. Rewizje rutynowe są przeprowadzane na bieżąco a ich zakres jest każdorazowo udostępniany przy publikacji danych.

Sekwencja rutynowych rewizji dotyczących danych z rachunków regionalnych za rok kalendarzowy t jest następująca:

- wstępne szacunki obliczane w terminie t+12 miesięcy,
- dane ostateczne obliczane w terminie t+21 miesięcy – wstępne szacunki są korygowane ze względu na dostępność bardziej kompleksowych danych,
- zrewidowane dane ostateczne obliczane w terminie t+23 miesięcy – dane uwzględniają zmiany wprowadzone w rachunkach narodowych.

Główne/benchmarkingowe rewizje w rachunkach regionalnych z reguły są zsynchronizowane z rewizjami w rocznych rachunkach narodowych.

Główne/benchmarkingowe zmiany są przeprowadzane z następujących powodów:

- dostępność nowych źródeł danych i/lub nowych zastosowanych metod,
- zmiana definicji, klasyfikacji i metod stosowanych do zestawiania rachunków narodowych,
- wprowadzanie nowych aktów prawnych,
- wdrożenie lub zmiana rozporządzenia Unii Europejskiej w sprawie ustalenia wspólnej Klasyfikacji Jednostek Terytorialnych do Celów Statystycznych (NUTS).

W przypadku rewizji głównych/benchmarkingowych, w celu zapewnienia porównywalnych danych z rachunków regionalnych wykonuje się przeliczenia retrospektywne dla całego szeregu czasowego.

Rewizje ad hoc są to rewizje nieregularne (wdrażane doraźnie), zwykle wynikające z konieczności wprowadzenia zmian metodologicznych, takich jak rewizja ESA.

¹⁹ Szczegółowe informacje na temat terminów, częstotliwości, zakresów i długości szeregów czasowych objętych rewizjami w rachunkach narodowych i regionalnych zgodnych z HERP podane są w podręczniku Eurostatu *Practical guidelines for revising ESA 2010 data*, edycja 2019. Podręcznik dostępny jest na stronie: [Practical guidelines for revising ESA 2010 data – 2019 edition - Products Manuals and Guidelines - Eurostat \(europa.eu\)](https://eur-lex.europa.eu/legal-content/PL/TXT/PDF/?uri=CELEX:32009R0223).

²⁰ Opis wdrożonych zmian znajduje się w *Informacji Głównego Urzędu Statystycznego na temat rewizji rachunków narodowych w latach 1995–2018* na stronie: [Główny Urząd Statystyczny / Obszary tematyczne / Rachunki narodowe / Roczne rachunki narodowe / Informacja Głównego Urzędu Statystycznego na temat rewizji rachunków narodowych w latach 1995–2018](https://gus.gov.pl/obszary-tematyczne/rachunki-narodowe/roczne-rachunki-narodowe/informacja-glownego-urzedu-statystycznego-na-temat-rewizji-rachunkow-narodowych-w-latach-1995-2018).

²¹ Pełny tekst rozporządzenia dostępny jest na stronie: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/PL/TXT/PDF/?uri=CELEX:32009R0223>.

8. SPOSÓB PREZENTACJI WYNIKÓW BADANIA PRESENTATION OF THE SURVEY RESULTS

Informacje wynikowe z badania *Produkt krajowy brutto i jego elementy w ujęciu regionalnym* prezentowane są według klasyfikacji PKD oraz klasyfikacji NUTS. Dane z badania dotyczą roku kalendarzowego.

W bieżących publikacjach rocznych dane dotyczą okresu kilku ostatnich lat. Natomiast dane dla pełnego szeregu czasowego (począwszy od danych za rok 2000) są dostępne i na bieżąco aktualizowane w bazach GUS: Banku Danych Lokalnych i Dziedzinowych Bazach Wiedzy oraz w bazie danych Eurostatu.

Zmienne z rachunków regionalnych publikowane na poziomie makroregionów, regionów i podregionów:

- produkt krajowy brutto (ceny bieżące),
- wartość dodana brutto ogółem i według grup sekcji PKD (ceny bieżące),

Zmienne z rachunków regionalnych publikowane na poziomie makroregionów i regionów (w podziale statystycznym według klasyfikacji NUTS) oraz województw (w podziale administracyjnym):

- produkt krajowy brutto (ceny stałe),
- wartość dodana brutto ogółem, według sekcji PKD, według sektorów instytucjonalnych (ceny bieżące),
- podstawowe elementy rachunku produkcji i rachunku tworzenia dochodów (produkcja globalna, zużycie pośrednie, koszty związane z zatrudnieniem według sekcji PKD, nadwyżka operacyjna brutto),
- dochody w sektorze gospodarstw domowych (dochody pierwotne brutto/netto i dochody do dyspozycji brutto/netto) oraz następujące elementy rachunku podziału pierwotnego i wtórnego dochodów w sektorze gospodarstw domowych:
  - koszty związane z zatrudnieniem,
  - dochody z tytułu własności (przychody),
  - dochody z tytułu własności (rozchody),
  - składki netto na ubezpieczenia społeczne (przychody),
  - świadczenia społeczne inne niż transfery socjalne w naturze (przychody),
  - pozostałe transfery bieżące (przychody),
  - podatki bieżące od dochodów, majątku itp.,
  - składki netto na ubezpieczenia społeczne (rozchody),
  - świadczenia społeczne inne niż transfery socjalne w naturze (rozchody),
  - pozostałe transfery bieżące (rozchody).

Dane prezentowane są w postaci:

- wartości oraz wskaźników relacji i struktury – w cenach bieżących,
- wskaźników natężenia (WDB/PKB na 1 mieszkańca, WDB na 1 pracującego),
- wskaźników dynamiki – w cenach bieżących, w cenach stałych – przy podstawie zmiennej oraz przy podstawie stałej.

Dane z rachunków regionalnych są publikowane zgodnie z: kalendarzem rocznym, programem badań statystycznych statystyki publicznej, kalendarium komunikatów i obwieszczeń, tytułowymi planami wydawniczymi GUS i urzędów statystycznych.

Informacje z rachunków regionalnych zawarte są w następujących opracowaniach statystyki publicznej:

- Informacja sygnałna „Wstępne szacunki produktu krajowego brutto w przekroju regionów” [Główny Urząd Statystyczny / Obszary tematyczne / Rachunki narodowe / Rachunki regionalne / Wstępne szacunki produktu krajowego brutto w przekroju regionów w 2020 roku](#), dostępna w grudniu,
- Informacja sygnałna „Produkt krajowy brutto i wartość dodana brutto w przekroju regionów” [Główny Urząd Statystyczny / Obszary tematyczne / Rachunki narodowe / Rachunki regionalne / Produkt krajowy brutto i wartość dodana brutto w przekroju regionów w 2019 r.](#), dostępna we wrześniu,

- Publikacja „Produkt krajowy brutto – rachunki regionalne”
[Główny Urząd Statystyczny / Obszary tematyczne / Rachunki narodowe / Rachunki regionalne / Produkt krajowy brutto - rachunki regionalne w latach 2017-2019](#), dostępna w grudniu,
- Obwieszczenie Prezesa Głównego Urzędu Statystycznego w sprawie szacunków produktu krajowego brutto na jednego mieszkańca za okres ostatnich trzech lat
[Główny Urząd Statystyczny / Opracowania sygnałne / Komunikaty i Obwieszczenia / Lista komunikatów i obwieszczeń / Obwieszczenie w sprawie szacunków wartości produktu krajowego brutto na jednego mieszkańca w latach 2017-2019 na poziomie makroregionów \(NUTS 1\), regionów \(NUTS 2\) i podregionów \(NUTS 3\)](#), dostępne w październiku,
- Rocznik Statystyczny Województw
[Główny Urząd Statystyczny / Obszary tematyczne / Roczniki statystyczne / Roczniki Statystyczne / Rocznik Statystyczny Województw 2021](#), dostępny w grudniu,
- Rocznik Statystyczny Rzeczypospolitej Polskiej
[Główny Urząd Statystyczny / Obszary tematyczne / Roczniki statystyczne / Roczniki Statystyczne / Rocznik Statystyczny Rzeczypospolitej Polskiej 2021](#), dostępny w grudniu,
- Mały Rocznik Statystyczny Polski
[Główny Urząd Statystyczny / Obszary tematyczne / Roczniki statystyczne / Roczniki Statystyczne / Mały Rocznik Statystyczny Polski 2021](#), dostępny w lipcu,
- Polska w liczbach
[Główny Urząd Statystyczny / Obszary tematyczne / Inne opracowania / Inne opracowania zbiorcze / Polska w liczbach 2021](#), dostępna w maju,
- Regiony Polski
[Główny Urząd Statystyczny / Obszary tematyczne / Inne opracowania / Miasta, województwa / Regiony Polski 2021](#), dostępne w sierpniu,
- roczniki statystyczne poszczególnych województw,
- artykuły o regionalnym produkcie krajowym brutto i wartości dodanej brutto w Biuletynie Statystycznym oraz Wiadomościach Statystycznych wydawanych przez Polskie Towarzystwo Statystyczne i Główny Urząd Statystyczny,
- bieżące informacje – krótkie zestawienia przygotowywane na konferencje prasowe dla mediów.

Dane wynikowe znajdują się również w Internetowych bazach danych:

- Bank Danych Lokalnych, dostępny jest pod adresem [GUS - Bank Danych Lokalnych \(stat.gov.pl\)](#) i jest zasilany danymi z rachunków regionalnych 2 razy w roku:
  - w terminie 13 miesięcy po zakończeniu roku odniesienia (t+13) – szacunek wstępny
  - w terminie 23 miesięcy po zakończeniu roku odniesienia (t+23) – zrewidowane dane ostateczne
- Dziedziczne Bazy Wiedzy „Dziedziczna Baza Wiedzy Rachunki Narodowe – Rachunki narodowe niefinansowe roczne – rachunki regionalne” dostępna jest pod linkiem:
[RachunkiNarodowe \(stat.gov.pl\)](#)
- Strateg – System Monitorowania Rozwoju – Rachunki narodowe dostępne na stronie:
[STRATEG \(stat.gov.pl\)](#)
- Baza danych Eurostatu – General and regional statistics/Regional statistics by NUTS classification/Regional economic accounts dostępne pod linkiem:
[Database - Eurostat \(europa.eu\)](#)
- Baza danych OECD
[Regional Economy \(oecd.org\)](#)

9. OCENA JAKOŚCI BADANIA ASSESSMENT OF THE SURVEY QUALITY

Zgodnie z rozporządzeniem wykonawczym Komisji (Unii Europejskiej) 2016/2304 z dnia 19 grudnia 2016 r. w sprawie sposobów, struktury, częstotliwości składania oraz wskaźników oceny sprawozdań dotyczących jakości danych przekazywanych na podstawie rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (Unii Europejskiej) nr 549/2013 (ESA 2010), każde państwo członkowskie przedkłada sprawozdanie dotyczące jakości danych z rachunków narodowych i regionalnych. Sprawozdanie obejmuje wszystkie tablice programu transmisji danych określone w załączniku B do rozporządzenia nr 549/2013, przekazane przez państwa członkowskie w roku poprzedzającym sprawozdanie.

Sprawozdanie dotyczące jakości zawiera informacje na temat kryteriów jakości określonych w art. 12 ust. 1 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (Wspólnoty Europejskiej) nr 223/2009 z dnia 11 marca 2009 r. w sprawie statystyki europejskiej (Dz. U. L 87 z 31.03.2009, str. 164, z późn. zm.). Informacje przedstawiane są według następującego schematu:

- przydatność,
- dokładność i wiarygodność,
- aktualność i terminowość,
- dostępność i przejrzystość,
- spójność i porównywalność.

Komisja Europejska sprawozdaje Parlamentowi Europejskiemu i Radzie Unii Europejskiej na temat jakości danych przekazywanych w tablicach ESA (w tym z dziedziny rachunków regionalnych) wykorzystując informacje z raportów jakości Eurostatu. Dokumentem prezentującym ocenę jakości przekazywanych danych jest *Quality report on National and Regional Accounts*²².

W wyniku przeprowadzenia przeglądu jakości danych wynikowych z realizowanego badania dokonano podsumowania według powyższych kryteriów.

Przydatność

Zestawiane w ramach badania rachunki zapewniają zakres danych wynikowych obligatoryjny dla państw członkowskich Unii Europejskiej przekazywanych do Eurostatu w terminach i w tablicach regionalnych według programu transmisji danych. Kompletność danych z rachunków regionalnych, przekazywanych zgodnie z wymogami programu transmisji danych, jest wysoka.

Dane z rachunków regionalnych dostarczają kluczowych informacji wielu użytkownikom, takim jak: krajowe, regionalne i lokalne organy rządowe i samorządowe, instytucje finansowe, w tym Bank Centralny, instytucje Unii Europejskiej, związki zawodowe oraz instytucje naukowe.

Dane z rachunków regionalnych są wykorzystywane do monitorowania kwalifikowalności regionów do finansowania z funduszy strukturalnych, formułowania, wdrażania i oceny polityk, strategii i programów zarówno na poziomie krajowym jak i regionalnym oraz monitorowania ich realizacji, a także prognozowania oraz analiz naukowych.

Dokładność i wiarygodność

W zakresie rachunków regionalnych istnieje zestaw działań kontrolnych, monitorujących i zapobiegających błędom: analizy jakości zbiorów danych, edytowanie danych w celu identyfikacji brakujących zapisów oraz potencjalnych błędnych zapisów mających wpływ na regionalne PKB. Wyniki pośrednie z rachunków regionalnych są porównywane z innymi danymi statystycznymi lub administracyjnymi, dostarczającymi podobnych informacji w ramach tej samej dziedziny w celu potwierdzenia danych lub wyjaśnienia wzrostów/spadków danego zjawiska. Przeprowadzane są również analizy zmiennych w czasie oraz inne różne porównania zmiennych wyników. W przypadku różnic lub nietypowych zmian zestawu danych są ponownie analizowane.

W obszarze rachunków regionalnych rewizje danych statystycznych są regularnie wdrażane. Mają one na celu udostępnienie danych statystycznych wyższej jakości, przygotowanych zgodnie z nowymi metodami obliczeniowymi i/lub klasyfikacjami, opracowanych w oparciu o najaktualniejsze dane źródłowe.

²² Eurostat. (2021). *Quality report on National and Regional Accounts 2020 DATA – 2021 edition* [Quality report on national and regional accounts - 2020 data - 2021 edition \(europa.eu\)](https://ec.europa.eu/eurostat/tgm/table.do?tab=table&init=1&language=en&plugin=1)

W przypadku głównych/benchmarkingowych rewizji przeliczenia obejmują wiele lat z szeregu czasowego danych z rachunków regionalnych, w celu zapewnienia danych dla możliwie najdłuższych szeregów czasowych.

W przypadku wdrażania rewizji zrewidowane dane z rachunków regionalnych są udostępniane wraz z notkami wyjaśniającymi główne przyczyny zmian i ich charakter (dostępne nowe dane źródłowe, nowe metody itp.).

Ilościowa ocena rozmiaru rewizji danych z polskich rachunków regionalnych, przekazywanych do Eurostatu w ramach programu transmisji danych, jest obliczana przez Eurostat (Raport jakości – wskaźniki rewizji). Wyniki są analizowane i komentowane przez stronę polską.

Aktualność (punktualność) i terminowość

Terminy publikacji danych z rachunków regionalnych zależą od przepisów krajowych i przepisów Unii Europejskiej, dostępu do danych źródłowych oraz złożoności procesu zestawiania rachunków regionalnych.

Szczegółowy zakres i wymagane terminy transmitowania danych z rachunków regionalnych do Eurostatu są zdefiniowane w programie transmisji danych.

Dotrzymywane są wyznaczone w krajowym planie wydawniczym terminy publikacji oraz terminy przekazywania danych do Eurostatu wskazane w programie transmisji danych.

Pierwsze szacunki produktu krajowego brutto/wartości dodanej brutto ogółem na poziomie regionów są dostępne w terminie 12 miesięcy po zakończeniu roku odniesienia (szacunek wstępny).

Termin udostępnienia wyników obliczeń z rachunków regionalnych wynika nie tylko ze złożoności procesu zestawiania rachunków, ale także terminów zakończenia przetwarzania i zaakceptowania wykorzystywanych źródeł danych. Powoduje to jednocześnie, że możliwości skrócenia czasu potrzebnego na zestawienie i opublikowanie danych z rachunków regionalnych są bardzo ograniczone.

Dostępność i przejrzystość

Metadane towarzyszące danym z rachunków regionalnych ułatwiają zrozumienie, analizę i interpretację prezentowanych danych. Metadane są przygotowywane i rozpowszechniane w ramach procesu statystycznego. Metadane zawierają pojęcia, definicje i klasyfikacje stosowane w badaniu.

Opisy metodologiczne dotyczące rachunków regionalnych dostępne dla użytkowników zewnętrznych:

- *Kompendium wiedzy o rachunkach regionalnych* [Główny Urząd Statystyczny / Obszary tematyczne / Rachunki narodowe / Rachunki regionalne / Kompendium wiedzy o rachunkach regionalnych](#),
- uwagi metodyczne i podstawowe pojęcia znajdują się w publikacji: [Główny Urząd Statystyczny / Obszary tematyczne / Rachunki narodowe / Rachunki regionalne / Produkt krajowy brutto - rachunki regionalne w latach 2017-2019](#),
- opracowanie *Regional GVA Inventory* (Inwentaryzacja regionalnej WDB) przedstawiające opis metod obliczeń stosowanych w rachunkach regionalnych oraz źródeł danych i zmiennych wykorzystanych do regionalizacji wartości dodanej brutto [6f5f1d27-15df-a799-372b-58dedcacd06e \(europa.eu\)](#),
- metadane w zakresie polskich rachunków regionalnych zgodnie ze standardem raportowania metadanych - *Single Integrated Metadata Structure V2.0* (metadane w trakcie walidacji).

Dane z rachunków regionalnych udostępniane są w bazie danych Głównego Urzędu Statystycznego – Banku Danych Lokalnych, w ramach kategorii „Rachunki regionalne”: [GUS - Bank Danych Lokalnych \(stat.gov.pl\)](#). Dane z rachunków regionalnych są również dostępne w bazie danych Eurostatu: [Database - Eurostat \(europa.eu\)](#).

Spójność i porównywalność

Porównywalność przestrzenna

Porównywalność geograficzna rachunków regionalnych jest zapewniona poprzez zastosowanie wspólnych definicji i standardów zestawiania rachunków zgodnie z ESA 2010. Zestawianie rachunków regionalnych zgodnie z metodologią stosowaną na poziomie Unii Europejskiej pozwala na publikację zestawów danych pozwalających na porównania międzynarodowe.

Porównywalność pomiędzy regionami jest również zapewniona poprzez zastosowanie klasyfikacji NUTS – pozwala na dokonanie analiz i porównań pomiędzy regionami Polski oraz w ramach całej Unii Europejskiej.

Porównywalność czasowa

Z uwagi na to, że dane dla wszystkich okresów odniesienia są zestawiane zgodnie z wymogami ESA 2010, dane z rachunków regionalnych są w pełni porównywalne w czasie. W przypadku ważnych zmian w metodach,

---

klasyfikacjach przeprowadzana jest rewizja długich szeregów czasowych (często pełnych szeregów). Należy zwrócić uwagę, że rewizja danych w rachunkach narodowych (poziom kraju) często prowadzi do rewizji na poziomie regionalnym, nawet wtedy, gdy regionalne źródła danych nie zostały zrewidowane. Jeżeli nie jest możliwe natychmiastowe wdrożenie takiej rewizji dla całego szeregu czasowego, to przy udostępnieniu danych prezentuje się przerwę w szeregu czasowym.

Spójność dziedzinowa

Dane z rachunków regionalnych są zasadniczo zgodne z danymi z rachunków narodowych.

Dane o regionalnej wartości dodanej brutto i kosztach związanych z zatrudnieniem są zgodne z rachunkami narodowymi tylko dla wielkości ogółem Polska, natomiast dane według sekcji PKD różnią się od danych z rachunków narodowych, co wynika z przyjęcia różnej jednostki klasyfikacyjnej w rachunkach regionalnych i rachunkach narodowych.

W rachunkach regionalnych stosowana jest metoda jednostek lokalnych rodzaju działalności i dane według regionów i podregionów są grupowane według sekcji PKD zgodnie z siedzibą i podstawowym rodzajem działalności jednostki lokalnej przedsiębiorstwa.

Dane o produkcji globalnej i zużyciu pośrednim również nie są spójne z danymi z rachunków narodowych. Wynika to z zasady ewidencjonowania produkcji globalnej oraz zużycia pośredniego z uwzględnieniem obrotów wewnętrznych, to jest łącznie z wartością produktów wytworzonych przez jedną jednostkę lokalną i przeznaczonych do dalszego przetwarzania w innych jednostkach lokalnych tej samej jednostki instytucjonalnej.

Spójność wewnętrzna

Dane o regionalnym PKB są spójne pomiędzy poziomami makroregionów, regionów i podregionów.

BIBLIOGRAFIA

BIBLIOGRAPHY

- Eurostat. (2013). *Manual on regional accounts methods – 2013 edition*
[7114fba9-1a3f-43df-b028-e97232b6bac5 \(europa.eu\)](#)
- Eurostat. (2016). *Handbook on prices and volumes measures in national accounts – 2016 edition*
[Handbook on prices and volume measures in national accounts \(europa.eu\)](#)
- Eurostat. (2017). *Europejski kodeks praktyk statystycznych*
[Europejski kodeks praktykstatystycznych](#)
- Eurostat. (2019). *Manual on Government Deficit and Debt – Implementation of ESA 2010 – 2019 edition*
[5d6fc8f4-58e3-4354-acd3-a29a66f2e00c \(europa.eu\)](#)
- Eurostat. (2019). *Practical guidelines for revising ESA 2010 data – 2019 edition*
[Practical guidelines for revising ESA 2010 data – 2019 edition - Products Manuals and Guidelines - Eurostat \(europa.eu\)](#)
- Eurostat. (2021). *Quality report on National and Regional Accounts 2020 DATA – 2021 edition*
[Quality report on national and regional accounts - 2020 data - 2021 edition \(europa.eu\)](#)
- Eurostat. (2021). *Statistical Requirements Compendium – 2021 edition*
[Statistical Requirements Compendium – 2021 edition - Products Manuals and Guidelines - Eurostat \(europa.eu\)](#)
- Główny Urząd Statystyczny. (2014). *Podręcznik dotyczący różnic pomiędzy ESA 95 a ESA 2010*
[Główny Urząd Statystyczny / Obszary tematyczne / Rachunki narodowe / Europejski System Rachunków Narodowych i Regionalnych \(ESA 2010\) / Podręcznik dotyczący różnic pomiędzy ESA 95 a ESA 2010](#)
- Główny Urząd Statystyczny, Urząd Statystyczny w Katowicach. (2017). *Kompendium wiedzy o rachunkach regionalnych*
[Główny Urząd Statystyczny / Obszary tematyczne / Rachunki narodowe / Rachunki regionalne / Kompendium wiedzy o rachunkach regionalnych](#)
- Główny Urząd Statystyczny. (2020). *Informacja Głównego Urzędu Statystycznego na temat rewizji rachunków narodowych w latach 1995–2018*
[Główny Urząd Statystyczny / Obszary tematyczne / Rachunki narodowe / Roczne rachunki narodowe / Informacja Głównego Urzędu Statystycznego na temat rewizji rachunków narodowych w latach 1995–2018](#)
- Główny Urząd Statystyczny. (2021). *Rachunki narodowe według sektorów instytucjonalnych w latach 2016–2019*
[Główny Urząd Statystyczny / Obszary tematyczne / Rachunki narodowe / Roczne rachunki narodowe / Rachunki narodowe według sektorów instytucjonalnych w latach 2016–2019](#)
- United Nations, European Commission, International Monetary Fund, Organization for Economic Cooperation and Development, World Bank. (2009). *System of National Accounts 2008 (SNA 2008)*
[SNA complete.book \(un.org\)](#)
- Urząd Statystyczny w Katowicach. (2020). *Regional GVA Inventory*
[6f5f1d27-15df-a799-372b-58dedcadd06e \(europa.eu\)](#)
- Urząd Statystyczny w Katowicach. (2020). *Produkt krajowy brutto – rachunki regionalne w latach 2017-2019*
[Główny Urząd Statystyczny / Obszary tematyczne / Rachunki narodowe / Rachunki regionalne / Produkt krajowy brutto - rachunki regionalne w latach 2017-2019](#)
- Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (Wspólnoty Europejskiej) nr 177/2008 z dnia 20 lutego 2008 r. ustanawiające wspólne ramy dla rejestrów przedsiębiorstw do celów statystycznych i uchylające rozporządzenie Rady (Europejskiej Wspólnoty Gospodarczej) nr 2186/93 (Dz. Urz. UE L 61 z 05.03.2008, str. 6)
- Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (Wspólnoty Europejskiej) nr 223/2009 z dnia 11 marca 2009 r. w sprawie statystyki europejskiej oraz uchylające rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (Wspólnoty Europejskiej, Euratom) nr 1101/2008 w sprawie przekazywania do Urzędu Statystycznego Wspólnot Europejskich danych statystycznych objętych zasadą poufności, rozporządzenie Rady (Wspólnoty Europejskiej) nr 322/97 w sprawie statystyk Wspólnoty oraz decyzję Rady 89/382/EWG, Euratom w sprawie ustanowienia Komitetu ds. Programów Statystycznych Wspólnot Europejskich (Dz. Urz. L 87 z 31.03.2009, str. 164, z późn. zm.)

Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (Unii Europejskiej) nr 549/2013 z dnia 21 maja 2013 r. w sprawie europejskiego systemu rachunków narodowych i regionalnych w Unii Europejskiej (Dz. Urz. UE L 174 z 26.06.2013, z późn. zm.)

Rozporządzenie wykonawcze Komisji (Unii Europejskiej) 2016/2304 z dnia 19 grudnia 2016 r. w sprawie sposobów, struktury, częstotliwość i składania oraz wskaźników oceny sprawozdań dotyczących jakości danych przekazywanych na podstawie rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (Unii Europejskiej) nr 549/2013 (ESA 2010) (Dz. Urz. UE L 345 z 20.12.2016, str. 27)

Rozporządzenie Komisji (Unii Europejskiej) 2019/1755 z dnia 8 sierpnia 2019 r. zmieniające załączniki do rozporządzenia (Wspólnoty Europejskiej) nr 1059/2003 Parlamentu Europejskiego i Rady w sprawie ustalenia wspólnej klasyfikacji Jednostek Terytorialnych do Celów Statystycznych (NUTS) (Dz. Urz. UE L 270 z 24.10.2019, str. 1)

Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 24 grudnia 2007 r. w sprawie Polskiej Klasyfikacji Działalności (PKD) (Dz. U. poz.1885, z późn. zm.)

Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 4 września 2015 r. w sprawie Polskiej Klasyfikacji Wyrobów i Usług (PKWiU) (Dz. U. poz. 1676, z późn. zm.)

Ustawa z dnia 29 czerwca 1995 r. o statystyce publicznej (Dz. U. z 2022 r. poz. 459)

Ustawa z dnia 20 sierpnia 1997 r. o Krajowym Rejestrze Sądowym (Dz. U. z 2021 r. poz. 112, z późn. zm.)

Ustawa z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2021 r. poz. 305, z późn. zm.)

Ustawa z dnia 26 października 2000 r. o sposobie obliczania wartości rocznego produktu krajowego brutto (Dz. U. z 2021 r. poz. 151)

ZAŁĄCZNIK. WYKAZ STATYSTYCZNYCH I ADMINISTRACYJNYCH ŹRÓDEŁ DANYCH WYKORZYSTYWANYCH W BADANIU

ANNEX. LIST OF THE STATISTICAL AND ADMINISTRATIVE DATA SOURCES USED IN THE SURVEY

1. Statystyczne źródła danych

SP Roczna ankieta przedsiębiorstwa

Jednostki zobowiązane do przekazywania danych:

Podmioty gospodarki narodowej o liczbie pracujących 10 lub więcej osób, prowadzące działalność przeważającą zaklasyfikowaną wg PKD do sekcji A (z wyłączeniem osób fizycznych prowadzących indywidualne gospodarstwa rolne), B, C, D, E, F, G, H, I, J (z wyłączeniem instytucji kultury mających osobowość prawną), K (z wyłączeniem banków, spółdzielczych kas oszczędnościowo-kredytowych, instytucji ubezpieczeniowych, biur i domów maklerskich, towarzystw i funduszy inwestycyjnych oraz towarzystw i funduszy emerytalnych), L, M, N, P (z wyłączeniem 85.42.B), Q (z wyłączeniem samodzielnych publicznych zakładów opieki zdrowotnej), R (z wyłączeniem instytucji kultury mających osobowość prawną), S (z wyłączeniem związków zawodowych, organizacji religijnych i politycznych). Za Państwowe Gospodarstwo Leśne Lasy Państwowe jednostki organizacyjne Lasów Państwowych przekazują dane ze swojej działalności.

Zakres wykorzystywanych danych:

- dane dla przedsiębiorstwa: bilans, rachunek zysków i strat oraz dane uzupełniające, wartość brutto środków trwałych oraz nakłady na ich budowę, zakup i ulepszenie,
- dane dla jednostek lokalnych: wartość wytworzonych produktów, wartość przychodów ze sprzedaży towarów i materiałów, koszt nabycia (zakup) sprzedanych towarów i materiałów, całkowite koszty poniesione na wytworzenie produktów, nakłady na środki trwałe nowe i ulegające ulepszeniu, wartość brutto środków trwałych (stan na 31 grudnia), wynagrodzenia brutto, przeciętna liczba zatrudnionych oraz pracujący w osobach (stan na 31 grudnia).

Sektory instytucjonalne wykorzystujące źródło danych: sektor przedsiębiorstw niefinansowych (S.11), sektor instytucji finansowych (S.12), sektor instytucji rządowych i samorządowych (S.13).

F-01/I-01 Sprawozdanie o przychodach, kosztach i wyniku finansowym oraz o nakładach na środki trwałe

Jednostki zobowiązane do przekazywania danych:

Podmioty gospodarki narodowej o liczbie pracujących od 10 i więcej osób, prowadzące działalność przeważającą zaklasyfikowaną wg PKD do sekcji A (z wyłączeniem osób fizycznych prowadzących indywidualne gospodarstwa rolne), B, C, D, E, F, G, H, I, J (z wyłączeniem państwowych i samorządowych instytucji kultury mających osobowość prawną), K (z wyłączeniem banków, spółdzielczych kas oszczędnościowo-kredytowych, instytucji ubezpieczeniowych, biur i domów maklerskich, towarzystw i funduszy inwestycyjnych oraz towarzystw i funduszy emerytalnych), L, M, N, P (z wyłączeniem 85.42.B), Q (z wyłączeniem samodzielnych publicznych zakładów opieki zdrowotnej), R (z wyłączeniem państwowych samorządowych instytucji kultury mających osobowość prawną), S (z wyłączeniem działu 94) prowadzące księgi rachunkowe; badaniem nie są objęte państwowe jednostki organizacyjne prowadzące działalność naukowo-badawczą, agencje wykonawcze, jednostki i zakłady budżetowe.

Zakres wykorzystywanych danych:

Rachunek zysków i strat, dane uzupełniające, aktywa.

Sektory instytucjonalne wykorzystujące źródło danych: sektor przedsiębiorstw niefinansowych (S.11), sektor instytucji finansowych (S.12), sektor instytucji rządowych i samorządowych (S.13).

SP-3 Sprawozdanie o działalności gospodarczej przedsiębiorstw

Jednostki zobowiązane do przekazywania danych:

Podmioty gospodarki narodowej o liczbie pracujących 9 lub mniej osób, prowadzące działalność przeważającą zaklasyfikowaną wg PKD do sekcji A (dział 01 – wyłącznie jednostki z kapitałem zagranicznym, dział 02 i 03, z wyłączeniem osób fizycznych prowadzących indywidualne gospodarstwa rolne), B, C, D, E, F, G, H, I, J (z wyłączeniem instytucji kultury mających osobowość prawną), K (z wyłączeniem banków, spółdzielczych kas oszczędnościowo-kredytowych, instytucji ubezpieczeniowych, biur i domów maklerskich, towarzystw i funduszy inwestycyjnych oraz towarzystw i funduszy emerytalnych), L, M, N, P (z wyłączeniem 85.42.B), Q (z wyłączeniem samodzielnych publicznych zakładów opieki zdrowotnej), R (z wyłączeniem instytucji kultury mających osobowość prawną), S (dział 94 – wyłącznie jednostki z kapitałem zagranicznym, dział 95 i 96); badaniem nie są objęte państwowe jednostki organizacyjne.

Zakres wykorzystywanych danych:

Uogólnione dane dotyczące wynagrodzeń brutto, pracujących ogółem w głównym miejscu pracy i przeciętnej liczby zatrudnionych dla jednostek zakwalifikowanych do sekcji K w przekroju 17 regionów (jednostek 2 poziomu według klasyfikacji NUTS 2016).

Sektor instytucjonalny wykorzystujący źródło danych: sektor instytucji finansowych (S.12).

F-01/s Sprawozdanie o przychodach, kosztach i wyniku finansowym uczelni

Jednostki zobowiązane do przekazywania danych:

Centrum Medyczne Kształcenia Podyplomowego; uczelnie, które prowadzą działalność na podstawie ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. – Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce (Dz. U. z 2018 r. poz. 1668, z późn. zm.).

Zakres wykorzystywanych danych:

Rachunek zysków i strat.

Sektory instytucjonalne wykorzystujące źródło danych: sektor przedsiębiorstw niefinansowych (S.11), sektor instytucji rządowych i samorządowych (S.13), sektor instytucji niekomercyjnych działających na rzecz gospodarstw domowych (S.15).

F-02/dk Roczne sprawozdanie o finansach instytucji kultury

Jednostki zobowiązane do przekazywania danych:

Państwowe i samorządowe instytucje kultury mające osobowość prawną, bez względu na liczbę pracujących, prowadzące działalność przeważającą zaklasyfikowaną wg PKD do sekcji J (dział 59), R (działy 90 i 91, z wyłączeniem parków narodowych); badaniem nie są objęte jednostki i zakłady budżetowe.

Zakres wykorzystywanych danych:

Rachunek zysków i strat.

Sektor instytucjonalny wykorzystujący źródło danych: sektor instytucji rządowych i samorządowych (S.13).

F-01/o Sprawozdanie o przychodach, kosztach i wyniku finansowym szkół i innych placówek oświatowych

Jednostki zobowiązane do przekazywania danych:

- przedszkola i inne formy wychowania przedszkolnego, szkoły podstawowe, gimnazja, szkoły ponadgimnazjalne i ponadpodstawowe, w tym policealne, szkoły artystyczne, kolegia pracowników służb społecznych oraz inne placówki oświatowe prowadzone przez podmioty inne niż jednostki administracji rządowej i jednostki samorządu terytorialnego,
- publiczne szkoły i placówki oświatowe przekazane przez jednostki samorządu terytorialnego do prowadzenia podmiotom niepublicznym.

Zakres wykorzystywanych danych:

Podstawowe informacje o jednostce sprawozdawczej, przychody i koszty.

Sektor instytucjonalny wykorzystujący źródło danych: sektor instytucji rządowych i samorządowych (S.13).

H-01w *Sprawozdanie o sieci handlowej***Jednostki zobowiązane do przekazywania danych:**

Podmioty gospodarki narodowej, o liczbie pracujących 10 lub więcej osób, prowadzące działalność gospodarczą poprzez sieć sklepów, sklepy detaliczne, stacje paliw (z wyłączeniem indywidualnych gospodarstw rolnych).

Zakres wykorzystywanych danych:

Dane dotyczące sklepów, aptek i stacji paliw (liczba pracujących, wartość sprzedaży).

Sektor instytucjonalny wykorzystujący źródło danych: sektor przedsiębiorstw niefinansowych (S.11).

PNT-01 *Sprawozdanie o działalności badawczej i rozwojowej (B+R)***Jednostki zobowiązane do przekazywania danych:**

- podmioty gospodarki narodowej bez względu na liczbę pracujących prowadzące przeważającą działalność zaklasyfikowaną wg PKD do działu 72 – metoda obserwacji pełnej,
- podmioty gospodarki narodowej prowadzące prace badawcze i rozwojowe obok innej przeważającej działalności bez względu na liczbę pracujących – metoda obserwacji reprezentacyjnej na dobranej celowo próbie.

Zakres wykorzystywanych danych:

- nakłady bieżące na działalność B+R (nakłady wewnętrzne),
- środki przekazane na finansowanie działalności B+R.

Sektory instytucjonalne wykorzystujące źródło danych: sektor przedsiębiorstw niefinansowych (S.11), sektor instytucji finansowych (S.12), sektor instytucji rządowych i samorządowych (S.13), sektor gospodarstw domowych (S.14), sektor instytucji niekomercyjnych działających na rzecz gospodarstw domowych (S.15).

PNT-01/a *Sprawozdanie o działalności badawczej i rozwojowej (B+R) oraz o środkach alokowanych na prace badawcze i rozwojowe w jednostkach rządowych i samorządowych***Jednostki zobowiązane do przekazywania danych:**

Kancelaria Prezesa Rady Ministrów; Narodowe Centrum Badań i Rozwoju; Narodowe Centrum Nauki; Państwowa Agencja Atomistyki; urzędy marszałkowskie; wojewódzkie urzędy pracy; ministerstwa; Ośrodek Przetwarzania Informacji – Państwowy Instytut Badawczy.

Zakres wykorzystywanych danych:

- nakłady bieżące na działalność B+R (nakłady wewnętrzne),
- środki przekazane na finansowanie działalności B+R.

Sektor instytucjonalny wykorzystujący źródło danych: sektor instytucji rządowych i samorządowych (S.13).

PNT-01/s *Sprawozdanie o działalności badawczej i rozwojowej (B+R) w szkołach wyższych***Jednostki zobowiązane do przekazywania danych:**

Szkoły wyższe.

Zakres pozyskiwanych danych:

- nakłady bieżące na działalność B+R (nakłady wewnętrzne),
- środki przekazane na finansowanie działalności B+R.

Sektory instytucjonalne wykorzystujące źródło danych: sektor przedsiębiorstw niefinansowych (S.11), sektor instytucji rządowych i samorządowych (S.13), sektor instytucji niekomercyjnych działających na rzecz gospodarstw domowych (S.15).

R-10S Sprawozdanie o skupie produktów rolnych i leśnych

Jednostki zobowiązane do przekazywania danych:

- podmioty gospodarki narodowej prowadzące w ramach działalności gospodarczej skup produktów rolnych bezpośrednio od producentów, w tym osoby fizyczne prowadzące w ramach działalności skup bezpośrednio od producenta (z wyjątkiem skupu prowadzonego bezpośrednio przez punkty detalicznej sprzedaży warzyw i owoców dla ludności), jeżeli ogólna wartość skupionych przez osoby fizyczne produktów w okresie półrocza przekracza 10 tys. zł,
- podmioty gospodarki narodowej prowadzące w ramach działalności gospodarczej skup produktów leśnych.

Zakres wykorzystywanych danych:

Wartość i ilość skupionych produktów od gospodarstw indywidualnych.

Sektor instytucjonalny wykorzystujący źródło danych: sektor gospodarstw domowych (S.14).

C-02-2 Notowania cen detalicznych owoców i warzyw

Jednostki zobowiązane do przekazywania danych:

Podmioty gospodarki narodowej prowadzące punkty sprzedaży detalicznej.

Zakres wykorzystywanych danych:

Średnie ceny detaliczne niektórych owoców i warzyw.

Sektor instytucjonalny wykorzystujący źródło danych: sektor gospodarstw domowych (S.14).

R-CT Notowania cen targowiskowych ważniejszych produktów rolnych

Jednostki zobowiązane do przekazywania danych:

Producenci rolni.

Zakres wykorzystywanych danych:

Ceny uzyskiwane przez rolników na targowiskach za produkty rolne (opracowane jako średnie arytmetyczne wszystkich notowań w skali wojewódzkiej i ogólnokrajowej).

Sektor instytucjonalny wykorzystujący źródło danych: sektor gospodarstw domowych (S.14).

R-ZW-B Badanie pogłowia bydła, owiec i drobiu oraz produkcji zwierzęcej

Jednostki zobowiązane do przekazywania danych:

- gospodarstwa rolne osób fizycznych (gospodarstwa indywidualne),
- gospodarstwa rolne osób prawnych i jednostek organizacyjnych niemających osobowości prawnej – według jednostek lokalnych.

Zakres wykorzystywanych danych:

Elementy obrotu stada bydła w gospodarstwach indywidualnych – przychody z zakupu bydła w czerwcu i grudniu.

Sektor instytucjonalny wykorzystujący źródło danych: sektor gospodarstw domowych (S.14).

R-ZW-S Badanie pogłowia świń oraz produkcji żywca wieprzowego

Jednostki zobowiązane do przekazywania danych:

- gospodarstwa rolne osób fizycznych (gospodarstwa indywidualne),
- gospodarstwa rolne osób prawnych i jednostek organizacyjnych niemających osobowości prawnej – według jednostek lokalnych.

Zakres wykorzystywanych danych:

Elementy obrotu stada trzody chlewnej w gospodarstwach indywidualnych – przychody z zakupu świń w czerwcu i grudniu.

Sektor instytucjonalny wykorzystujący źródło danych: sektor gospodarstw domowych (S.14).

SFU-OZ Sprawozdanie statystyczne oddziałów zagranicznych zakładów ubezpieczeń działających w Polsce

Jednostki zobowiązane do przekazywania danych:

Zagraniczne oddziały zakładów ubezpieczeń działające w Polsce w ramach prawa do zakładania przedsiębiorstw.

Zakres wykorzystywanych danych:

Wybrane dane finansowe.

Sektor instytucjonalny wykorzystujący źródło danych: sektor instytucji finansowych (S.12).

TFI Sprawozdanie o wyniku finansowym towarzystwa funduszy inwestycyjnych

Jednostki zobowiązane do przekazywania danych:

Towarzystwa funduszy inwestycyjnych.

Zakres wykorzystywanych danych:

Dane z rachunku zysków i strat.

Sektor instytucjonalny wykorzystujący źródło danych: sektor instytucji finansowych (S.12).

SOF-1 Sprawozdanie z działalności fundacji, stowarzyszeń i podobnych organizacji społecznych

Jednostki zobowiązane do przekazywania danych:

Stowarzyszenia i podobne organizacje społeczne wraz z ich jednostkami terenowymi posiadającymi osobowość prawną, związki stowarzyszeń, fundacje oraz wybrane jednostki organizacyjne kościołów i związków wyznaniowych prowadzące działalność społeczną.

Zakres wykorzystywanych danych:

- dane dotyczące przychodów i kosztów,
- dane dotyczące liczby fundacji, stowarzyszeń i innych organizacji społecznych zaliczonych do sektora przedsiębiorstw niefinansowych.

Sektory instytucjonalne wykorzystujące źródło danych: sektor przedsiębiorstw niefinansowych (S.11), sektor instytucji rządowych i samorządowych (S.13), sektor instytucji finansowych (S.12), sektor instytucji niekomercyjnych działających na rzecz gospodarstw domowych (S.15).

SOF-2 Sprawozdanie o działalności związków zawodowych

Jednostki zobowiązane do przekazywania danych:

Związki zawodowe i związki zawodowe rolników indywidualnych.

Zakres wykorzystywanych danych:

Dane dotyczące przychodów i kosztów.

Sektor instytucjonalny wykorzystujący źródło danych: sektor instytucji niekomercyjnych działających na rzecz gospodarstw domowych (S.15).

SOF-4s Sprawozdanie z działalności samorządu gospodarczego i zawodowego

Jednostki zobowiązane do przekazywania danych:

Samorząd gospodarczy i zawodowy.

Zakres wykorzystywanych danych:

Dane dotyczące liczby jednostek samorządu gospodarczego i zawodowego w przekroju regionów.

Sektor instytucjonalny wykorzystujący źródło danych: sektor przedsiębiorstw niefinansowych (S.11).

SOF-4p Sprawozdanie z działalności organizacji pracodawców

Jednostki zobowiązane do przekazywania danych:

Organizacje pracodawców.

Zakres wykorzystywanych danych:

Dane dotyczące liczby jednostek organizacji pracodawców w przekroju regionów.

Sektor instytucjonalny wykorzystujący źródło danych: sektor przedsiębiorstw niefinansowych (S.11).

Z-06 Sprawozdanie o pracujących, wynagrodzeniach i czasie pracy

Jednostki zobowiązane do przekazywania danych:

- podmioty gospodarki narodowej prowadzące działalność gospodarczą bez względu na liczbę pracujących zakwalifikowane według PKD do: działu 01; sekcji K (według jednostek lokalnych), z wyjątkiem podmiotów wymienionych w badaniu SP-3, sekcji O (w tym klasa 84.30 według jednostek lokalnych), sekcji P (według jednostek lokalnych z wyjątkiem podklasy 85.42.B), z wyjątkiem podmiotów wymienionych w badaniu SP-3, sekcji Q (w tym działy 87 i 88 według jednostek lokalnych), z wyjątkiem podmiotów wymienionych w badaniu SP-3,
- podmioty gospodarki narodowej prowadzące działalność gospodarczą, w których liczba pracujących wynosi powyżej 9 osób, zaklasyfikowane według PKD do: działów 02 i 03, sekcji B – J, L, M, N, R, S (z wyłączeniem działu 94),
- jednostki sfery budżetowej oraz instytucje gospodarki budżetowej zaklasyfikowane do wszystkich rodzajów działalności bez względu na liczbę pracujących.

Badaniem nie są objęte gospodarstwa rolne, fundacje, stowarzyszenia, organizacje społeczne, organizacje pracodawców, samorząd gospodarczy i zawodowy.

Zakres wykorzystywanych danych:

- dane o wynagrodzeniach na poziomie przedsiębiorstwa, a w przypadku wybranych rodzajów działalności według jednostek lokalnych,
- dane o liczbie pracujących według faktycznego miejsca pracy dla wszystkich podmiotów na poziomie jednostek lokalnych według gmin.

Sektory instytucjonalne wykorzystujące źródło danych: sektor przedsiębiorstw niefinansowych (S.11.), sektor instytucji finansowych (S.12), sektor instytucji rządowych i samorządowych (S.13).

G-05 Sprawozdanie o kosztach zużycia materiałów, energii i usług obcych oraz wartości zapasów materiałów

Jednostki zobowiązane do przekazywania danych:

Podmioty, w których liczba pracujących wynosi 10 osób i więcej i prowadzą księgi rachunkowe, a ich działalność jest zaklasyfikowana według PKD do sekcji: A (z wyłączeniem osób fizycznych prowadzących indywidualne gospodarstwa rolne), B, C, D, E, F, G, H, I, J, K (z wyłączeniem banków, spółdzielczych kas oszczędnościowo-kredytowych, instytucji ubezpieczeniowych, biur i domów maklerskich, towarzystw i funduszy inwestycyjnych oraz towarzystw i funduszy emerytalnych), L, M, N, P, Q (z wyłączeniem samodzielnych publicznych zakładów

opieki zdrowotnej), R, S; za Państwowe Gospodarstwo Leśne Lasy Państwowe sporządza i przekazuje Dyrekcja Generalna Lasów Państwowych.

Zakres wykorzystywanych danych:

- zużycie materiałów, energii i usług obcych oraz stan zapasów materiałów,
- rozliczenie podróży służbowych.

Sektor instytucjonalny wykorzystujący źródło danych: sektor przedsiębiorstw niefinansowych (S.11).

Z-12 Sprawozdanie o strukturze wynagrodzeń według zawodów

Jednostki zobowiązane do przekazywania danych:

Podmioty gospodarki narodowej, w których liczba pracujących wynosi 10 i więcej osób prowadzących działalność przeważającą lub drugorzędną zaklasyfikowaną do sekcji PKD A, B, C, D, E, F, G, H, I, J, K, L, M, N, O, P, Q, R, S – według jednostek lokalnych.

Zakres wykorzystywanych danych:

Dane dotyczące liczby zatrudnionych i przeciętnych miesięcznych wynagrodzeń brutto za październik w układzie sekcji PKD oraz w przekroju 17 regionów według klasyfikacji NUTS 2016 dla następujących kodów zawodu ISCO-08: 1330, 2511, 2512, 2513, 2514, 2519, 2521, 2522, 2523, 2529, 2622, 3511, 3512, 3513, 3514, 4132.

Sektory instytucjonalne wykorzystujące źródło danych: sektor przedsiębiorstw niefinansowych (S.11), sektor instytucji finansowych (S.12), sektor instytucji rządowych i samorządowych (S.13).

Dane pozyskiwane z badania 1.23.02 Pracujący w gospodarce narodowej

Zakres wykorzystywanych danych:

- dane dotyczące przeciętnej liczby pracujących w gospodarce narodowej według sekcji PKD oraz w podziale na jednostki duże, średnie i małe w przekroju regionów i podregionów,
- dane dotyczące przeciętnej liczby pracujących w sferze budżetowej według sekcji PKD w przekroju regionów.

Sektory instytucjonalne wykorzystujące źródło danych: sektor przedsiębiorstw niefinansowych (S.11), sektor instytucji rządowych i samorządowych (S.13).

Dane pozyskiwane z badania 1.67.08 Badanie rozmiarów gospodarki nieobserwowanej

Zakres wykorzystywanych danych:

- dane dotyczące produkcji globalnej, zużycia pośredniego i wynagrodzeń dla jednostek średnich według 6 grup sekcji PKD w przekroju regionów,
- dane dotyczące produkcji globalnej, zużycia pośredniego i wynagrodzeń dla osób prawnych według 6 grup sekcji PKD w przekroju regionów,
- dane dotyczące produkcji globalnej, zużycia pośredniego i wynagrodzeń dla osób fizycznych i spółek cywilnych według 6 grup sekcji PKD w przekroju regionów i podregionów.

Sektory instytucjonalne wykorzystujące źródło danych: sektor przedsiębiorstw niefinansowych (S.11), sektor gospodarstw domowych (S.14).

Dane pozyskiwane z badania 1.45.18 Syntetyczne mierniki produkcji rolniczej

Zakres wykorzystywanych danych:

Dane dotyczące produkcji rolniczej w gospodarstwach indywidualnych.

Sektor instytucjonalny wykorzystujący źródło danych: sektor gospodarstw domowych (S.14).

Dane pozyskiwane z badań:

1.64.01 Ceny w rolnictwie,

1.64.03 Badanie cen producentów wyrobów i usług w przemyśle, leśnictwie oraz rybactwie,

1.64.05 Badanie cen producentów robót i obiektów budowlanych,

1.64.07 Badanie cen towarów i usług konsumpcyjnych,

1.64.08 Badanie cen detalicznych środków produkcji rolniczej,

1.64.16 Badanie cen producentów usług.

Zakres wykorzystywanych danych:

- wskaźniki cen bazowych produkcji sprzedanej przemysłu na poziomie województw oraz dla Polski ogółem według działów PKD w sekcjach: B, C, D, E,
- wskaźniki cen bazowych producentów wyrobów, robót i usług (metoda podmiotowa) dla kraju dla następujących działów: 02, 03, 49, 50, 51, 52, 53, 58, 59, 60, 61, 62, 63, 68, 69, 71, 73, 74, 77, 78, 79, 80, 81 i 82 oraz grupy 70.2. według PKD,
- wskaźniki cen produkcji budowlano-montażowej dla kraju według działów PKD w sekcji F,
- wskaźniki cen producentów wyrobów przemysłowych według działów PKWiU (metoda przedmiotowa) – poziom krajowy,
- wskaźniki cen towarów i usług konsumpcyjnych na poziomie regionalnym NUTS 2 według grup ECOICOP,
- średnia cena sprzedaży drewna obliczona na podstawie średniej ceny drewna uzyskiwanej przez nadleśnictwa – poziom krajowy.

Sektory instytucjonalne wykorzystujące źródło danych: sektor przedsiębiorstw niefinansowych (S.11), sektor instytucji finansowych (S.12), sektor instytucji rządowych i samorządowych (S.13), sektor gospodarstw domowych (S.14), sektor instytucji niekomercyjnych działających na rzecz gospodarstw domowych (S.15).

Dane pozyskiwane z badania 1.43.01 Działalność badawcza i rozwojowa (B+R)

Zakres wykorzystywanych danych:

Dane dotyczące zasobu i amortyzacji nakładów na prace badawczo-rozwojowe zgodnie z ESA 2010 (ceny bieżące) dla sektora instytucji rządowych i samorządowych w przekroju regionów.

Sektor instytucjonalny wykorzystujący źródło danych: sektor instytucji rządowych i samorządowych (S.13).

Dane pozyskiwane z badania 1.66.01 Środki trwałe w gospodarce narodowej

Zakres wykorzystywanych danych:

Wartość brutto środków trwałych w sektorze instytucji rządowych i samorządowych według sekcji PKD w przekroju regionów.

Sektor instytucjonalny wykorzystujący źródło danych: sektor instytucji rządowych i samorządowych (S.13).

2. Administracyjne źródła danych

Narodowy Bank Polski – System Informacji Sprawozdawczej (SIS) (w zakresie działalności banków)

Zakres wykorzystywanych danych:

Dane z rachunku zysków i strat.

Sektor instytucjonalny wykorzystujący źródło danych: sektor instytucji finansowych (S.12), sektor gospodarstw domowych (S.14).

Narodowy Bank Polski – System informacyjny zawierający dane dotyczące liczby placówek bankowych (wraz z centralami)

Zakres wykorzystywanych danych:

Dane dotyczące liczby placówek bankowych (wraz z centralami).

Sektor instytucjonalny wykorzystujący źródło danych: sektor instytucji finansowych (S.12).

Bank Gospodarstwa Krajowego – System finansowo-księgowy Banku Gospodarstwa Krajowego

Zakres wykorzystywanych danych:

Dane w zakresie funduszy utworzonych, powierzonych i przekazanych BGK na mocy odrębnych ustaw (w tym: fundusze kredytowe i przepływowe) – dane dotyczące bilansu oraz przewidywanego wykonania, rachunku zysków i strat oraz przewidywanego wykonania.

Sektory instytucjonalne wykorzystujące źródło danych: sektor instytucji finansowych (S.12), sektor instytucji rządowych i samorządowych (S.13).

Komisja Nadzoru Finansowego – System informacyjny dotyczący działalności Spółdzielczych Kas Oszczędnościowo-Kredytowych

Zakres wykorzystywanych danych:

Dane z rachunku zysków i strat Spółdzielczych Kas Oszczędnościowo-Kredytowych.

Sektor instytucjonalny wykorzystujący źródło danych: sektor instytucji finansowych (S.12).

Komisja Nadzoru Finansowego – System Nadzoru Pośredniego nad rynkiem emerytalnym

Zakres wykorzystywanych danych:

Dane z rachunku zysków i strat OFE i PTE.

Sektor instytucjonalny wykorzystujący źródło danych: sektor instytucji finansowych (S.12).

Komisja Nadzoru Finansowego – System informacyjny dotyczący działalności domów maklerskich

Zakres wykorzystywanych danych:

Dane z rachunku zysków i strat domów maklerskich.

Sektor instytucjonalny wykorzystujący źródło danych: sektor instytucji finansowych (S.12).

Komisja Nadzoru Finansowego – System informacyjny dotyczący działalności zakładów ubezpieczeń i zakładów reasekuracji

Zakres wykorzystywanych danych:

Dane ze sprawozdania KNF-02 *Sprawozdanie statystyczne o działalności ubezpieczeniowej zakładów ubezpieczeń / reasekuracji*.

Sektor instytucjonalny wykorzystujący źródło danych: sektor instytucji finansowych (S.12).

Ministerstwo Finansów – Informatyczny System Obsługi Budżetu Państwa TREZOR

Zakres wykorzystywanych danych:

Dane ze sprawozdań budżetowych w zakresie dochodów, wydatków, przychodów i kosztów oraz innych obciążeń:

- Rb-27 Sprawozdanie z wykonania planu dochodów budżetowych,
- Rb-27UE Sprawozdanie z wykonania planu dochodów budżetu środków europejskich,
- Rb-28 Sprawozdanie z wykonania planu wydatków budżetu państwa,
- Rb-28NW Sprawozdanie z wykonania planu wydatków, które nie wygasty z upływem roku budżetowego,
- Rb-28UE Sprawozdanie z wykonania planu wydatków budżetu środków europejskich, z wyłączeniem wydatków na realizację Wspólnej Polityki Rolnej,
- Rb-33 Sprawozdanie z wykonania planu finansowego państwowego funduszu celowego,
- Rb-35 Sprawozdanie z wykonania planu dochodów i wydatków agencji wykonawczej,
- Rb-40 Sprawozdanie z wykonania, określonego w ustawie budżetowej na dany rok budżetowy, planu finansowego państwowego funduszu celowego/agencji wykonawczej/institucji gospodarki budżetowej/Zakładu Ubezpieczeń Społecznych.

Sektor instytucjonalny wykorzystujący źródło danych: sektor instytucji rządowych i samorządowych (S.13).

Ministerstwo Finansów – Informatyczny System Zarządzania Budżetami Jednostek Samorządu Terytorialnego BESTIA

Zakres wykorzystywanych danych:

Dane ze sprawozdań budżetowych w zakresie dochodów, wydatków, przychodów i kosztów oraz innych obciążeń:

- Rb-27S Sprawozdanie z wykonania planu dochodów budżetowych samorządowej jednostki budżetowej/jednostki samorządu terytorialnego,
- Rb-28S Sprawozdanie z wykonania planu wydatków budżetowych samorządowej jednostki budżetowej/jednostki samorządu terytorialnego,
- Rb-30S Sprawozdanie z wykonania planów finansowych samorządowych zakładów budżetowych,
- Rb-34S Sprawozdanie z wykonania dochodów i wydatków na rachunku, o którym mowa w art. 223 ust. 1 ustawy o finansach publicznych.

Sektory instytucjonalne wykorzystujące źródło danych: sektor instytucji rządowych i samorządowych (S.13), sektor gospodarstw domowych (S.14).

Ministerstwo Finansów – System Informacji Podatkowych / Baza danych o podatnikach podatku dochodowego od osób prawnych (CIT)

Zakres wykorzystywanych danych:

Dane dotyczące przychodów, kosztów uzyskania przychodów, dochodu/straty, podatku należnego dla osób prawnych.

Sektor instytucjonalny wykorzystujący źródło danych: sektor przedsiębiorstw niefinansowych (S.11).

Ministerstwo Finansów – System Informacji Podatkowych / Baza danych o podatnikach podatku dochodowego od osób fizycznych (PIT)

Zakres wykorzystywanych danych:

Dane dotyczące osób fizycznych będących podatnikami podatku dochodowego.

Sektor instytucjonalny wykorzystujący źródło danych: sektor gospodarstw domowych (S.14).

Ministerstwo Zdrowia – System Statystyki Resortowej Ministra Zdrowia

Zakres wykorzystywanych danych:

Dane jednostkowe w zakresie przychodów i kosztów otrzymywane ze sprawozdań finansowych MZ-03 Sprawozdanie o finansach samodzielnych publicznych zakładów opieki zdrowotnej.

Sektor instytucjonalny wykorzystujący źródło danych: sektor instytucji rządowych i samorządowych (S.13).

Zakład Ubezpieczeń Społecznych – *Kompleksowy System Informatyczny ZUS; System emerytalno-rentowy EMIR; System emerytalno-rentowy RENTIER*

Zakres wykorzystywanych danych:

- dane dotyczące przypisu składek na Fundusz Ubezpieczeń Społecznych, Fundusz Pracy, Fundusz Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych,
- dane dotyczące wypłat świadczeń z ubezpieczeń społecznych i poza ubezpieczeniowych – emerytur, rent, świadczeń rehabilitacyjnych, odszkodowań powypadkowych, zasiłków z ubezpieczeń społecznych oraz innych świadczeń wypłacanych przez ZUS.

Sektor instytucjonalny wykorzystujący źródło danych: sektor gospodarstw domowych (S.14).

Zakład Ubezpieczeń Społecznych – *System finansowo-księgowy SAP ERP*

Zakres wykorzystywanych danych:

Dane dotyczące wybranych kosztów rodzajowych działalności dla terenowych jednostek i centrali ZUS.

Sektor instytucjonalny wykorzystujący źródło danych: sektor instytucji rządowych i samorządowych (S.13).

Kasa Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego – *Nowy System Informatyczny Ubezpieczeń nSIU; System kompleksowej obsługi świadczeń emerytalno-rentowych*

Zakres wykorzystywanych danych:

Dane w zakresie składki przypisanej na ubezpieczenia społeczne i zdrowotne rolników, wypłat świadczeń, liczby ubezpieczonych rolników.

Sektor wykorzystujący źródło danych: sektor gospodarstw domowych (S.14).

Kasa Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego – *Centralny System Finansowo-Księgowy KRUS*

Zakres wykorzystywanych danych:

Dane dotyczące wybranych kosztów rodzajowych działalności dla terenowych jednostek i centrali KRUS.

Sektor instytucjonalny wykorzystujący źródło danych: sektor instytucji rządowych i samorządowych (S.13).

Narodowy Fundusz Zdrowia – *System finansowo-księgowy Narodowego Funduszu Zdrowia*

Zakres wykorzystywanych danych:

- dane dotyczące świadczeń opieki zdrowotnej podlegających refundacji z NFZ dla szpitali działających w formie spółek kapitałowych i instytutów badawczych,
- dane z rachunku zysków i strat dla terenowych oddziałów i centrali NFZ.

Sektor instytucjonalny wykorzystujący źródło danych: sektor instytucji rządowych i samorządowych (S.13).

Ministerstwo Obrony Narodowej – *System informacyjny Ministerstwa Obrony Narodowej*

Zakres wykorzystywanych danych:

Dane z rachunku zysków i strat dla samodzielnych publicznych zakładów opieki zdrowotnej Ministerstwa Obrony Narodowej.

Sektor instytucjonalny wykorzystujący źródło danych: sektor instytucji rządowych i samorządowych (S.13).

Ministerstwo Spraw Wewnętrznych i Administracji – System informacyjny Ministerstwa Spraw Wewnętrznych i Administracji

Zakres wykorzystywanych danych:

Dane z rachunku zysków i strat dla samodzielnych publicznych zakładów opieki zdrowotnej Ministerstwa Spraw Wewnętrznych i Administracji.

Sektor instytucjonalny wykorzystujący źródło danych: sektor instytucji rządowych i samorządowych (S.13).

Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi – System informacyjny Ministerstwa Rolnictwa i Rozwoju Wsi

Zakres wykorzystywanych danych:

- dane z rachunku zysków i strat jednostek doradztwa rolniczego,
- dane ze sprawozdań z wykonania planów finansowych jednostek doradztwa rolniczego.

Sektor instytucjonalny wykorzystujący źródło danych: sektor instytucji rządowych i samorządowych (S.13).

Ministerstwo Klimatu i Środowiska – System informacyjny dotyczący wojewódzkich funduszy ochrony środowiska i gospodarki wodnej oraz Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej

Zakres wykorzystywanych danych:

Dane otrzymywane ze sprawozdania OŚ-4w/n *Sprawozdanie z gospodarowania wojewódzkim funduszem ochrony środowiska i gospodarki wodnej/Narodowym Funduszem Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej*.

Sektor instytucjonalny wykorzystujący źródło danych: sektor instytucji rządowych i samorządowych (S.13).

Ministerstwo Klimatu i Środowiska – System informacyjny dotyczący sprawozdawczości jednostek sektora finansów publicznych

Zakres wykorzystywanych danych:

Dane dotyczące wykonania planu finansowego oraz bilansu i rachunku zysków i strat parków narodowych.

Sektor instytucjonalny wykorzystujący źródło danych: sektor instytucji rządowych i samorządowych (S.13).

Urząd Marszałkowski Województwa Mazowieckiego – System informacyjny Urzędu

Zakres wykorzystywanych danych:

Dane dla samorządowych jednostek organizacyjnych województwa mazowieckiego ze sprawozdań:

- Rb-27S *Sprawozdanie z wykonania planu dochodów budżetowych samorządowej jednostki budżetowej/jednostki samorządu terytorialnego,*
- Rb-28S *Sprawozdanie z wykonania planu wydatków budżetowych samorządowej jednostki budżetowej/jednostki samorządu terytorialnego,*
- Rb-30S *Sprawozdanie z wykonania planów finansowych samorządowych zakładów budżetowych,*
- Rb-34S *Sprawozdanie z wykonania dochodów i wydatków na rachunku, o którym mowa w art. 223 ust. 1 ustawy o finansach publicznych (ujęte w sprawozdaniach Urzędu Marszałkowskiego).*

Sektor instytucjonalny wykorzystujący źródło danych: sektor instytucji rządowych i samorządowych (S.13).

Mazowiecki Urząd Wojewódzki – System informacyjny Urzędu

Zakres wykorzystywanych danych:

Dane jednostkowe ze sprawozdań dla dysponentów I, II i III stopnia w części 85/14:

- Rb-27 *Sprawozdanie z wykonania planu dochodów budżetowych,*
- Rb-28 *Sprawozdanie z wykonania planu wydatków budżetu państwa,*

Sektor instytucjonalny wykorzystujący źródło danych: sektor instytucji rządowych i samorządowych (S.13).

Urzędy Marszałkowskie – System finansowo-księgowy urzędów marszałkowskich

Zakres wykorzystywanych danych:

Dane z rachunku zysków i strat dla Wojewódzkich Ośrodków Ruchu Drogowego.

Sektor instytucjonalny wykorzystujący źródło danych: sektor instytucji rządowych i samorządowych (S.13).

Krajowa Rada Radiofonii i Telewizji – System informacyjny dotyczący środków abonamentowych przekazanych przez Telewizję Polską do oddziałów terenowych

Zakres wykorzystywanych danych:

Dane dotyczące środków abonamentowych i pozaabonamentowych przekazanych do spółek radiofonii regionalnej oraz do oddziałów terenowych Telewizji Polskiej.

Sektor instytucjonalny wykorzystujący źródło danych: sektor instytucji rządowych i samorządowych (S.13).

Krajowa Rada Radiofonii i Telewizji – System informacyjny dotyczący opłat abonamentowych

Zakres wykorzystywanych danych:

Dane dotyczące wpływów z opłat abonamentu radiowo-telewizyjnego.

Sektory instytucjonalne wykorzystujące źródło danych: sektor przedsiębiorstw niefinansowych (S.11), sektor instytucji finansowych (S.12), sektor instytucji rządowych i samorządowych (S.13), sektor gospodarstw domowych (S.14) sektor instytucji niekomercyjnych działających na rzecz gospodarstw domowych (S.15).

Ministerstwo Rodziny i Polityki Społecznej – Krajowy System Monitoringu Świadczeń Rodzinnych

Zakres wykorzystywanych danych:

Dane o świadczeniach rodzinnych.

Sektor instytucjonalny wykorzystujący źródło danych: sektor gospodarstw domowych (S.14).

Agencja Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa – System finansowo-księgowy Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa

Zakres wykorzystywanych danych:

Dane dotyczące zrealizowanych płatności w ramach systemów wsparcia bezpośredniego.

Sektor instytucjonalny wykorzystujący źródło danych: sektor gospodarstw domowych (S.14).

Sprawozdanie z wykonania budżetu państwa

Zakres wykorzystywanych danych:

Dane dotyczące dochodów, przychodów, rozchodów, wydatków.

Sektor instytucjonalny wykorzystujący źródło danych: sektor instytucji rządowych i samorządowych (S.13).

Baza Jednostek Statystycznych (BJS)

Baza Jednostek Statystycznych – to statystyczny rejestr przedsiębiorstw. Głównym celem jego utworzenia jest zapewnienie informacji służących tworzeniu operatów do badań statystycznych prowadzonych przez służby statystyki publicznej dotyczących działalności podmiotów gospodarki narodowej.

Podstawę prawną jego działania stanowią:

- art. 10 ustawy o statystyce publicznej z dnia 29 czerwca 1995 r. (Dz. U. z 2022 r. poz. 459),
- rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (Unii Europejskiej) 2019/2152 z dnia 27 listopada 2019 r. w sprawie europejskiej statystyki gospodarczej uchylające 10 aktów prawnych w dziedzinie statystyki gospodarczej (Dz. Urz. UE L 327 z 17.12.2019, str. 1).

W Bazie Jednostek Statystycznych identyfikowane są jednostki statystyczne wymienione w rozporządzeniu: przedsiębiorstwa uczestniczące w tworzeniu produktu krajowego brutto, jednostki prawne odpowiedzialne za te przedsiębiorstwa i jednostki lokalne tych przedsiębiorstw oraz grupy przedsiębiorstw. Do BJS wprowadzane są ponadto jednostki będące przedmiotem badań statystycznych – jednostki lokalne rodzaju działalności (jednostki te mają nadane umowne identyfikatory).

Zakres informacji o jednostkach zależy od typu jednostki i zawiera między innymi następujące rodzaje danych:

- identyfikujące (podstawowym identyfikatorem jest numer identyfikacyjny REGON),
- adresowe i terytorialne,
- rodzaje prowadzonej działalności,
- własnościowe,
- inne klasyfikacje używane w realizacji badań statystycznych,
- przychody,
- liczbę pracujących,
- powiązania jednostek prawnych w grupach.

Zakres wykorzystywanych danych:

- adres siedziby (województwo, powiat),
- podstawowa forma prawna,
- szczególna forma prawna,
- stan aktywności prawnej i ekonomicznej,
- przeważający rodzaj działalności według PKD,
- liczba pracujących,
- rodzaj ewidencji księgowej,
- informacje o jednostkach lokalnych.

Informacje dotyczące Bazy Jednostek Statystycznych można uzyskać na stronie internetowej GUS: [Główny Urząd Statystyczny / Metainformacje / Słownik pojęć / Pojęcia stosowane w statystyce publicznej](#)

Krajowy Rejestr Sądowy (KRS)

Krajowy Rejestr Sądowy został utworzony na podstawie ustawy z dnia 20 sierpnia 1997 r. o Krajowym Rejestrze Sądowym (Dz. U. z 2021 r. poz. 112, z późn. zm.).

Krajowy Rejestr Sądowy jest scentralizowaną, informatyczną bazą danych składającą się z trzech osobnych rejestrów:

- rejestru przedsiębiorców,
- rejestru stowarzyszeń, innych organizacji społecznych i zawodowych, fundacji oraz publicznych zakładów opieki zdrowotnej,
- rejestru dłużników niewypłacalnych.

Zadaniem Krajowego Rejestru Sądowego jest powszechne udostępnienie szybkiej i niezawodnej informacji o statusie prawnym zarejestrowanego podmiotu (Centralna Informacja KRS) oraz o najważniejszych elementach jego sytuacji finansowej oraz sposobie jego reprezentowania.

Zakres wykorzystywanych danych:

- informacje dotyczące stanu prawnego przedsiębiorców (m.in. dane o podmiocie, informacje o połączeniu, podziale lub przekształceniu),
- dane z rachunku zysków i strat pozyskiwane z dokumentów finansowych podmiotów wpisanych do rejestru.

Informacje dotyczące KRS można uzyskać na stronie internetowej Ministerstwa Sprawiedliwości: [Krajowy Rejestr Sądowy - Ministerstwo Sprawiedliwości - Portal Gov.pl \(www.gov.pl\)](#).